

HOWARD

III IV

12.220
93

12.220
105

Tábori Pál
ajándéka

Tábori Kornél
emlékére

3
P. H O W A R D

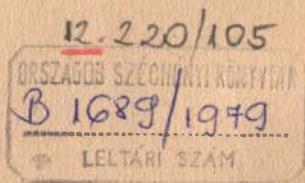
AZ ELÁTKOZOTT PART

NOVA IRODALMI INTÉZET

P. H O W A R D-tól
kiadásunkban eddig megjelentek:

A POKOL ZSOLDOSAI
MENNI, VAGY MEGHALNI
A FEHÉR FOLT
AZ ELVESZETT CIRKALÓ
A SZÖKE CIKLON
BRADLEY TAMÁS VISSZAÜT
AZ ELŐRETOLT HELYÖRSÉG
A LATHATATLAN LÉGIÓ
VESZTEGZÁR A GRAND-HOTELBEN

Minden jog, film, dramatizálás, fordítás stb. fölött
kizárólag a Nova Irodalmi Intézet, Budapest,
VI., Andrásy-út 32. rendelkezik.

1940.

ELSŐ FEJEZET.

*Néhány szó egy nadrágról, egy asztalkendőről,
magamról és más kétes egyénekről.*

1.

A Török Szultán már két napja nem ment ki az uccára, mert valaki ellopta a nadrágját. Ezt a ruhadarabot nehéz nélkülözni, ha valaki sétálni megy.

Mi a tanulság ebből?

Nem tudom.

De egészen bizonyos, hogy az ügy mögött tanulságos következtetések húzódnak meg.

Mert ha a Török Szultán nadrágját nem lopják el, vagy ha Tuskó Hopkins jobban ügyel a saját ruházatára, akkor néhány ember, sőt egy kis birodalom sorsa is másképpen alakul. Ilyen rejtélyek húzódnak meg olykor, egy nadrág hátterében.

2.

Ezek után elsősorban néhány szót magamról, e regény szerény hősről.

Jámbor ember vagyok, talán azért mert anyai ágon egy nagybátyám kántor volt és már kora ifjúságomban magamba szívtem a jó erkölcs törvényeinek tiszteletét. Ezért csak a legritkább esetben szánom rá magamat arra, hogy Márta napján

lopjak. Mártának hívták az anyámat és ez a nap nagy tisztességben áll előtttem. Ne csodálják maradi erkölcsi felfogásomat; de tapasztalataim a napnál világosabban igazolták, hogy bizonyos elvek és hagyományok tisztelete nélkül, nehéz és göröngyös minden útja az életünknek, míg, ha képesek vagyunk eszményeinkért és elveinkért, lemondásra, úgy a göröngyös út is símán járható.

Mindezt azért tudom ilyen okosan, művészi egyszerűséggel, de mégis megkapóan leírni, mert magam is kántornak készültem gyermekkoromban.

Hogy még sem így lett, azt hön szeretett atyám rábeszélőképessége okozta. Ő ugyan egyszerű halász mester volt, de azt kérte tőlem, hogy matróz legyek, mint az apja, nagyapja és valamennyi őse beleértve a dédapját is. Lefestette előttem a hajós élet szépségeit, a tengerész kiváltságos helyzetét a polgárok között és megemlítette Lord Nelson, aki annakidején dédapám bátorságára hivatkozva ellenezte, hogy az öreget karóbahúzzák. Atyám szelíd rábeszélésére azonban hatástalan maradt volna, ha utolsó okfejtései során, nem ver egy fél árbóccal addig, amíg meghajolva érveinek súlya előtt, beálltam hajósinasnak.

De a vágy, hogy hirdetője legyek a békének és az emberszeretetnek, ma is úgy él bennem, mint ifjú gyermekkoromban, amikor az életről még mit sem tudtam, kispajtásaimmal játszadoztam és hön szeretett atyámat eltámogattam a mentőállomásra, ha győzött felette a kocsmai söpredék túlereje . . .

Olvasottságomat anyai ágon szereztem. A Genovéa című megható történet volt az első könyv, amelyhez hozzájutottam és az évek során többször is elolvastam. Később a kezembe került a Gill Blas című munka és a Sing-Singben tízszer is átfutottam „Lohengrin a Hattyúlovag” históriáját. Ez a mélyenszántó történet végképpen átformálta a gondolkodásomat, midőn megértettem a mű örök, emberi tanulságát:

Hiába titkolod multadat; a nő, előbb-utóbb rájön és te röpülsz, mint egy hattyú.

Mily bölcs és mélyenszántó gondolat.

Szerzetesi hajlandóságomnak tudom be, hogy mindég szívesen elmélkedtem egy cella magányában és csak, aki már készített papírzacskót, az tudja, hogy e művelet mennyire alkalmas az elmélyülésre.

Igy lettem vándor, aki a megértés, a béke és szeretet elvét hirdeti. Van néhány parancsolatom, amelyeket minden körülmények között megtartok.

1. Kerüld a civódást és a nyers erőszakot.

2. Kerüld a kötekedő embert.

3. Igyekezz szelíd rábeszéléssel hatni felebarátaidra.

4. Ne hivatkozz mentő tanukra, mert mit érsz vele, ha ismerőseidet bezárják?

5. Ne tégy hamis esküt, csak ha muszáj.

6. Kerüld a részeg embert, hogy téged se molsztáljanak hasonló állapotban.

7. Ne légy hiú és beképzelt, hogy különbb és okosabb légy, mint embertársaid.

8. Vasárnap, ne lopj, ne csalj, ne verj meg senkit, mert hat nap minderre elegendő . . .

Ennyit magamról, jellememről, multamról, törvényeimről és érdekes egyéniségemről.

3.

Anyám nevenapja volt minden baj okozója. A festői Oranban vesztegeltem éppen, állás nélkül, durva lelkű kapitányom miatt, ugyanis a *Pokróc* nevű háromárbócoson teljesítettem szolgálatot, mint másodalkoholcsempész. Istentelen, erőszakos fráter volt a kapitány, nagy testi erejével sűrűn visszaélt, lelketlenül ütött és nem nézte hová. Valami csekélység miatt megrohant az a barom, beverte az orromat és fejbeütött egy léccel. Mert szívte-

lensége, ha kint okozhatott, nem ismert határt. Csak nehezen sikerült elkerülnöm a további brutalizálást. Közben a félszemére világtalan lett. De a bordáihoz nem nyúltam. Azok akkor törtek be, amikor a csigalépcsőn legurult a fenékbe. Erről én nem tehettem. Rendes hajón a lépcsőnyílásokat csapóajtóval fedik.

A civódás után, nem maradhattam tovább szolgálatában és ott álltam a kies Orán, festői éhségében, fillér nélkül. Egy matróz. Írásaim sem voltak. Régi ellenségem a bürokrácia megfosztott, ettől a fontos matróz kelléktől.

Szerencsére, néhány üzlettársam és barátom, éppen szabadlábbon időzött a városban és mint nagy tisztelői az antik műveltségnek, egy karthagói eredetű vízgyűjtő ciszternában laktak a kültelkek mögött. Tuskó Hopkinstól tudtam meg ezt, miután találkoztunk egy ismerős orgazdánál. Tuskó Hopkins tömzsi volt, de nem kövér és egy nézeteltérés alkalmával valamivel az arcába vágtak, hogy az orra apró lett és egészen vörös. A hangja recsegett, mintha egy századot vezényelne állandóan, kemény kalapját a tarkójára tölta, egészen apró szivarokat szívott, bizonyára másodkézből és rendkívül csámpás volt.

Ő vett előbb észre, az ucca ember áradatában, amint ott mentem előtte.

Barátságosan a vállamra veregetett, majd felsegített és leporolt.

— Szervusz Csülök!

— Tuskó! — kiáltottam örömmel. — Téged az ég küldött. Nincs lakásom és mindössze tíz frankot kaptam a kapitány viharkabátjáért.

— Nem tesz semmit fiam! Nem tesz semmit, fel a fejjel, — mondta, mert mindig bizakodott, hangosan és szélesen. — Nincs semmi baj!

— Számíthatok rád?

— Hülye vagy? Barátok között ez nem kérdés.

— Szóval?

— Elisszuk a tíz frankodat, azután majd csak lesz valahogy. Gyere!

Ilyen ember volt. Hűséges barát és izig-vérig áldozatkész. Amellett úr. Sohasem állt be matrónának, könnyen szórta a pénzt és nagy tisztelője volt a nőknek. Foglalkozására nézve, mint magánzó járta a világot, amióta egy túlbuzgó főfelügyelő kiterjedt levelezést folytatott, multját illetően, a szélrózsa minden hatóságával.

Elittuk a tíz frankot és távozóban voltunk.

— Ne törődj semmivel, — mondta Hopkins, miután a csapos nem engedte belépni a jég szekrénybe és útbaigazított bennünket az ajtó irányába. — Nálam laksz és rövidesen hozzáfogunk valamihez.

— Te! A tíz frankból elfelejtettünk enni.

— Oda se neki pajtás, amíg engem látsz. Ide vigyázz! Elmegyünk a Török Szultánhoz és eszünk.

A Török Szultánról e mű elején említettem, már, hogy két napja nem volt az uccán, mert ellopták a nadrágját. Ezt a körülményt fordította Tuskó a hasznunkra. A Török Szultán, akit nagy orra és hosszú karjai miatt neveztek így, félig holtan feküdt szobájában, egy uszályhajón. Az uszályt szárazdokba fogják vontatni, de hogy addig lécenként ne lopják el, a Török Szultánt alkalmazták őrzőnek, lakás és utólag fizetendő kétszáz frankért. De két hét előtt olyan részeg volt, hogy amíg aludt, addig ellopták a nadrágját és azóta csak éjszaka mutatkozik a városban egy tarka asztalterítőbe burkolódzva, mint Harun Al Rasid a kalifa.

A Török Szultánnak, Tuskó Hopkins a következő ajánlatot tette: hajlandó rendelkezésére bocsájtani a saját nadrágját, a géperező járművek díjszabását véve alapul, óránként egy frank 45 fillérért, vagy átalány árban, a délután tartamára 7 frankért és vacsoráért, két személy számára.

A halódó rágyújtott egy cigarettára.

— Drága — mondta. — Négy frankot kap-

hatsz, de csak úgy, ha az ingedet is ideadod.

Ne beszéljünk Tuskó ingéről. A Török Szultán kérését csak az teszi érthetővé, hogy neki semmilyen inge sem volt.

— Nyolc frankért az inget is kölcsön adom. Ha nem, hát nem.

Néhány feltűnően durva becsületsértés után megegyeztek, utólag fizetendő hat frank negyvenben, Tuskó odaadta a nadrágot és majdnem a teljes inget. Az egyik ujját, amelyik lejárt a kabátzsebébe tette. A nadrág csodálatosan bő volt és rendkívül rövid.

A Török Szultán elsietett.

Ezután türelmesen leültünk az uszály fedélzetén, Tuskó, mint valami törzsfőnök, az asztalterítőbe burkolódzott és várakoztunk.

— Biztos vagy benne, hogy a Török Szultán visszajön? — kérdeztem.

— Mérget vehetsz rá.

— Olyan becsületes?

— Nem hinném . . . — felelte tünődve. De mégis visszafog jönni. Lakása van itt és egy szoba kényelmesebb viselet, mint egy nadrág.

Szomorú dolog, hogy néha még az olyan okos emberek is tévednek mint Tuskó Hopkins. Az órán kikötő lármája felett lassan bealkonyult. És a Szultán nem tért vissza. Tuskó utálattal nézte a testére omló abroszt. Egy gondterhelt asztal benyomását keltette az emberben.

— Csak nem történt valami baj vele? — morfondírozott.

— Hm . . . ha megpróbált pénzt szerezni és rajtakapták, akkor az is lehet, hogy már ül . . .

— Az én nadrágomon! — kiáltotta a barátom keserűen.

Rövidesen csillagos dísz váltott az elsötétülő ég, megjelent a Hold és egy szuronyos őrzőjárat.

— Nem jön a gazember.

— Talán még jön.

— Á! Ez a pimasz feladta az állandó lakását. Nem a nadrág az ami fáj. A ruhatárát valahogy csak felfrissíti az ember, de a becsület . . . A Török Szultán ellopja az én nadrágomat. Sok gazemberrel érintkezem, te is jóbarátom vagy, de még egymást nem csaptuk be . . . Ez szomorú dolog.

— Most mi a teendő? — kérdeztem Tuskót.

— Semmi baj öregem, — felelte a barátom. És úgy ült ott, mint aki egy indiánfőnök és egy konyhaasztal különös kereszteződéséből származik. — Végre is az élet halad tovább a maga útján és nem fogok megöregedni ebben az abroszban. Odahaza a vízgyűjtő ciszternában laknak ösbérlő barátaim. Te elmész hozzájuk és hozol egy nadrágot.

— De az is lehet, hogy jön még a Szultán . . .

— Az nem. Egy nadrág és egy jóbarát, örökre elveszett számomra. A nadrágért kár. Alig hét éves még. Na mindegy. Nem a ruha teszi az embert. Beérem majd egy rosszabbal is.

Ha látták volna valaha Tuskó Hopkins nadrágját, akkor most kalapot emelnének ez ember igénytelensége előtt.

— De . . . ha kölcsön adnád a nadrágodat, — mondta Hopkins. — Én félórán belül szereznék ruhát.

Nem lelkesedtem az ötleten.

— Nézd . . . szeretném ha megmaradna a barátom is és a nadrágom is . . .

— Szóval kételkedsz a becsületedben? — szólt metsző, hűvös gúnnyal. — És ezt éppen te teszed, akivel együtt töltöttünk két évet a Sing-Singben? Akivel megosztottuk a rabság keserű kenyerét.

Nagyon meghatottak a szavai, mert valóban úgy volt, ahogyan mondta.

— Tuskó, a szívem vérzik, de nem ülök be helyetted mezítelenül, az abroszba . . .

Dobogás hallatszott a feljáró pallón. Egy mezitlábás suhanc érkezett levéllel.

— Egy örült adta ide, — mondta. — Mindenki

öt nézte az uccán, mert egy elefántbőrbe bújt térdig . . sok rendőr oszlatta a népet mögötte . . .

Az elmondottakból ráismertem a Török Szultánra, Tuskó nadrágjában.

— Mit üzent?

— Mondta, hogy jöjjenek vele egy ruhásboltba, ott becserélte a nadrágot egy vörös, mohamedán bugyogóra.

Tuskó felhördült.

— Mi?!

— Igen. Becserélte. Mondta, hogy ráfizet, de amikor rajta volt a bugyogó, akkor nagy verést ígért a ruhásnak és nem adott pénzt . . .Azután ezt írta és mondta, hogy hozzam el, majd kapok itt öt frankot és pálinkát . . .

A fiú lerugdosását sebtiben elintéztük, azután feltéptük a levelet.

Ezt írta a Török Szultán:

„Kedves fíjjug!

Sajnos eelőre nem. Láttathójan becsappp-tallak. kicsinyt. Uadjanis puccollni kell a halyóról. Mert a dullajdonnosog azzz éjjjel. A halyó fennnégbee! egy naggy? ládált hosztak? Amikorr. Ell akartam lopnikésőbb mer ök. Elmenteg, akkkor észrevetttem: hogy. A ládábann etj hulllla vann. Esz igen ros zjel. Menneküljetekk! el Ti is. A rendtörség miattt. Szívből sajjnálom. És kivallló Tíz tellettel Neglek.

A törrökk.“

Kutya egy helyzett. Halott van a fenékben.

— Rohanj, — mondta Tuskó. — Ha egy óra múlva nem jösz, akkor a vízbeugrom és soha többé nem tudok partraúszni, nadrág nélkül.

A Török Szultán eljárása sok tekintetben érthető volt, tekintve, kétségbeesett helyzetét, de mégis gazság tőle, itthagyni bennünket egy halottal.

— Megyek . . .

— Végig az Avenue Maréchal Joffrén, ott már bármelyik, sárhányon eljutsz a temetőhöz vezető műútra. Azon túl vannak a ciszternák.

— Rendben van.

— A posta mögött lophatsz esetleg egy autót, úgy gyorsabb.

Felháborodással utasítottam vissza:

— Ma? Mártanapján?!

— Ja igaz. Te hibbant vagy . . . Szóval mind-egy, csak siess.

Rohantam!

MASODIK FEJEZET.

Tuskó Hopkins nadrághoz jut és ez még rosszabb. Kvasztics tanár úr elsősegélyt nyújt, de ez több óra előkészületet igényel. Közben a halott elmegy.

1.

A temető mögötti ciszternák között rövid idő alatt megtaláltam barátaim lakását.

Az ősbérlők éppen otthon tartózkodtak. Senki Alfonz lakott itt két állandójellegű tettestársával.

Senki Alfonzról csak annyit, hogy a világ valamennyi államából örök időkre kiutasították és így már régóta csak a legnagyobb titokban tartózkodhatott a Földön. Főként éjszaka. Tuskó szerint Dán volt, egy quatemalai méregkeverő esküdött rá, hogy spanyol, ő maga büszkén vallotta, hogy „szülőföld nélküli“, mert egy benszülött kanuban jött a világra Colombo közelében és szüleitől valamennyi környező állam megtagadta a gyermek anyakönyvelését.

Egy örmény gőzösön keresztelték, de ez az állam időközben megszűnt. Rendőrségi szakértők szerint közigazgatási úton egy másik bolygóra kelle-
ne továbbítani.

Csinos, kissé nőiesen, karcsú fiú volt. Rendkívül választékos modorú, előkelő és igen művelt.

De kevesen használták úgy a kést, mint ő és néhány év előtt egy horogütése következtében, a portszuezi pénzügyörök káplára évekig rángatta a vállát úgy, hogy értekezést írtak róla egy orvosi szaklapban.

Senki Alfonz és két állandó jellegű tettestársa otthonosan berendezték a ciszternát. Egy vándor cirkusz bejárója elől, kevés költséggel, de fáradságot nem kímélve, beszerezték a függőnyt és ezzel leterítették a hideg követ. Egy teherautó alvázán háltak mindhárman.

— Mi újság Csülök?

— Tuskó Hopkins nagyon vár benneteket egy uszályon, talpig abroszban.

Elmondtam nekik szomorú históriánkat. Senki Alfonz halkán szitkozódott. A két állandó jellegű tettestárs, hangosan káromkodott. A Török Szultán még megjárhatja, ha ezekkel találkozik.

— Adjatok gyorsan egy ruhát — sürgettem őket.

— Hogy a fenébe? Talán filmszínészeknek nézel bennünket? Kinek van itt két ruhája.

— Dehát az sem lehet, hogy Hopkins megöregedjen ott az asztalkendőben!

— Azt nem is akarjuk. Majd kérünk valakitől egy ruhát.

— Gyerekek! — figyelmeztettem őket. — Csak egyenes úton szerezzünk ruhát, ma anyám névnapja van.

— Jó! Majd leitatunk valakit, — mondta az egyik állandójellegű tettestárs, de a másik azt mondta, hogy olcsóbb ha leütjük az illetőt.

Ebben maradtak.

Szerencsére az útburkoló munkások kunyhójában minden erőszak nélkül szerezhettünk, egy olajos, lyukas köpenyt. Pillanatnyilag jó lesz.

Sieltünk az uszályhoz. Késő este volt. Tizen-

egyre járt. A csendes éjszakában alig ödöngött valaki.

— Melyik az? — kérdezte Alfonz a hajókra mutatva.

— Azt ott a sötétben . . . A szénrakodó mögött.

— Ti ideálltok örködni, rendelkezett két állandó jellegű tettes társával. — Ha baj van jelt adtok. Te gyere, mutasd az utat.

Eles füttyel adtunk jelt, amikor felértünk. Csend . . .

Elaludt talán, elkeseredésében és abroszában?

Arra a helyre értünk, ahol együtt várakoztam Hopkinssal. Csak az abrosz hevert, odavetve, a földön.

Valószínű, hogy elment, mert egyetlen mezét itthagytá. És nem az az ember, aki ruha nélkül útnak indul, egy nagyvárosban.

— Ez igaz. Hopkins ad a látszatra. Azért megüünk le a fenékbe. Talán jobb takarót talált és elaludt lent.

Rövid tapogatódzás után megtaláltuk a lépcsőlejárót. Sóshal szaga áramlott felénk. Senki Alfonz lámpája megvilágította az úszályfenék korhadó deszkabordáit.

— Ott áll az utazóláda, — mondtam. — Abban állítólag egy halott van.

— Na és?

— Mitlehet tudni, hogy nincs-e valami a halottonál?

— Kizárt dolog, hogy bármi is legyen nála.

— Miért?

— Mert ahogy te elmentél, a Tuskó nyomban lesietett a fenékbe és utánanézett a halottnak. Ha ruhában tették ide a néhait, akkor Hopkins felöltözve távozott.

— Mégsem valószínű, — jegyeztem meg.

— Miért?

— Mert ha ruhában van a kiirtott egyén, ak-

kor a Török Szultán nem várt volna bennünket az asztalterítőben.

— Ez is igaz.

— Azért nézzük csak meg.

Lebotorkáltunk. Alfonz felkattintotta a zseblámpáját. Én elővettem a fesztővasamat, de felesleges előkészület volt. A fedél szépen nyílt, nem zárta le senki.

Alfonz odavilágított a nyitott ládára azután felkiáltott és kiejtette a lámpát.

Én úgy éreztem, hogy elveszítem az eszemet...

Tuskó Hopkins feküdt a ládában!

Holtan!

2.

— Carramba!

Senki Alfonz káromkodott. Nagy felindulásait halk átkokkal vezette le, de téved, aki azt hiszi, hogy ebből következtetni lehetett származására. Ritkán káromkodott kétszer ugyanazon a nyelven. A világ minden nemzetisége magáénak vallhatta volna káromkodásai alapján. De ez csak példa. Nem folyt ilyen vetélkedés érte.

— Te, — suttogta. — Csülök... Mit... szólsz?

Nem tudtam szólni. Csak álltam. Istenem. . . . Szegény . . . Tuskó, a kitünő, víg cimbora . . .

Alfonz ismét odavilágított. A halottról levették a ruhát. Tele volt vérrel, de nem látszott rajta sérülés, csak amikor megfordították, akkor derült ki, hogy a tarkóján lövés érte.

— Megtudjuk, hogy ki volt, — mondtam.

— Ugy van . . .

— És visszafizetjük Hopkins helvett a tartozást.

— Sőt . . . még a törvényes kamatokat is hozzásapjuk. . . .

Nagyon szomorúan álltunk ott. Kevés az olyan igazi, vidám, jó cimbora ezen a földön, mint ami-

lyen Tuskó Hopkins volt.

— Most . . . először tisztességesen, matróz módra eltemetjük szegényt.

— Csend! — mondta Alfonz és megfogta a karomat.

Valami reccsent, de nem úgy, mint amikor patkány ugrik le a deszkára.

— A lámpát . . .

Alfonz odavilágított a sarokba és . . .

Két ugrás . . . Egy árny rohan a lépcsőn.

Utána.

Alfonz felbukik, mert egyszerre ugrunk. Vak sötét. A fokok döngenek, de mielőtt a menekülő elérné a fedélzet csapóajtaját, elkapok egy bokát, a visszazuhanó magával ránt, együtt gurulunk, de elkapom közben a nyakát és ahogy leérünk, vaktában kapja az első ökölcsapást, hogy belereccsen a feje.

Jámbor ember vagyok, de a balkezes egyene-seim már tekintélves rablók között is szóbeszéd tárgyát képezték olykor . . .

— A lámpát! — lihegtem.

Felesap a fény.

Megdöbbenésünk még nagyobb volt, mint az imént.

Vérző, repedt bőrü arccal, félig aléltan, a Török Szultán ült a földön.

Vörös bugyogóban!

3.

— Most persze megöltök? — kérdezte a Szultán.

— Az biztos, — hagytam rá, mivel nem szeretek senkit megteveszteni.

— De az is lehet, — tünődött Alfonz, — hogy előbb itt-ott levágunk belőled valamit. Fület, orrt, meg hasonlókat, mert egyszerű meghalás itt alig

jelent büntetést.

A Török rágyujtott egy cigarettára.

— Ez így van, — mondta csendben, pedig izgága, verekedő ember volt. — A ti helyetekben én sem tennék mást.

— Idehallgass Török Szultán, — mondta Senki. — Aki a cimboráját levetkőzteti, később visszajön és megöli, azt én megvetendőbbnek tartom a kannibálnál.

És leköpte. Azután kirúgta a kezéből a cigarettát.

— Így is jó, — mondta a Szultán és nem dohányzott. Különös, hogy a nagyhangú, senkitől sem féltő Török túrt mindent egykedvűen.

— Mielőtt megölünk, csak arra felelj, hogy miért ölted meg Tuskót? . . . Utáltad?

— Ugy sem hiszitek, ha az igazat mondom.

— Mond!

— Nem öltem meg.

Belerúgtam, hogy hanyatt esett.

— Te gyáva, pizsok, orgyilkos!

Feltápászkodott és folytatta.

— Ezért nem mondtam. Tudtam, hogy úgy sem hiszitek. Én sem hinném. De hogy olyan gyáva lennék, azt eddig nem tapasztalhattatok.

Ez igaz volt.

Buta egy helyzet.

— Hát mond el úgy az esetet, ahogy szerinted igaz.

És mondta:

— Hoztam Tuskónak ruhát, mert megbántam közben, hogy így itt maradt. Nem találtam szegényt a fedélzeten. Gondoltam, lejött ide a halottat nézni. Lejöttem én is. Így találtam a lábában, ahogy ti. Menekülni már nem volt időm. Már jöttetek. Így volt.

— Hol a ruha, amit hoztál, — mondta Senki Alfonz.

A Szultán felállt, egy sarokba ment és ruhadarabokat mutatott.

— Az katonaruha! — kiáltotta Senki, mert ő látott a sötétbe, ahova nem ért a lámpa fénye.

— Az. De más nem volt. Miért hoztam volna, ha azért jöttem, hogy megöljem? — És rágyújtott.

Fene tudja! Nehéz elhinni róla, hogy lelötte Tuskó Hopkinst. Orgyilkosok nem dohányoznak ilyen higgadtan, a halál árnyékában. Senki Alfonsztól nem remélhetett irgalmat és meg kell mondanom, hogy jámborságom dacára, jogos felháborodásomat eddig még nem sokan élték túl.

Ez a Senki Alfonz is kissé határozatlan lett.

— Be kéne bizonyítani, amit mondasz, — felelte rövid habozás után Alfonz és a lámpát egy ládára állította. — mert így attól tartok, hogy mégis csak megölünk.

A szultán elpöckölte a cigarettáját, hogy nagy ivben buk fencezett messzire a parázs. Azután vállat vont:

— Én köpök rátok.

Ilyen fiú volt. Horgas orrú és öszes. Irdatlan hosszú, sovány karokkal, nagy görbe orral és hideg halszemei megvető szemtelenséggel néztek a világba. Nem tehetek róla, nekem az ilyen ember tesz és nehezen ölöm meg.

— Mit vagy úgy fenn, hé! — kiáltott rá Senki Alfonz.

— Te... — mondtam, — az ördög vigyen el engem, ha a Török lelötte Tuskót.

— Én is azt hiszem, hogy nem ölte meg. De ha tévedünk?

— Mit csináltál te itt lenn, amikor jöttünk? — kérdeztem.

— Elhatároztam, hogy megbosszulom Hopkinst és kinyomoztam itt valakit.

— És kit nyomoztál ki?

— A gyilkost.

— Te tudod, hogy ki a gyilkos? — kérdezte Senki.

— Tudom.

— Kicsoda?

— Azt nem mondhatom meg.

— És ha megfojtlak, — érdeklődött a barátom.

— Akkor pláne nem mondom meg. Ti csak azért nyúlhattok hozzám, mert megöltem Tuskót. Ha ezt nem tettem, akkor semmi közötök hozzám. A titkaimat csak spicli kutathatja vallatással.

Ebben sok igazság volt.

— Rendben van, — mondtam. — Én hiszek neked.

— Én is, — bólintott Senki Alfonz.

— Tehát nem vagyok itten fogoly? — kérdezte a Szultán.

— Nem vagy.

— Akkor, — fordult Alfonzhoz, — minek rugtál fejbe az imént?

És hosszú karja kilendült és úgy csapott bele barátom arcába, hogy minden valamirevaló ember félholtan bukott volna le. De Senki máris felelt egy horogütéssel.

Borzalmas verekedés kezdődött. Szerintem Senki Alfonz könnyen győzött volna, mert ez az ember, azt hiszem a legkülönb volt mindazok között, akikkel világkörüli utam során találkoztam. de a Törököt nem akarta végleg „kikészíteni“. Felborultak. Egymásután puffant négy kemény ököl sűrű csapkodása.

Nem zavartam őket. Ez magánügy.

Urak dolga.

Néhai barátomat néztem. A ládában. Lehúnyt szemmel . . . Szegény Hopkins! . . . Milyen békés, csendes az arca . . .

Mi ez?!

Világosan láttam, hogy egy vonása megrándul. Az orra mellett.

Uram atyám! Hiszen . . . meg sem néztük, hogy él-e?

— Megállj! — ordítottam a két verekedőre és

serényen félrerugdaltam Senkit, aki két fülénél fogva verte a Török fejét a padlóhoz.

— Gyerekek. Ugy látom, hogy Tuskó arca megrándult. Nézzük meg . . . hiszen lehet, hogy él . . .

— Te nem nézted meg a szívét? — kérdezte Senki Alfonz a Törököt.

— Én azt hittem . . . — lihegte.

Odarohantunk Hopkinshoz, kitettük a padlóra. Alfonz a szívét hallgatta. Izgatottan álltunk.

— Na? . . .

— Nem hallok semmit . . . — De azért nem vette el a fülét. Nagy sokára mondta. — Lehet... Néha úgy hiszem egy halk dobbanás . . . És nem hideg... egészen...

Lapos fémüveget vett elő a zsebéből és néhány csepp rumot töltött a mozdulatlan Hopkins fogai közé. Én a mellkasát dörzsöltem.

Ha él, azt csak annak köszönheti, hogy a sebe nagyon súlyos. Igen kérem. Ez így van. Egy szingapuri rendőrkapitány mesélte, hogy mély ájulásban nem vérzik el az ember, mert nagyon lassan kering a vér, megalvad a seb körül és elzárja a nyílást.

Néhány perc múlva, hosszú időközönként, egy-egy halk dobbanást észlelhettünk . . .

— Orvos kell, — mondta a Török. — És pedig jó orvos.

Odafektettük néhány üres zsákra Hopkinst.

Aztán rohantunk orvosért . . .

A két állandó jellegű tettestárs türelemmel örködött az uszály mellett.

— Elmehettek, — mondta Alfonz. — Most már hárman megcsináljuk, ami kell.

4.

Oran kikötőjében saját orvosunk volt. Kvasztics Fedor, aki valamikor a „Kronstadt“ orosz cir-

kálón szolgált. A forradalom után Oránba került, nyomorgott, végül az ital és a kártya elindították a lejtőn. Valamiféle büncselekmény miatt egy évre be is zárták.

Büntetésének kitöltése után dr. Kvasztics, mint orvos és morfinista a kikötőben helyezkedett el. Itt nem bürokraták élnek. A diploma mellékes, fő a tudás. És Kvasztics igen sokat tudott! Elsősorban hallgatni. Jól tudjuk, hogy feltétele a gyógyításnak az orvosi titoktartás. Aki ma kivesz egy revolvergolyót valakiből, az ne hozza összefüggésbe a kezelést a másnap megjelenő hirlapok rendőri jelentéseivel és ha megállapította a beállott halált, ne törődjön vele, hogy a páciens hol helyezik örök nyugalomra.

Ezt nevezik orvosi titoktartásnak.

Kvasztics sokat olvasott, sokat ivott és mellékfoglalkozására nézve bárzongorista volt, a *Négy-szarvú Macska* nevű mulatóban. Ugyanis igen szépen zongorázott.

Az alkoholtól puffedt, óriási, kövér ember, nagy, szeplős, fehér keze csodálatos érzéssel futott ide-oda a billentyűkön.

Siettünk. A *Négy-szarvú Macska* egy közeli síkátorban volt.

— Hol van a Török Szultán, — kérdezte hirtelen a barátom.

Ejha! . . .

A Török eltűnt mellőlünk!

— Most már biztos, hogy vaj van a fején! — kiáltotta Senki.

— Az még nem baj. Egyikünk sem mehet nyáron, kalap nélkül az uccára. De ma már másodszor történik meg, hogy becsap bennünket . . .

— Gazember! Ezért megfojtom!

— Most elsősorban siessünk Kvaszticsért.

A tanár éppen zongorázott. A szemei nedvesen csillogtak, mély pilláinak hasadéka közt.

Amikor meglátott bennünket, sietve jönni, le-

csukta a zongorát, vette a kalapját és odaszólt a vendégekhez:

— Nagy beteghez hívnak . . . Bocsánat.

És jött. Ilyen ember volt.

— Kés? — kérdezte Kvasznik.

— Nem.

— Golyó?

— Tarkóban.

— Vége.

Szinte futva igyekeztünk az elhagyott úton.

— Hol a táskája? — kérdeztem.

— Orlovnál.

— Érte megyünk.

— Kétszáz frank.

— Elhozzuk.

Orlov gúnynév volt és az orrgazda szó elferdítéséből származott. Ez az ember zálogkölcönt is folyosított. És Kvasztics táskája mindenestől nála volt.

Felzörgettük Orlovot. A hajlotthátú, ősszakálú uzsorás, egyedül lakott egy kis, földszintes házban.

— Kvasztics tanár táskája kell.

— Kétszáz frank.

— Nincs.

— Sajnálom.

— Hopkins haldoklik.

— Szegény.

Egy revolvert vett elő és ránk fogta.

— Kutya vagy Orlov! — mondtam.

— Mit csináljak. Az orvos táskáját azért fogadom el zálognak, mert mindég akad egy haldokló, akiért kiváltják. Ez az üzlet. Ha egyszer ingyen kiadom, akkor vége a kölcsönadott kétszáz franknak.

— Honnan vegyük?

— Tizenkettő. Fél óra alatt betörhettek valahová.

— Addig Hopkins meghal.

— Mit csináljak . . . Ne gyere közelebb mert

lövök!

— Gyere! — mondta Senki. — Maga várjon itt Kvasztics. Azonnal jövünk.

Elindultunk ketten az éjszakában. Az egyik dokkból, hosszú moló nyúlt ki a tengerre. Éppen egy hajó siklott melléje. Kecses kis úri jacht.

— Mi?

— Megpróbálhatjuk . . .

Elindultunk a mólon végig. A jacht utasai kiszáltak.

— Vigyázz!

Néhány ponyvával fedett bála mögé mentünk. Hatalmas, ősz ember, magasrangú tiszti egyenruhában jött. egy fiatalabb férfivel. Két matróz követte őket.

— A százados beszélni fog, — mondta hűvös orrhagon a magas, ősz.

— Éh, ha nem jön? — kérdezte a tisztt. — Már jelentkezhettek volna.

Elhalkultak a hangok és a lépések . . . Villámgyorsan surrantunk a jacht felé.

Gyorsan elértük a Jachtot. Csak akad kétszáz rongyos frank egy ilyen úri járművön? Alig pislálolt egy-két lámpa odafenn . . .

— Te a másik oldalról . . . — súgta Alfonz és lebújva, elkapta a vitorlás jacht peremét . . . Én a tathoz osontam. Van egy rövid, ólmos botom, bőrrel bevonva, ezt mindég magammal hordom . . . Amikor felhúzódkodtam a fedélzetre, elővettem...

A tat sötét volt. Óvatosan megkerültem egy kabint és kinéztem. Egy fegyveres őrt láttam. Matróz. Szuronyos puskával. A másik kabinnál állt. Onnan kellett Senki Alfonznak jönni. Egy másik matróz most jött fel, a jacht belsejéből, összetekert vásznat hozott és dudolt.

A fegyveres ör nyugtalanul megmozdult, mint-ha zajt hallana.

Mint valami roppant macska Senki Alfonz karcsú alakja jelent meg mellette és máris sújtott.

Pontosán álcúcspon találta az őrt. Csak egy halk reccsenés hallatszott és dőlt. Alfonz elkapta, hogy ne okozzon zajt a zuhanás . . .

A másiknak arra sem volt jóformán ideje, hogy felfogja ami történt, amikor már koppant fején a vasbot. Egy halk kiáltással leroskadtt a korlát mellett.

Senki már levette a knockautolt őr válláról a fegyvert.

— Kötözd meg őket . . . Addig megnézem van-e még valaki lenn . . .

Szuronytszegezve leosont . . .

A vászontekercs kötelével gyorsan megkötöttem a két tengerészt és beléptem a sötét kabinba.

Hirtelen gyúló villanyfény vakított el egy másodpercre.

— Fel a kezekkel!

Fénylően szöke, szép fiatal nő állt előttem és pisztolyt fogott rám.

5.

Észrevehették az eddigiekből is, hogy kissé konzervatív felfogású ember vagyok, hagyományok és erkölcsi formaságok feltétlen tisztelője. Mint ilyen, a hölgyekkel szemben sem feledkeztem meg soha a régimódi gentlemannek szokásairól. Engedve tehát, a határozott, de nem sértő kívánságnak, feltartottam a kezemet és mélyen meghajoltam:

— Nevem John Fowler, de tisztelőim Csülöknek hívnak.

— Mit keres itt?

— Egy jólelkű hölgy támogatását szeretném kérni.

— És közben leütötte az öröket!

— Éreztem, hogy érvekkal nem sokra mennék velük. Manapság ritka a megértő embertárs.

Igy én.

A nő bizonytalan tekintettel nézett végig rajtam. Jól láttam, hogy szavaim mély hatással voltak rá. Mert szépen beszélek. Hiszen említettem e kis művem kezdetén, hogy kántornak készültem valaha. Azután . . . nos, ha szerénytelenül is hangzik, higyjék el, hogy jó kiállítású fiú voltam. Régi személyleírásokban, igen hozzáértő egyének megállapították rólam, hogy a jó megjelenés. feltűnő ismertetőjelem. Hogy végkép eloszlassam nyugtalanságát, egy könnyed mosollyal, biztató meleg hangon még hozzátettem:

— Biztonságban érezheti magát szép hölgy, sőt, ha szüksége lenne rá én megvédelmezném bárki ellen.

Igy én.

— Hiába tettei hülyének magát! Ha lejjebb ereszti a kezét, keresztül lövöm!

Igy ő.

Hol vannak a költői lelkű, régi hölgyek, akik a lovagiasság feltétlen tisztelői voltak, hervadt virágot préseltek imakönyveikbe és beleszerettek a hozzám hasonló relytélyes idegenbe?

— Feleljen! Egyedül jött?

— Egyedül.

A hazugság csúf dolog, de egy hölgy, aki megtagadja a költészetet, az nem várhat mást.

— Lépjen oldalt . . . Kerüljön át az én helyemre, két lépés távolságot tartva. Egy mozdulat és . . .

— Keresztüllő. Ezt jól megjegyeztem. Én viszont azért jöttem ide, mert egy barátom haldokolva fekszik, súlyos sebesülten és kétszáz frank kelle-ne, hogy orvost vigyünk . . . Ugyanis egy uszályon fekszik . . .

A nő felsikoltott, valami koppant.

Senki Alfonz lepte meg hátulról, csak a csuklóját kapta el, de a pisztoly máris kihullott.

— Egy szót sem mert . . . — sziszegte a barátom és megfogta a nő nyakát.

Nyomban félrelöktem.

— Ilyen eljárást hölgyekkel szemben nem tűrök! Szeretném ha ezt megjegyezned.

Egy másodpercre összehúzódott, fényes ragadozó szeme. Ez az ember nem félt senkitől. Még tölem sem. A nő mellettünk állt lihegve és nem mert mozdulni.

— No jó! — mondta Senki és nevetett. — Tiszteljük barátaink agybaját. — A nő elé lépett és meghajolt. — Engedje meg, hogy bemutatkozzam. Senki Alfonz vagyok és kíváló tisztelettel kérem, hogy ne kiáltson, mert megölöm.

A nő révedezve nézett egyikünkről a másikra.

— Ugy látom — folytatta Senki, — hogy ön hülyének néz bennünket, ami bizonyos fokig helyes emberismeretre vall.

Mosolyogva leült a nő elé egy karosszékbe és cigarettára gyújtott.

Említettem már, hogy abban az időben kevés megnyerőbb külsejű legényt ismertem, mint amilyen én voltam. De azt hiszem, hogy ez a Senki Alfonz még rajtam is túltett. Fejét spanyol módra, tarka kendővel kötötte be és színes selyem inget hordott. Állandóan mosolygott és ilyenkor, ragyogó fehér fogsora szélesen villant elő. Minden mozdulata, rugalmas és halk volt, megérződött rajtuk az arányos izmok játéka.

— Hát kérem . . . A barátom már említette, — kezdte finoman, szinte csevegve. — Kétszáz frankra lenne szükségünk . . . Ennyi az egész.

— És azután elengednek?

Hogy *mi*, elengedjük-e *őt*!

— Természetesen, — feleltem. — Ha ezt a tiszteletteljes kérésünket teljesíti, hódolattal távoznak...

— Különös . . . alakok maguk . . . — mondta, — fellopoznak egy hajóra, leütik a matrózókat . . .

— És a szakácsot, — vetette közbe Senki. — Bolondos fiú, hátulról ugrott rám . . . Azt hiszem életben marad.

— Megölte?!

— Keresztülvágtam a fejemen, ahogy rámvetette magát és nagyot esett. De életben marad . . .

— Betörnek, rabolni akarnak . . . és . . . és . . .

— Mégis urak vagyunk, — segítettem ki, mert valóban ez volt a helyzet.

— Kérem . . . — Felvette az asztalról a retikülét. — Adok önöknek négyszáz frankot . . . szeretném, ha a többit nekem hagynák . . .

— De kérem! Biztosíthatom, hogy kétszáz frankkal beérjük. Ez elég ahhoz, hogy beteg barátunkról gondoskodjunk.

— És . . . Most megyek . . .

— Engedje meg, hogy a sötét kikötő részen végigkísérjük. Sokféle gyanus söpredék jár erre északa.

Ez így is van . . .

— Nem bánom . . . Kísérjenek, de csak mesziről . . . És . . . köszönöm . . . hogy ilyen... lovgiasan . . .

— Szót sem érdemel . . .

Húsz lépésről kísértük a nőt,

Az egyik sarkon hirtelen befordult és mire a nyomába értünk, már nem látszott. Elfutott, vagy csak egy kapu alá húzódott? . . . Mindegy. Legfőbb ideje volt, hogy elhozzuk a tanárt és műszereit Orlovtól.

— Csuda szép nő, — mondtam önkéntelenül.

— És nagy szívességet tettünk neki.

— Amennyiben . . .

— Amennyiben eltávolítottuk ajtaja elől az őrt.

Ez a nő fogoly volt.

Csakugyan. Nem vagyok éppen ostoba ember, de most Senki leleményesebb volt mint én.

Hajnalodott, amikor elértük Orlov kunyhóját. Kvasztics tanár úr, mélyen aludt egy ócska kanapén.

Orlov revolverrel a kezében ült a táska előtt.

— Csak százötven frankot szereztünk, —

mondta Alfonz. — Baj?

— Dehogy baj. A hiányzó ötvenet már játszva előteremtitek.

— Gebedj meg!

Odavágta a pénzt. Megkaptuk a táskát. Az orvost leöntöttük hideg vízzel, kissé rugdostuk, amíg magához tért, azután siettünk.

— Hova akarják fektetni? — kérdezte Kvasztics.

— Mi?

— Feküdnie kell valahol. Ciszternában nem heverhet ki fejlődést.

— Maga hol lakik?

— Mindennap négytől hatig a zongorán. Ott elférne, de este nem feket rajt. Kórház kell neki.

— Majd szerzünk arra is pénzt. Először nézzük meg, hogy él-e még.

— Tarkó lövés igen rossz. Sok fontos ideggóc van a nyakifonat tájékán. Könnyen megsérülhet a nyult agy: Medula oblongata. Vagy a forgó: Epistropheus. Akkor beadta a kulcsot. Exitus lethalis.

Az uszályhoz értünk. Kihalt és csendes volt minden. A fedélzeten ott feküdt az abrosz. Le a fenékbe. Elöl megy Alfonz. A lépcső alján megvilantja a lámpát.

Halkan felkiált!

Mögéje érünk. Hideg zsibbadás fut a sarkamig.

Ott áll a nyitott láda, a zsákok, egy üres kanna . . .

És a sebesült nincs sehol. Tuskó Hopkins eltűnt!

6.

— Mi?

— Az ördög játszik velünk ma éjjel, — mondja Alfonz.

— Mi történt? — kérdezi Kvasztics kíváncsian.

— Eltűnt az ápolat.

— A saját lábán nem mehetett el, mert az ilyen sérülés az egyensúlyérzék zavarával jár. Egy kozák kapitány, akit fejlövással kezeltem két évig, csak körbe tudott járni. Ezért nyugdíjazták.

Leült a lépcsőre és minden átmenet nélkül elaludt.

— A Török . . . — mormogta Alfonz.

— Mit gondolsz?

— Mégis ő lőtte le Hopkinst. Félt, hogy meggyógyul és akkor minden kiderül, tehát visszaosont és a vízbedobta.

— Ez valószínűen hangzik. De tudj Isten . . . A Török Szultán rendes fiú . . .

— Hülye vagy! A magunkfajta emberben sem lehet végletekig bízni. Miért szökött el másodszor is? Mi?

Erre nehéz volt olyan feleletet adni, hogy a Törököt mentse.

— Idehallgas Csülök, nem érdekel többé semmiféle magyarázat. A Török Szultán halott ember. Mától fogva kimondtam rá.

— Ha én találkozom vele, akkor is igen alapos bizonyíték lehet csak az, amitől élve marad.

Megszorítottuk egymás kezét. Tuskó Hopkins békével pihenhetett a tenger iszapjában. A halála nem marad bosszulatlan.

HARMADIK FEJEZET.

Munka után édes a menekülés.

1.

Beköltöztem Tuskó Hopkins megüresedett helyére, a ciszterna-lakásba. Inséges idők következtek. Állást nem kaptam, pedig matróz vagyok első sorban és legszívesebben tisztességgel dolgozom valamelyik csempész bárkán.

De hiába. Örök ellenségem a bürokrácia meg-

fosztott a munkalehetőségtől. Orán kikötőjében csupa ostoba külsőségekkel bibelődő hajó tünt fel ezidőtájt. Az ilyen járművek undok formaságok rabjai. Mindenféle írásokat követelnek a matróztól. Az nem elég, hogy az ember egymaga nyolc perc alatt felszereli az ágvitorlát, a fővitorlával együtt, hiába vezetem el csukott szemmel a hajót Orantól Tókióig, (mert képes vagyok erre!) őket az érdekli, hogy milyen írásaim vannak és hogy szerepelek-e egy ócska nagy kötetben, a „hajóskönyvben.“

Természetes, hogy szerepelek a hajóskönyvben, de áthúzták a nevemet. És miért? Mert leégett a San Franciskói révkapitányság.

Ugy-e önök is nevetnek. Matróz vagyok és nem tűzoltó. Ítélték volna el a tűzörséget, amiért késlekedett, vagy a segédhivatalnokot, aki elszaladt, de mit akarnak tőlem, aki mindössze azt magyaráztam a rabiátus kötekedő révkapitánynak, hogy a ben-szültött hajósinasnak nincs beriberije, csak feldagadt a lába, mert szögbe lépett. Ezért nem vagyok köteles sárga zászlót kitűzni és karanténba állni. Önök is beláthatják.

De ez a goromba fráter azt ordította, hogy rendőrt hív és lecsukat. Higgadtan kértem, hogy ne üvöltsön mint egy barom. Erre erőszakos lett és követelte, hogy ott a hivatalában várjam meg a ki-rendeltséget majd ő megtanít. Azt mondtam kitérően, hogy fogja be a száját, mert nagyon megjárja, azután békésen távozni akartam. Megfogta a karomat. Még mindig, egy jámbor ember béketűrésével igyekeztem elhessegetni. Nekihesegtettem az üvegajtnának. De a petróleum lámpát csak akkor vág-tam hozzá, amikor revolvért rántott. Emberi érzésem úgy diktálta, hogy az égő révkapitányt, az eső-mérő medencébe dobjam.

Ezzel az életét mentettem meg. Azt hiszik köszönet jár az ilvesmiért? Tévednek. Feljelentett, töröltek a hajóskönyvből és köröztek.

Aki manapság hálát vár az keserűen csalódik.

Oránban egyetlen hajó sem érkezett, amely a képességet, a formaságok fölé helyezi. Pedig akad ilyen jármű. Hét közben alig jutottunk valamihez. Kvasztics doktornak rakodtunk vagy két alkalommal. Az orvostudor ugyanis az ország gyógyszer behozatalával is foglalkozik.

A halászkikötőnél érkezett néhány láda kokain és ilyesmi. Igen inséges idők voltak. Senki Alfonz (két állandójellegű tettestársával) már autóalkatrészekkel is kereskedtek. A karosszériát és az alvázat elásták.

Sokféle tervünk volt, de a derült éjszakák megakadályoztak a cselekvésben. A sors szerencsétlen akarata volt, hogy éppen egy kedves rokonom névnapján látogasson el némi köd, a nyílt tengeren tomboló vihar üzenete képpen.

Az egyik állandó jellegű tettestárs azt ajánlotta, hogy nézzünk valami után.

Én hívatkoztam a névnapra.

Neveletlen jelzőket mondtak.

Végül elhatározták, hogy felhasználják a barátságtalan éjszakát. Nem vonhattam ki magam. Végre is kenyeres, illetve kenyértelen pajtások voltunk és a barátság se kutya.

Az éj homályát kihasználva, elcsentünk egy uszály borotvaszappant. Az őrt előbb óvatosan elhelyeztük néhány gyapjuzsák alá.

A hajót már napok óta figyeltük. Uszályával, víz alatti tuskóra futott. Egy ór felügyeletével, ott hagyták, a kikötőtől néhány kilométernyire. Előzőleg megalkudtunk Orlovval, azután felkerestük hárman az uszályt.

Később Senki Alfonz hozott a szudáni dzsidások laktanyája közeléből egy teherautót két alélt mechanikussal és megkezdtek az átrakodást.

Símán ment minden, de ahogy elindultunk a megrakott autóval, nemvárt gátló körülménnyel találtuk szembe magunkat.

Egy század szudáni dzsidás közeledett futólépésben.

Mit álljunk oda velük? Barbár négerek . . . Okosabb enged. Nem igaz?

Senki Alfonz merész ívben kanyarodott az autóval és hátraordított.

— Ledobálni a rakományt! Gyorsan!

És nekiiramlottunk az útnak. Gyorsan dobáltuk a nehéz ládákat és ledobtuk a két alélt mechanikust is. Az egyik állandó jellegű tettestársat találat érte és utánabukott egy kidobott láda szappannak. Az autó egyre gyorsabban vágott el a pálmák mentén.

— Baj lesz, — mondta az életben maradt tettestárs.

Távrolról fényszórótűnt fel. Ez a riadókészültség!

— Kedvese névnapján az ember ne dolgozzon, — jegyeztem meg tanulságképpen. — Ez az oka a bajnak.

— És az is, hogy annyi katona siet utánunk, — tette hozzá Senki Alfonz.

Jobbra kanyarodtunk a közeledő fénypont előtt.

— Ott a város szélén lassítok, leugrani és háromfelé.

Sikoltva tapadt a fék. Ugrottam.

De a legközelebbi kereszteződésnél . . . !

Szerencsétlen eset . . . Egy oldalkocsis rendőrmotoros van a nyomomban . . . A járda mellett lezárt kis fabódé áll, neki ugrottam, a bódé eldől és keresztbefekszik a sikátorban.

Lövés . . . Golyó fütyül . . . !

Köves mezőségen, a városon kívül, rohanok bukácsolva. Balra, nem messze tőlem, ugyancsak lövések. Ezek nem engem üldöznek. Egy hatalmas macskaszerű árny rohan, szinte úszva a levegőben, amint, elrúgja magát a földtől . . . Néha elvágódik, — azután tovább fut . . .

Senki Alfonz.

Híres futó vagyok, de az a szélesebb iram, ahogy mint valami rugó, felpattan a földről és neki szökel, ez nem is emberi ügyesség, az engem is túl-szárnnyal.

Futunk az életért!

Mert errefelé szívesebben lövik le az üldözött csavargót, minthogy elfogják és bibelődjenek vele.

Szerintünk az ilyen ember nem ér meg egyetlen aktát sem.

Szerencsére sikerül a közeli sivatag homokhal-mait elérni. Jó terep menekülőnek. Sok, sok ki-emelkedés. Kerülgetem őket, jobbra-balra és mindig csendesebb lesz mögöttem, ahogy távolodik az üldözők lármája.

De ezt soká nem lehet. Hajnalban a sivatagban, könnyen elfognak.

És ekkor, a kibújó holdfénynél, egy kis emelkedésen elémtünik a Fort-St. Therese.

A légió!

Hajrá! Nekirugaszkodom. Ezt még úgy sem próbáltam. Nem lehet rosszabb, mint a Taifun, vagy a vesztegzár-állomás, nem is szólva az undok kínai fegyintézetekről . . .

A poszt, szó nélkül utatnyit. Öt perc múlva egy bagószagú irodában vagyok. Nagyabajúsú őrmester, ingujban borotválkozik.

— Mit akar?

Lihegek.

— Fújja ki magát, maga disznó. Azután vegyen egy belépési-nyilatkozatot az asztalról és töltsse ki pontosan.

— Csak lihegj nyugodtan, majd és kitöltöm.

Senki Alfonz ül a szoba sarkában és ír.

2.

A rendőrség természetesen megkeresi a légiót a rablók ügyében.

Kihallgatás.

Két ujone, akik a kritikus éjjelen, a gyanus órában jelentkeztek, vigyázban állnak a kapitány előtt.

— Maguk rosszkor vétették fel magukat — mondja a kapitány.

Hallgatunk.

— Aznap éjjel egy rablás történt.

Álmélkodunk.

— Honnan jöttek a Fort St. Theresebe jelentkezni?

— Én? Egy csapszékből.

— És maga?

— A sivatagban akartam háltni, közben meg-gondoltam magam.

— Imerik egymást?

— Sohasem láttam civilben ezt a bajtársat.

— Maga is ezt állítja?

— Igen.

— Mit tud a rablásról, — fordult a tiszt Senki Alfonzhoz.

— A rablás olyan módja a vagyonszerzésnek, amellyel egy vagy több ember megkísérli, hogy mások jogos tulajdonát erőszakkal megszerezze és bitorolja!

A kapitány elfojt egy mosolyt.

— Mit tud erről az uszályról? Több láda borotvaszappant raboltak el.

— Nem is hallottam róla.

— És maga?

— Én nem borotválkozom egyedül. Semmi szükségem borotvaszappanra, — feleltem okosan.

— Szóval nem tudnak az esetről semmit, az éjszakát egymástól távol töltötték és nem együtt, hanem egymás után jelenkeztek?

— Oui mon commandant.

— Irják alá a jegyzőkönyvet.

Megtörténik.

— Remélem, hogy jó katonák lesznek. Elme-
hetnek.

Megtörténik.

Ezzel az ügy lezárult. A légió kapui könnyen
nyílnak, de erősen záródnak.

3.

— 27-es, 9-es, 45-ös és 8-as.

Kilépünk. Az őrmester elé. Alfonz a 9-es és én
a 45-ös.

— Őrségre jelentkeznek a kormányzósági palo-
tában. A legkisebb disznóság három hét *celulle*.
Rompez! — és otthagy bennünket.

— Mi ez az őrség? — kérdezem a 8-ast, egy
régire legényt.

— Szörnyű. Mereven kell állni a lépcsőn, te-
nyérbetámasztott fegyverrel, három órán át. Moc-
canni, beszélni tilos. Két szakasz háromóránként
váltja egymást.

Hat hete szolgáltunk már, tehát nem számíto-
tunk ujoncnak. De díszőrségen még nem álltunk.
Ugy látszott, hogy ez nem tartozik a különlegesen
népszerű szórakozások közé.

Senki Alfonz elhatározta, hogy beteget jelent,
de erről lebeszérték a tapasztaltabbak, azzal az in-
dokolással, hogy minden magánzárka nedves és
bűdös.

Tudhatják mindabból, amit eddig írtam, hogy
jámbor és igénytelen vagyok. De a légió még az én
bölcsségtől áthatott lelki világom számára is sú-
lyos megpróbáltatást jelentett.

Potrien *chef*, az őrmester különleges gond-
dal vigyázott arra, hogy egyetlen kellemes percet se
töltsünk a légióban.

Engem különösen kipécézett. Pedig tisztára vé-

letlen volt ami történt, mert a bosszúállást megvettem. Ott kezdődött, hogy a mezőn gyakorlatoztunk, az erőd fala mentén. A díszlépést oktatta, ami rendkívül fontos nála. Amikor felsorakoztunk, néhány nyájas szóval vezette be az együttműködést.

— Maguk csirkefogók, — kezdte tárgyilagosan. — Most a díszlépést fogjuk gyakorolni. Jegyezzék meg, hogy a légiós díszlépés a legfontosabb ügy a világon. Ugy csapják oda a talpukat, hogy rezegjen az erőd fala. Gazemberek.

Ez volt az első útbaigazítás, amelyet alapul kellett vennünk. Majd rátért a gyakorlatra és vezényelt.

— Gáááv . . . u!

Ez a vészes üvöltés, amely a „*gardez vous*“ vezényszót sűrítette, egy szíventalált ember halálordításává a torokban, már többször okozott pánikszerű érzelmi csalogást az oráni állatkert örei között, akik azt hitték, hogy elszabadult a bengáli tigris és a városban garázdálkodik.

Egy zörrenéssel úgy állt a sor, mint a cövek.

Egy álmából felriadt, gyanakvó leopárd, rövid horkanása következett:

— Á . . . os! . . .

Az „*á gauche*“ nevű fordulat életveszélyes fenyegetéssé átalakított vezényszava volt.

Balra fordultunk.

— E . . . rt . . . van . . . Mösssh!

Ezt az örmester így írná le:

„*En route . . . En avant marche!*“

Meneteltünk.

— E graaap . . . rd!

Díszlépés. Irva: „*En grand parade.*“

Megy mellettünk és néz. Vörös arca, amelynél hosszú, keskeny, ecsetszerű, két bajusz és harmadik ecsetnek egy kecskeszakáll is van, leírhatatlan, megvető gúnnyal néz bennünket.

— Ez mi? . . . Most bemutatják a Lourdesből, mankó nélkül hazavánszorgó, sánta zarándokok

menetét? . . . — és kedvesen nevetve bólogat, atyaián vidám lesz, széles vállán rezegnek a vállrőzsák. Hátral összefont kezeiben egy botot ráz taktusra és olykor a térdeit két-háromszor megrogygyantja a lépés ütemére, mintha lovaglást utánogna. Kis vörös arca ezer ráncba húzódik és szivarbarna fogai kilátszanak a jóízű nevetéstől és az ecsetek hegye kissé felmered.

Mi pedig megyünk. Jobbra fordult fejünk mereven ül a nyakon, a forróságban úszó porfelhő ingerli a szemet, az orrt, de a nyak mozdulatlan, a magasraemelt, deszka-egyenes láb, nyujtott talppal zuhan a földre és csattan . . .

— Szavamra, — jegyzi meg részvétellel, — magukat becsapták. Valaki azt mondta, hogy a légiószolgálat hízőkúra . . .

. . . Nyak merev, láb merev, talp sajog és minden lecsapásnál új porfelhő szakad ki a földből . . . Egy . . . kettő . . . egy . . . kettő . . .

— Ez maguknál díszlépés? Ha meglátja az ezredes úr, azt mondja majd nekem: Mon chef Potrien . . . hová settenkedik ilyen nesztelenül ez a század?“

Az őrmesternél sűrűn szerepel az előrelátható párbeszéd az ezredessel. A jóhiszemű ezredes ezekben a képzelt beszélgetésekben általában félreérti a század gyakorlatozását. Olykor az egész peloton mibenléte homályos kissé előtte.

„Mondja, kedves Potrien“ — kérdezi majd álmélkodva, — „kik ezek az éltes mosónők, katona ruhában? . . .“

Ilyenkor jótevőnk, Potrien őrmester, előre látja, hogy védelmünkre kel majd.

„Ezek újoncok, mon commendant, de véletlenül kerültek ide, mert a háziiorvosuk bebeszélte, hogy a Fort. St. Thereseben van a hülyék intézete...“

Az ezredes ilyenkor (ahogy Potrien előre látja) sokáig gondolkodik, elnézi a ténfergő pelotont és

azt proponálja, hogy bocsássák a szerencsétleneket a város rendelkezésére lóápolás, vagy vakvezetés céljaira.

De Potrienben van szív. Igéri nekünk, hogy nem egyezik majd bele ebbe a csúfságba.

„Ezt a szégyent ne hozzuk rájuk mon commandant. Még egy ideig vesződöm velük, azután ne szenvedjenek tovább: halomralövetem őket.“

Az ezredest meghatja a katonáit védő őrmester atyai hangja és azt mondja majd engedékenyen:

„Hát ahogy gondolja Potrien, csak ne sok golyót pazarolni rájuk. Kár az ólomért.“

Ezt az őrmester belátja és elfogadja a sürgősségmegoldást: kiköti valamennyit a napra és ott hagyja, amíg meghalnak a lustaságtól. Ez olcsó és tanulságos lesz.

Mialatt erről beszél, dühörögve menetelünk.

Közben: merev a nyak, merev a láb, éget a nap, szúr a por és az őrmester elfelejti monológja közben, hogy percek óta díszlépésben vonulunk.

De eszébe jut egy újabb dialóg, ez már közötte és a francia köztársaság elnöke között fog lefolyni, amikor a gyarmat jubileumi ünnepségén harcijátékok közben, Mendóza, a vörös-spanyol, a célpont helyett egyetlen lövéssel leteríti, a kikötőben sétálgató tüzoltóparancsnok pincsikutyájának a rendszámát.

„Mondja Potrien“, — kérdezi a köztársaság elnöke. — „Elért már találatot ez a század?“

Potrien büszkén áll majd elő:

„Oui mon excellence! Ez a vörös újonec tíz lővés közül kétszer eltalálta, nem teljes ötlépés távolságból, az új vámház nyolcemeletes épületét.“

„Bravó!“ — mondja majd az elnök. — „Igazán nem hinné róla az ember . . .“

És nem is igaz, mert Mendóza öt lépésről egyszer sem találná el a vámházat, de Potrien ezt nem vallhatja be az elnöknek, mert akkor feloszlának nyomban a légiót.

És mosolyog, nevet, hátratulja tarkójára a sapkát és . . .

És minden átmenet nélkül súlyos idegrohamot kap. Vészes sikoltás után, vérbeborult arccal harsozó panaszkiáltásokba tör ki, szörnyű fenyegetéseket, átkokat és sértéseket kiált, öklét rázza, pálcáját a földre dobja és tiporja, végül kimaradó lélekzettel int:

— Elég! Elég! Bitangok . . . abbahagyni ezt... Balett tánc, csavargás, csoszogás . . . Na, várjátok . . . várjátok . . . gazok! . . .

Kifulladt. Mi is. Az őrmester és a század lihegve áll.

Most megjelenik az erőd falán egy legény és lovagló ülésben elhelyezkedik, azután lenyúl az erődudvarba és átemel a falra néhány gőzölgő csajkát.

— Megállj! — süvölti Potrien. — Csak rakja oda a fal tetejére a levest. Még nincs ebéd! Előételnek díszlépést . . .

És kezdődik . . . Nyak feszül, láb merev . . .

Most egész más ember Potrien. Lecsapni készülő keselyű, prédája felé osonó hiúz . . . feje térdmagasságban kémleli a lábakat.

— Hááá . . . — iszonyút kiált és rámutat egy katonára. — Kém! Hazaáruló, kém! Lelepleztem!.. Alruhába vagy! Ez egy vén arab nő! Egész biztos! Mert férfi nem lép ilyen szörnyen! . . . Csapd oda gazember! Csapd oda, mert leváglak . . . Egy . . . kettő! Egy . . . kettő! . . .

Meghajolt felsőtesttel körülfut a másik oldalról kémleli a tárgyeket. Vigyázni kell, nehogy a falhoz nyomjuk.

Valaki elájul. Félreviszik.

Az őrmester csóválja a fejét.

— Sacrebleu . . . Ez is katona . . . Gyerünk! Díszlépés! . . . Előre . . .

És lehajol és fut.

A fal és a menetoszlop között a lábakat nézi.

Na, most én következem.

— Hé! Maga szerencsétlen, lenyargalt, reumás teve! Kiállni a sorból! Na megállj! Megállj te lusta csaló, te gumitalpu hülye! — mondta nekem.

Azután szelíd, de metszően gúnyos lett a hangja.

— Mondja közlegény, tudja maga, mit mond majd nekem az altábornagy, ha magát meglátja díszlépésben vonulni?

— Tudom.

Kissé meghökkent. Azután egy vidámságra idomított hiéna mosolyával fordult felém.

— Ugy? . . . Nos, mit fog mondani őexcellenciája magára? Mondja csak bátran, tessék . . . Hallgatom.

Tiszteletteljesen feleltem.

— Alázatosan jelentem mon sergeant, őexcellenciája így fog szólni: „Nem értem magát Potrien, hogy mit keres itt ez a kis úrileányka.“

Az ordításra, amely felhangzott, még évek múlva is valamennyien emlékeztünk.

— Canaille! . . .

Nyugodtan álltam. Jámbor ember vagyok, de nem gyáva. A hang váratlanul barátságos enyelgéssé mélyült.

— Hm . . . úgy . . . nó jó! Szóval maga ilyen vicces fiú. Mi . . . Rendben van . . . Észrevettem. Ezentúl majd többet foglalkozom magával: első-sorban díszlépés! Szíjat!

Ütni akar? — gondoltam. — Ez esetben rövid ideig tart a szolgálat, mert haditörvényszék elé kerülök.

De nem. A szíjat a lábamra füzte, a végét fogta és masíroztunk . . . Kétrét hajolt és amikor lecsaptam a lábam, kétkézzelel megrántotta a szíjat, hogy a talpam szörnyü erővel ütődött a földhöz. Ugy éreztem, eltörik a lábam . . .

Ördög volt avval a szuronnyal . . . A hegye beleakadt a fal tetejére helyezett csajkák valmelyi-

kébe és a meleg leves mindenestől a kétrét hajolt őrmester széles hátára esett.

Az ütés csak fájdalmas volt, de a levestől olyan lett, mint egy kiöntött ürge.

— Szakaszcvezető . . .

Falfehéren állt a század. Azzal tisztában voltak, hogy a történetek után meg kell halnom.

A szakaszcvezető előlépett.

— Ezt a rablógyilkos gazembert kihallgatásra, öt nap *salle de policera* ajánlom.

Köszönöm. Ha ő öt napot ajánl, ahhoz a kapitány hozzátesz tízet, az őrnagy nyolcat és mire visszajön a napló az altiszthez, olyan harminc nap van benne, mint a pinty.

— Mars! Takarodjatok ebédelni . . . Ramz!... Ez „*rompezt*“ jelentett.

Bizony barátaim. Mit tudjátok azt ti, hogy milyen szörnyű Afrikában, a világ legkisebb zsoldjáért, a világ legnehezebb szolgálatát megszokni.

Juvel, egy tarasconi fogtechnikus, aki később közokirathamisító lett, hogy szájműtétet végezhesen, kultúrembernek számított és azt mondta, hogy egy konzulátusi tisztviselőtől, plombáltatása alkalmából, megtudta, hogy a kínai katonánál csak a légionáriusnak kisebb a zsoldja. De ha vesszük, hogy a kínai hadseregek igen kiterjedt magántevékenységet is folytathatnak harcközben, míg a légionárius egy leigázott arab törzs valamelyik eltűnt kecskéjéért haditörvényszék elé kerül, akkor be kell látnunk, hogy jobb a kínainak.

Nem szólva a futólépés gyakorlatáról negyvenöt fokos melegben, teljes menetfelszereléssel. Gözölgő, forró tankokkal járni a sivatagot, napokig nyolcféle védőoltástól szenvedni, három óránként öt perc pihenővel, estig menetelni . . . Kövezni az oráni műutat, ösvényt vágni az Atlaszban, tisztítani az arab fogdát és dolgozni mindent, amihez semmi közünk: a vasútvonalat kiépíteni, a folyópartot feltölteni, ezenfelül mosni a fehérnemünket

és napi kétórás munkával gondoskodni arról, hogy a szíjazat, gomb, cipő, ruha ragyogjon a tisztaságtól. És végül legendásan verekedni Indiában, Madagaszkárban, Franciaországért, de ha kell, Izlandért is, mert a lobogón nem az áll, hogy „A hazáért és becsületért“, hanem csak ennyi: „A becsületért.“

Hazánk nincs.

Nézzétek meg az orani kaszárnya múzeumát. Verekedtünk Krimben és legenda lett belőlünk Mexikóban Miksa császár mellett. Ott voltunk Sadovánál, Sedánnál, Marne-nál és mindenhol. Miért?

Ennek is megvan a titka.

A francia katonáktól megkülönböztet a kék öv. Ilyen csak nekünk van.

És minden díszszemlén, az összes francia csapat előtt megy a légionárius.

Ezért. Ezért büszkék vagyunk. Tréfásak, vakmerőek és könnyelműen szórjuk a pénzt, ha keserves módon szereztünk valahonnan.

„C'est la legion.“

De a harminc nap *salle de police* mégis szörnyűség.

Nem szabad a kantinba menni és nem szabad az erődöt elhagyni, csak ha őrségen állok. Kézbe ragadt fegyverrel, egy lépcsőre letapadva kétszer három óráig.

Este van. Megyünk a szakaszvezető őrparancsnok mögött, a rövid sivatagi úton a város felé őrségre.

— Rágyujthatunk, — mondja a jóindulatú orosz altiszt.

Jaroszlovskijnak hívják. Jó fiú. Mély gordonka hangja van. Ritkán beszél és keveset.

— Ezzel elintézheted, — mondja mellettem Senki Alfonz halkán, — hogy váltáskor arra az órára a városba engedjen. Rád fér. Már olyan komor vagy, mint egy sírkő.

— Gondolod . . . hogy megpróbáljam?

— Nyugodtan. Az orosz jó fiú. Nem is légionáriusnak való ez. Inkább misszionárius.

Nem rossz ötlet. Amikor a palota főbejárata mellé épített őrségre érünk, éppen hogy gyujtják a lámpákat.

Letesszük a puskát. Hozzák a vacsorát.

— Mondja örvezető úr, mikor váltanak?

— Tizenegy.

Még a ragokat és képzőket is megtakarította, ahol lehetett.

— Borzasztó a kaszárnyaáristom, — mondom, — húsz napja nem mozogtam jóformán semmit és lesz egy óra pihenés . . .

Rámnéz. Nagy, szomorú, okos, zöld szeme van.

— Elmehet.

— Köszönöm.

— Pontosan!

— Igérem.

Ha nem térek vissza, baja lehet.

Hadnagy az ajtóban:

— Gardes! Á mon commendant

— Létszám: hat közlegény, egy örvezető! — jelenti az orosz.

— Átadom az örparancsnokságot.

— Oui mon adjoutant.

— Két ember a főbejárathoz, egy a melléklépcsőnél a rue Levoisier-nál.

— Oui mon adjoutant.

A hadnagy elmegy.

— Aux armes!

Megyünk. A főbejárat előtt, a legfelső lépcsőfok kétoldalán állunk őrségen Senki Alfonzzal. Három óráig úgy kell itt posztolni, ezres lámpák bántóan vakító fényében, mintha viaszból lennénk . . .

NEGYEDIK FEJEZET.

Feltűnik egy tetem, aránylag jó színben.

1.

Megindul az autók áradata. Sorban érkeznek a kormányzóság elé. Magasrangú katonák, zöld papagály kosztümös diplomaták, illatszerek áradatában elsuhanó hölgyek. Ékszerek villogása, vörös és ibolya sugársziporkák, mesés tündöklésével löveli vissza a fénysugarak és szénszálas lámpák világítását . . .

A fülledt melegben, fékező és begyújtó autók gázfellegei.

A szárnysegéd a kapuban áll. Fogadja a vendégeket. Másodpercenként zendül a bokája:

— Biron százados . . . Isten hozta madam . . . Biron százados szervusz . . . Biron százados, Isten hozta excellenciás uram.

— Á . . . á . . . kedves Biron . . . mit szól a multkori esethez . . . Jó mi? . . .

Egy küldönc.

— Parancs Corot százados úrnak. Főhadi-szállás.

— Vidd . . . Biron százados, Isten hozta márki . . .

Azután történt a meglepetés, amitől kishijján leszédültem a lépcsőről.

Néhány nagykövet és márkiné között, egy ősz gróffal pajtáskodóan összekarolva, jött fel a lépcsőn . . .

Tuskó Hopkins!

A katonai nevelés csodája, hogy nem ejtettem ki a puskát, hogy álltam a helyemen . . .

Tuskó Hopkinson századosi egyenruha volt, sok kitüntetéssel, de mégis . . . semmi kétség . . .

Kissé sápadt és valamit fogyott. De minden

kétség eloszlik, amint közelér, karján az ősz főúrral. Azt mondja:

— Fel a fejfel gróf úr kérlek . . . Idevigyázz! . . . Nincs semmi baj.

Megáll az ember esze.

Most meglát bennünket. A szeme sem rebben.

— Szép örség . . . Két derék gyerek. Ezek a kék terembe illenének.

— Miért . . . gondolod? . . . — kérdezi a gróf.

— Mert szép kis terem és a hátsó szárnyánál van, bárki felmehet a kislépcsőn . . . Ott szoktam tartózkodni és mindég úgy érzem, ör kellene . . .

— Kegyeskedjék a bejárat elöl . . .

— Igen, igen . . . Hát idevigyázz gróf úr . . .

És megy. A gróffal! Ha jólértettem, jelezni akarta Alfonznak és nekem, hogy a kék teremben vár ránk, oda könnyű bejutni . . .

Dehát mi ez? . . . Hiszen legutóbb kétszer is halottnak hittük . . . Mi történt. És hogy kerül ide századosi ruhában? . . .

Lopva átnéztem a szememsarkából Senki Alfonzra.

Mereven állt.

Nehéz három óra volt. Nem a kemény örség miatt, hanem mert ettől a titoktól szétpattant az ember! . . .

A bejárat előtt már régen csendes minden. Javában folyik az ünnepség, nem érkezik több vendég. Csak mi ketten állunk meredten.

2.

Nem vagyok babonás. Felvilágosult neveltetésem, korán eloszlatta, a boszorkányokban és kísértetekben hívő ember szellemi tévelygését. Nem vagyok egy cseppet sem babonás, pedig láttam egy kódos éjjelen Fekete Tomot, a fejetlen kapitányt, a hajóján. Ezzel a két szemmel láttam, még kö-

szönt is nekem, udvariasan biccentett a puszta nyakával és ennek dacára nem vagyok babonás.

De most . . . Ez a látvány . . . Hopkins, mint százados, holtaiból megelevenedve; félelmetesen emlékeztetett régi és nevetséges kísértethistóriákra.

Csak mozdulhatnék, hogy utánamenjek a kék szalonba . . . De az idő oly lassan mulik . . .

Végre! Bakancsok csörgése a kövön . . . Jön az őrző!

Váltás. Megyünk vissza az őrszobába.

— Láttad? — súgom Alfonznak, amikor lerakjuk a fegyvereket.

— Tán vak vagyok! — dörmögi és idegesen cigarettára gyújt. Senki Alfonz és idegesség! Nagy dolognak kell ahhoz történni!

Nem beszéltünk róla többet. Ha itt kiderül, hogy Hopkins miféle, akkor felkötik. Ez katonai ügy . . . Jön az őrző.

— Megy? — kérdezi Jaroslowszkij és az órára néz.

— Igen.

— Pont! — mondja figyelmeztetően és ismét felnéz az órára.

— Nyugodt lehet őrző úr. Pontosan itt lesz.

Megyek. Alfonz rám sem néz. Pedig sejti, hogy én most megkísérelem a kék szalont felkeresni . . .

. . . A hatalmas kormányzói park sűrűjébe oszlopok . . . Pompás rhododendronok, valószínűtlenül dús mimózasövények, egészen különös törpe Jack-fák és harmincméteres palmarapálmák, indákkal átszőtt, mesterséges dzsungle volt a park. Súlyos, nedves, kábítóan jó szagát, olyan mohón ontotta magából a párából ázott langyos föld, hogy szinte a tarkóra csavarodott az éjszakai sétálónak. A mellék út egy halott síma tóhoz torkolt. Roppant világoszöld levelek feküdtek rajta és élénk színű, nagy kelyhek.

Titokzatos éjszaka volt. Mondottam már, hogy

nem vagyok babonás, pedig aznap amikor nagyatyám Southamptonban meghalt, New-Yorkban, a cellám faláról lezuhant egy darab vakolat.

Ennek dacára nem vagyok babonás, hiszek abban, hogy vannak furcsa nyomasztó éjszakák, amikor az ember előre megérzi, hogy . . .

Valami történni fog . . . !

Csendesen osontam a mellékúton, hogy az épület túlsó oldalán jussak csak ki a sűrűből.

A hatalmas holdkaréj előtt, átlátszó, füstszerű felhősíkok vonultak sebesen és a fehér fény, ezen a különös felhőprizmán keresztül szabadszemmel is látható, merőleges csíkokban vetült.

Mindezt azért írom le ilyen részletesen, hogy megkísérlejem visszaadni ennek a titokzatosan különös éjszakának minden benyomását. Képzeljék el a vadonszerű parkot, kékvekre osztott valószínűtlen holdfényével és egyszersak valamelyik forduló után elémbukkant az idegen!

A kép olyan volt, mint egy óriási színes levelezőlap. Valószínűtlenül festik. Fűves parkrészlet, közepén, hatalmas barna márványmedence, mellette, mintha szobor lenne, egy mozdulatlan, alvó flamingó és elől az útnál, egy platán törzsének dőlve áll az idegen!

Hogy írjam le ezt az idegen embert? Sápadt volt. Okos, magas homloka felett, gondozatlan, hosszú haj hullott szét a halántékára. Furcsa csíkos, vasalatlan vászonnadrág volt rajta, ormotlan cipő és fehér, hanyagul nyitott ing. Nem tudom miért, de nyomban éreztem, hogy ez az ember úr. Valami baj van vele, elzüllött, vagy beteg lett, de a fejtartása, a komor, nyugodt arc ezt éreztette.

Különös, fájdalmas, elgondolkozó kifejezéssel bámulta az ablakokat . . . Egy lépést tettem. A furcsa ember az első mozdulatomra felémfordult.

— Értem jött? — kérdezte csendesen.

— Nem, — válaszoltam nyugodtan. Mit csinál itt?

— Nem tudom.

— Kicsoda maga?

— Miért kérdezi?

— Örségen vagyok!

Végignézett, karbafont kezekkel.

— Hol a fegyvere?

— Most váltottak.

— Hogy merte engedély nélkül elhagyni az örségszobát?!

Micsoda? Ugy látszik még én tartozom felvilágosítással.

— Ez nem tartozik magára. Mondja meg, hogy kerül ide?

— Bemásztam a gyakorlótér felőli köfalon.

— Minek?

— Nem tudom.

Kemény, nyugodt arca, élettelen hűvösséggel fordult felém. Karbafonta a kezét. Néhány ősz tincse ellenére, nem lehetett idős. Negyven sem volt. De végigfutott az ember hátán a hideg, ahogy ott állt.

— Nos? Óhajt valamit? . . .

— Tudni akarom, hogy kicsoda . . .

— Nem mondom meg.

Ugy látszik ez azt hiszi, hogy megfélemlíthet. Eléje léptem.

— Ne tréfáljon, mert megjárhatja. Ha valami okból kifolyólag nem szeretne a rendőrségre menni, hát tisztuljon innen. Érti? Mert nem vagyok rossz fiú, de a tréfát nem kedvelem!

— Nem törődöm azzal, hogy mit kedvel maga, — felelte szomorúan.

Szorosan eléje álltam és megfogtam a karját. Azaz. hogy megfogtam volna . . .

De egyszerre elsötétedett előttem minden. Pedig csak torkon ragadott és a karomat szorította meg. De hihetetlenül kemény volt a keze.

Nos már láthatták eddig is, hogy jámborságom dacára, ha kötekedő alakok rákényszerítettek olyan

legénynek bizonyultam, amilyen nem fordul elő tucatjával. A szumbavai fegyencek orvosa értekezést írt egy szaklapban, a mellkasomról és az izmainról, de az ismeretlen éjszakai bámészkodó kezében, ezt beismerem, olyasféle érzésem volt, mintha egy darab olvadozó vaj lennék, amit nyugodtan oda-kenhet a falra.

Nyugodtan, lassan elengedett.

Mély lélegzetet vettem, mint a gyöngyhalász, ha felbukik a víz alól.

— Most, ha tetszik elfoghat — mondta — nem védekezem. Megteheti.

— Nem vagyok fogdmeg. Maga talán csinált valamit, amiért ilyesmire számít?

— Engem holnap délelőtt halálraítélnek.

— Miért?

— Hazaárulásért és huszonkétszeres gyilkosságért.

Észrevehették, hogy a bűnözőkkel szemben nem helyezkedem túlságosan merev erkölcsi álláspontra. De ez kissé sok volt . . .

— Tréfál?

— Nem. Holnap délelőtt kimondják a halálos ítéletet és végre is hajtják egy nappal később. Nincs esély kegyelemre . . .

— De mégsem hajtják végre az ítéletet, ha egyszer itt van!

— De mégis végrehajtják, mert visszamegyek. Nem szöktem, csak kiengedtek néhány órára.

Bolond ez! Nekem akar hazudni! Fegyházról!

— Nézze, tőlem segítséget remélhet. Mit mesél ilyeneket?

— Vigyázzon a szájára! Én nem szoktam hazudni! Valaki elengedett a börtönből néhány órára, hogy mielőtt meghalok, szabad ember lehessen még rövid ideig.

— És . . . visszamegy?

— Természetesen.

— Ki maga? . . .

— Lamèter kapitány.

Uram atyám!

Lamèter kapitány nevét az egész világ megismerte ezekben a hetekben. Hát még hogy hangzott előttem, aki Oranban időztem, munka nélkül, az átkos bürokrácia miatt.

— És . . . vissza megy, mert . . . a szavát adta? — kérdeztem hitetlenkedve.

— Az az ember, aki elengedett, egy volt tűzmester, nálam szolgált a háborúban. Most főfoglár.

— És maga . . . Lamèter úr meg akar halni.

Sóhajtott.

— Nekem élni kellene barátom . . . De akkor Barres tűzmester súlyos büntetést kapna. Van cigarettája?

— Tessék. Tudja . . . ahhoz képest, hogy áruló és többszörös gyilkos, nincs köből a szíve.

Az ördög látott ilyent. Volt valami ebben a kapitányban, amitől engedelmeskedni kellett. Mintha ott hordaná a lehullott aranygallér lelkét, a csupasz nyakán . . .

Nagyot szívott a cigarettából. Azután végignézett, mintha mérlegelné, hogy mit várhat tőlem.

— Maga rendes fickónak látszik . . .

— Azt hiszem az is vagyok.

— Nincs sok reményem, mindössze néhány órát tölthetek szabadon . . . De azt hiszem, ha beszélhetnék valakivel, aki most itt az épületben van.

Abbahagyta, gondolkozott.

— Idehallgasson, — mondtam. — Én nem ismerem az ügyet részletesen . . . Ki tudja, hogy hol az igazság? Annyi bizonyos, hogy ön tetszik nekem . . . Szóval, ha tehetek valamit . . .

— Tehet. Ha bejuthatok a palotába, talán segítek magamon, legalább is nyugodtabban halok meg. Beszélnem kellene valakivel.

— Én nem engedhetem be.

— De ha ide adja a ruháját, akkor bejutok.

— Hogyan?

— Azt mondom a hátsó kapunál, az örnek, hogy parancsot hoztam egy tiszt számára.

— De rövidesen váltják az őrséget . . .

— Addig ismét itt vagyok. De ha fél, hogy baja lehet emiatt, hát ne tegye.

Fél!

Máris levettem a derékszíjamat és gombolkoztam.

A halovány kemény arcon elégedett mosoly futott át.

— Maga is tetszik nekem barátom, — jegyezte meg.

. . . A flamingó közben eltűnt és a hold is odább siklott a tisztásról. Ruhát cseréltünk.

Ahogy ott állt előttem az uniformisban, meg kellett állapítanom, hogy a legjobb kiállítású katona, akit valaha láttam. (Magamat is beleértve!)

— Ha váratlan körülmények miatt, nem térnék vissza, időre a ruhájával, akkor azt mondja, hogy erőszakkal levetköztettem. Nekem nem árt a terhelő vallomása, engem mindenképen föbelőnek holnapután.

Ugy mondta ezt, mintha közölné, hogy így is úgy is borotválkoznia kell majd.

— És . . . nincs remény arra, hogy ma éjjel beszél valakivel . . . egy mentőtánuval?

— Nincs. Nem ezért vettem fel a ruháját, őszintén megmondom.

Búcsúzóul, keményen megszorította a kezemet.

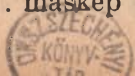
— A nevét, hogy tudjam ki volt az a nagyszerű pajtás, akit utolsó ajándéku kaptam a sorstól.

— John . . . Fowler . . . a Csülök.

A csoda látott még ilyent. Valami kaparja a torkomat . . .

— John Fowler! Köszönöm neked!

— Kapitány úr! . . . nem lehet . . . hogy a bíróság mégis csak . . . másképp ítél . . . majd? . . .

— Nem. Holnapra már több okuk is lesz arra, hogy kivégezzenek. Mert ma éjjel megölök valakit.

— Megöl . . . valakit?

— Igen. Egy csaló századost, aki kövér és a fejlövással szélhámoskodik . . .

— Mi? . . . ! . . . !

Elsuhant a fák között.

— Hej kapitány úr! Álljon meg! . . . Tessék idehallgatni . . .

Már nem láttam sehhol . . . Kétszer-háromszor megcsikordult távolról a lépte azután, mintha felszívna a sűrűség, eloszlott az árnyak között és mélységes csend lett . . .

3.

Hűű . . . Ez most nagy marhaság. Megy és megöli Tuskó Hopkinst. Mert megöli, ha egyszer mondja. Ez olyan. Nem kétséges, hogy Tuskóról beszélt!

Valamit tenni kell. Nem hagyhatom Tuskót. Némi előnyöm van, mert én tudom, hogy Hopkins a kék szalonban tartózkodik, a kapitánynak meg keresni kell.

Csakhogy ő, mint küldönc könnyen bejuthat az épületbe. De én, így, kissé nehezen.

Gyorsan körüljártam az épületet. A hátsó ajtónál, megpillantottam Juvelt, a fogtechnikust.

Várjunk csak. Ezt meg lehet próbálni. Odakiáltottam, a sötét fák közül.

— Juvel!

Megismerte a hangomat!

— Mit akarsz? . . .

— Az őrésre parancs érkezett: minden poszt, ötpercenként elmegy a köfalig! Gyanus alakot láttak a kertben.

— Jó . . . — dörmögte azon a hangon, amelylyel az ember hiábavaló fontoskodásokba, kénytelen beletörödni.

Visszahúzódtam . . . Öt perc múlva Juvel szabályos félfordulatot tett és elindult a helyéről . . . Amikor a falhoz kanyargó útra ért, besurrantam a kiskapun.

Egy csigalépcsőn osontam fel. A cseléd folyosóra értem. A fordulónál megpillantottam egy átjárót, piros szőnyeges, félig lesötétített karzatra vezetett . . . Kétségtelen, hogy ott a kormányzó magánlakrésze lehet.

Csak idejében bejussak a vendégek közzé . . . Óvatosan, a fal mellett settenkedtem előre . . . Egy lakáj tűnik fel a lépcsőkön. Ugyanakkor nyílik jobbfelől egy szobaajtó és elegáns úr lép ki hófehér szmokingban. Vakító ingén egy kitüntetés, rózsaszínű, széles szalagja vonul keresztbe. Gomblyukában a becsületrend . . .

Hát ilyent még. Hát ezt!

Senki Alfonz!

— Hé . . . barátom — kiáltja a szolgának. — Eltévedtem ebben a kacsalábon forgó kastélyban.

Jobbra tessék . . . mindig jobbra, — mondja a lakáj és elmegy.

Négy gyors ugrással a nyomában vagyok.

— Alfonz!

Mint a pörgettyű fordul meg. Azután felteszi a monokliját és némi lenézéssel mondja.

— Furcsa, ahogy te egy kifogástalan úr estélyi megjelenését elképzeled.

Ez ő. Ráismernek? Halálos, ugrásrakész fordulat. Azután, hidegvér és gúny.

— Figyelj rám . . . Képzelheted, ha így bejöttem nagy dolog lehet . . .

— Legalább nyakkendőöt vegyél. Parancsolj, ott benn minden van . . .

— Hopkins életéről van szó . . .

— Hm . . . van neki egyáltalában ilyesmi?

Ez csakugyan zavaros ügy volt.

— Nézd: él vagy nem él, egyre megy. Az bizonyos, hogy ma megakarják ölni.

Gyorsan elmondtam mindent. Néhány másodpercig idegesen forgatta a monoklit.

— Értem . . . Most figyelj. Én előremegyek. Itt, ebben a szobában mindenféle holmi van. Vegyél magadra valamit, amivel utánam jöhetsz. A kék szalonban várlak.

— Merre van?

— Nem tudom.

— Ott leszek.

Az említett szobában sötét volt, de az útról egy ívlámpa fénye bevilágított az ablakfüggönyön át.

Azonnal a szekrényhez siettem. Sajnos csak katonaruha volt már benne. Tábornagyi rangjelzéssel!

Nem! Ezért főbelőnek. És miért üljön Senki Alfonz életfogytig egyedül? Mert annyit civilmegjelenésért is ráncsóznak, ha itt kézrekerülünk.

Megvan! A sarokban egy fényes, vékony gumiköppeny, amilyent tisztek, az uniformis fölött hordanak. Ez és egy hosszú lovaglósizma, a kezemben sapka . . . Ott egy aktatáska . . . Gyerünk . . .

Lehetőleg gyorsan és viharvert, zord arccal előre! Nem megállni egy pillanatra sem.

Az irányt már tudtam. Jobbra, mindég jobbra!

Halk zene erősödik, ahogy a hosszú, vörös szőnyegen, egy fényes, hatalmas üvegajtóhoz közeledem . . . Kezem a kilincsen.

Na mi van Csülök? Félünk talán?

Előre!

Hatalmas terem, vakítóan sziporkázó üvegcsillár, márványoszlopok és a levegőben finom illatszer szaga . . .

Gyorsan, kemény léptekkel megyek tovább . . . Enyhe rózsaszínű fény, ibolya és zöldszerű pamlagok: egy dohányzószoba . . . Gyerünk.

— Megállj kérlek!

Meg kell állni. Magas, vidámarcú, okos tábornagy, hatalmas kitüntetésekkel és . . .

Kissé elhültem.

A kormányzó! És mellette egy szakállas hosszú altábornagy . . . Hol láttam már?

Allok vigyázban . . .

A jacht! Ez az altábornagy volt a szakállas utas! Aki felszállt a jachtról! Utána Alfonz meg én egy fogoly nőt találtunk ott! Mindez egy villanásnyi idő alatt, az altábornagy máris hozzámlép nyájasan, mosolyogva . . .

— Isten hozott! Rouban altábornagy vagyok. A főparancsnok! . . . Eláll a lélekzetem.

— Sezbrzni, — mormogok valamit gyorsan.

— Honnan? — kérdezi mosolyogva.

Összevágom a bokámat.

— Goumont divízió . . .

Ezt a kifejezést a század irodában hallottam.

— De Sureenne Márkit keresed?

— Igenis excellenciás uram!

Erre menj, a kupolateremben van.

Összecsaptam a bokámat . . . Megúsztam. De most nem mehetek másfelé, mint a mondott irányba . . . Szóval Rouban altábornagy tartotta fogva, azt a szép nőt . . .

A kupolaterem után, csendes folyosó következett, egy turbános, mongolképű, frakkos, két hölgygel beszélget. Az egyik hölgy rámnéz.

Mi van ma?! Ez a nő volt a jacht foglya!

A nő akitől olyan határozott formában kétszáz frankot szereztünk, amikor Senki Alfonz és én, Hopkins gyógykezelését szorgalmaztuk.

Egy perccel előbb Rouban altábornagy, aki őriztette és most ő, aki elmenekült az éjszakában.

Egyenesen oda jön hozzám. Kissé erősen szorítja meg a kezemet . . . Mintha jelt adna.

— Kit keres?

— Egy századost.

— Akinek fejlövése van?

— Igen . . .

— Menjen a kék szalonba. Erre . . .

És megmutatta az irányt.

— Csak menjen nyugodtan. Nyomban jövök én is.

Nem értettem. Ilyenkor jó, ha az ember összecsapja a bokáját. A nő mosolygott.

— Egy barátja, aki tévedésből fehér szmokingban jött a kormányzóság estélyére, már várja!

Ez csak Alfonz lehetett . . .

Összecaptam a bokámat. Egyenesen a kék szalonba mentem.

Kopogtatás nélkül benyitottam.

Senki Alfonz egy könyvszekrénynek dőlve állt. Szemben vele Tuskó Hopkins terpeszkedett a legszélesebb fotelben, a legnagyobb szivarral, előtte egy üveg Napoleon nevű finom konyak és egy csiszolt üveg pohárka, meddő hivatást teljesítve, mivel Tuskó az üvegből húzott időnként, jelentős kortyokat.

— Szervusz Csülök, — szólt a százados könynyedén.

— Tuskó, hogy a csodába . . .

— Kitartás, — vágott a szavamba Alfonz. — Húsz perc múlva, ott kell állnunk örségen. Nincs idő mesére. Amit Tuskó tud önmagáról, elég keveset, azt én majd elmondom neked. Most tizenöt-húsz perc alatt, röviden, gyorsan, csak a legszükségesebbet fogjuk megbeszélni.

— Legszükségesebb, hogy jókedvünk legyen. Fel a fejjel fiúk! — közölte Hopkins harsány, rekedt hangján és kiitta a maradék, fél üveg Napoleont . . .

— Hol a kapitány? — kérdeztem.

— Még nem jött, — felelte Alfonz és előhúzott a zsebéből egy „tigris gyűrűt“.

Ismerik ezt a bájos szerszámot? Egy acélkarika, amit az ember a tenyerére húz. Ha összeszorítja, akkor őt, finom hegyben végződő, tigriskaromszerű görbe késpenge nyomul ki a belsejéből. Ha

ezzel odaüt valaki, az általában örökkévalóságon túl gyógyuló, súlyos testi sértést okoz.

Kedves volt a fiú, ahogy ott állt, a tenyerére húzott tigrisgyűrűvel. Fekete, dús haján csillogott a lámpafény, Alfonz igen nagy gonddal fésülködött. A haja és a fogai versenyt ragyogtak egymással.

— Nem szeretném, ha baj lenne ezzel a kapitánnyal, mondtam. — Rokonszenves fiú.

— De én is egész kedves vagyok, — jegyezte meg Hopkins. — És nem akarom, hogy megöljön. Amennyiben ilyesmit szándékolna velem a pasas, beverem a fejét. Alfonz nélkül is.

— Az a kapitány vasból van. Nem birsz vele Hopkins. És neked sincs sok esélyed Senki Alfonz. De azt hiszem, hogy valami tévedés van az ügyben.

— Nincs. — felelte Hopkins. — Én is megölném őt, ha fordítva állna az ügy. Mint mentő tanut hallgattak ki az ügyében és természetesen, nem emlékeztem semmire. Azt mondtam fejlődésem van. Sohasem tudtam, hogy ilyesmi jól jön az embernek, alkalom adtán. Sajnálom, hogy ezzel ártottam neki. Viszont, ha megmondom az igazat, hogy nem vagyok százados, nem tudom, hogy kerültem a katonai kórházba és tisztességtelen nevem Tuskó Hopkins, akkor hosszú ideig ülni kellett volna. És én nem szeretem a pokoli kényelmet.

A leány jött be kopogás nélkül. Aki fogoly volt a jachton.

— Itt volt? . . . — kérdezte gyorsan Alfonztól.

— Még nem.

— De igen.

A kapitány állt előttük. Az erkély ajtó függőnye mögül lépett elő, az én ruhámban.

Alfonz zsebén látszott, amint az ökle megfeszül egy nyomással. A tigrisgyűrű készen állt. Hopkins az üveg nyakát fogta, de ettől eltekintve, nyugodtan ült és rágta a szivarját. Én egy lépést tettem.

A kapitány végignézett hármunkon. Ugy látszott az arcán, hogy némi elismeréssel gondol ránk.

— Victor . . . — suttogta a leány és odament hozzá. A kapitány hosszan nézett rá.

— Tudta, hogy jövök?

— Ez az . . . ember . . . mondta az imént . . .
— Alfonzra mutatott.

— Különös emberek, — fordult felénk a kapitány. — Ami aggodalmukat illeti, nyugodtak lehetnek. Hallgatództam itt a függöny mögött. A másik helyiség erkélyén bújtam el és láttam, hogy idejön ez a tréfás százados. Átléptem erre az erkélyre, hogy elbánjak vele. Most már tudom, hogy ez az ember nem az, akinek hittem. Ostoba szerencsétlen véletlen ami történt, de nem rontott az ügyemen. Ha az igazi Mander százados nincs itt, akkor úgyis hiába.

— Megszökik? . . . — kérdezte a leány.

— Nem. Egy pár óra szabadságot kaptam . . .

— Dehát miért . . . nem . . . szökik? . . .

— Nem lehet és nem is akarok . . . Egy szót mondjon . . . Lucy: Elhiszi?

— Nem! — felelte azonnal és keményen a leány.

A kapitány átkarolta.

— Ez . . . fontos volt. Köszönöm.

— Kérem . . . — szólt közbe Alfonz. — Itt három ember van jelen, akiket a világ legelszántabb fickói közül sem lehetne jobban kiválogatni . . . Nem tehetnénk valamit? . . .

— Nem. Látom, hogy eszeveszett emberek, de az én ügyem befejeződött.

— Menjen vissza kapitány úr a fegyházba és mi megszöktetjük, — ajánlottam lelkesen.

— Köszönöm. Elhiszem, hogy maguk esetleg képesek lennének erre is. De én nem tudom különválasztani az élet és a becsület fogalmát.

— Érdekes, — csodálkozott Tuskó Hopkins és

az üveg nyakát balszeme elé tartva, minden remény nélkül, futólag belenézett.

A leány riadtan, kétségbeesett várakozással nézett egyikünkről a másikra.

A kapitány sápadt arcán mosoly suhant át.

— Isten veletek fiúk. Lehet, hogy nem tartoztok a becsületes társadalomhoz, de bátor, lovagias, elszánt, jószívű fickók vagytok. Te is, te szemtelen kövér, tetszel nekem és nem haragszom rád. Most siessünk. Öt perc múlva örségen kell állni. Köszönöm.

— Victor . . .

— Nincs tovább Lucy. Ezt a két embert haditörvényszék elé állítják, ha lekésik a váltást és nekem is vissza kell térni a börtönbe . . .

— Én . . . melletted leszek Victor . . . Elmegegyek a köztársaság elnökéhez . . .

— Nem szabad. Az apádra kell gondolni. Rajtam nem segítsz, csak de Surenne márki szándékát vinnéd sikerre . . . Maga köpcös csirkefogó, vigye a bőrét innen, mert ha baj lesz, nem ússza meg golyó nélkül . . .

A torkom olyan szűk lett, mintha kötél csavarodna rá, amikor a kapitány és a leány kezefogtak és egymás szemébe néztek néhány másodpercig.

Azután a leány kiment.

— Gyerünk.

— Allj!

Potrien őrmester állt az ajtóban.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Összeesküszünk.

1.

Az őrmester szeme úgy kidülledt, mintha nyomban kiugrana az üregéből. Senki Alfonz eleganciája döbbsentette meg legjobban.

— Hogy kerülnek maguk ide, így . . .

Senki Alfonz eléje állt. A zsebe ismét kidudorodott:

— Mit kiabál itt . . . maga őrmester! Én Raverdan követségi titkár vagyok!

— Mi?! Azt hiszi, hogy ezzel . . . — hápogott.

— Föbelövik magukat . . .

— Gardez vous!

Tuskó volt. Felháborodottan állt Potrien előtt.

— Miért nem tiszteleg?! . . . Hogy áll itt.

Az őrmester úgy állt, mint a cövek.

— Jelentem százados úrnak.. ez a két ember, elszökött . . . ide . . . az őrségről . . .

— Megörült?! Hogy beszél Raverdan márki-ról? . . .

— Alázatosan jelentem az őrségen . . . azt hiszem . . . — hebegte — az urak . . .

— Hát most jöjjön . . . Magával együtt ellenőrzöm a posztokat. Várjon itt meg kedves Márki és ön is, — mondta nekem. — Utánam őrmester . . .

Ahogy kinn voltak, máris rohantunk . . . Nekem csak Laméterrel kellett ruhát cserélnem, de Alfonz máshol rejtette el az uniformisát!

Mint utólag megtudtam, a következőkép történt az őrségszemle, Hopkins és Potrien részéről. A százados elindult a kék szalonból, nyomában Potriennel. Hopkins minden teremben beszélgetett néhány szót valakivel.

Az őrmester tükön állt. De a százados a büffénél megevett néhány szendvicset, azután a lépcsőházban kérte az őrmestert, hogy juttassa eszébe, a „Te vagy szöke Mary“ kezdetű dalt . . . Az őrmester nem tudta.

A hallban egy tábornok idegesen topogott . . . A szemüvegét a büffetnél hagyta.

Tuskó százados nyomban utasította a türelmetlenségtől félőrrült Potrient:

— Azonnal hozza el a szemüveget.

Potrien rohant és beleütközött egy hadnagyba.

— Álljj!

— Bocsánat mon adjutant.

— Hogy megy itt a lépcsőn? Mi?! Azt hiszi, hogy ez lovarda?!

Rövid oktatás egy lovarda és egy kormányzósági palota között mutatkozó, szembeszökő különbségről.

Öt perc.

Rohan tovább. A buffet körül urak zárják el az útját. Itt nem lehet furakodni. Állni kell mint a cövek, amíg végül odafér.

Le a szemüveggel. Csak a százados van ott.

— Siessen fel a kabinetirodába. A tábornok úr odament telefonálni, vigye utána a szemüvegét.

A tábornok interurbán beszélgetést folytat Toulonnal, addig várni kell.

Tíz perc . . . végre jön.

— A szemüveg mon commendant.

— Merci mon chef.

. . . Mire leér már megtörtént a váltás.

Az ördög van a játékban! A két ember ott áll a lépcsőn mint két szobor, tenyerében fekvő puskaaggal.

Lehet, hogy átöltöztek . . . Lejöttek más úton. De mi az ördögöt csináltak fenn? Két baka, örségről, a kormányzó estélyén . . .

Ilyen még nem volt. Rohant az örszobába.

— Örvezető!

A méla orosz altiszt eléje áll.

— Jelentést!

— Rendben.

Ezt a szót, hogy „minden” megtakarította.

— Hol voltak a leváltott örök.

— Itt.

Most is három ember állt glédában, a pad előtt. Az asztalon sakk és ujság, meg szamovár. Nyomban kifut, ha Potrien nem fejezi be az inspiciálást.

— Rompez! . . . Örvezető! Biztos maga abban, hogy a pihenő örség nem hagyta el a szobát?

- Biztos.
- Maga itt volt velük?
- Velük . . .

Az őrmester kikapcsolta a zubbonya nyakát, mert szinte fulladozott dühében.

2.

Nyugtalan napja volt az őrségnek. Fél órát sem üldögéltek, amikor elkiáltotta magát az örvezető:

— . . . Zarm!

Azt kellett érteni ez alatt, hogy „aux armes“ Fegyverbe! Egy köpcös százados jött.

— Minden rendben? Minden rendben? Nocsak pihenni fiúk . . . Milyen rum ez? Nem szabad külföldi égetett italt behozni . . .

— Ez francia mon commandant.

— No, no . . . Ezt ellenőrzöm . . .

Megkostolt egy fél üveggel.

— Igen, francia. Szóval nincs itt angol rum?

— Egy csep sem . . .

— Kár. No nem baj . . . Hol az őrség felszerelése? . . . Mi?

— Itt vannak a hátizsákok, a munkaruhával.

Ott álltak egy polcon a bardák. Őrség után a díszruhát nyomban levetik.

A százados gondosan megvizsgált minden hátizsákot és elment.

Senki sem látta, amint egy levelet csusztatott Alfonz holmija közé.

Ez történt, amíg mi őrségen álltunk.

3.

Azután jött, éjfél után háromkor, az utolsó váltás és mi visszatértünk az őrség szobájába. Hozzá-

fogtunk a díszruha felcseréléséhez. Előszedtük a fehér, durva vászon, munkazubbonyt.

— Nézd . . .

Alfonz egy levelet talált, amelyhez egy kis kék cédula is volt mellékelve.

*„Gyertek azonnal a Négyszarvú Macskához.
T. H.“*

A másik cédula egy része nyomtatott volt.

— Zarm!

Az őrmester. Itt áll előttünk. Szemei mint két hegyes tű merednek felénk, ecsetbajuszai fenyegetően emelkednek.

— Hol voltak maguk váltás előtt.

— Itt a szobában mon chef.

— Igen . . . Ki utasította az őrt, hogy sétáljon a posztján . . . Mi? — és rám nézett.

— Nem tudom mon sergeant.

— Velem jönnek.

Alfonz kivágott egy jelentéshez méltó haptákokot.

— Nem tehetjük őrmester úr.

— Miii? . . .

— Fontos dolgunk van.

Felmutatta a kék cédulát.

9-es és 45-ös közlegények sürgős szolgálatra századuknál lejelentkeznek és további utasítást várnak az őrségen. Zászlóaljparancsnok.

Aláírás, pecsét . . .

Potrien igen mély lélegzetet vett. E napon több rendkívüli meglepetés érte, mint eddigi katonai pályafutása során összesen.

— Menjenek . . . maguk, maguk... Még találkozunk . . .

Nem is sejtette a jó öreg Potrien, hogy a „százados“ felkereste a bálon a városparancsnokot és megkérte, hogy két leváltott posztot, miután nincs

más legény kéznél, szabadságoljon számára, mert szeretné megtekinteni az éjszakai kikötővárost és nem akar egyedül mászkálni. A fejlődés miatt.

. . . Két óra elmúlt, amikor Senki Alfonz és én az uccára értünk.

— Most mesélj, — mondtam.

— Mit meséljek?

— Ki a nő?

Alfonz arca elborult.

— A nő Fréderic la Rouban altábornagy leánya.

Fütyöntettem. Így kerültek hát erre az estélyre. Fréderic La Rouban nevét mindenfelé ismerték a gyarmaton. Tőle függött a hatalmas katonai gépezet francia Afrikában.

— Én régebben vagyok Oranban, mint te. Jobban ismerem a Laméter ügyeit is. Ez a Laméter kapitány eljegyezte Fréderic de la Rouban altábornagy leányát, Lucy de la Rouban-t. Ezt is tudtam az üggyről már akkor, amikor te elmesélted ott a folyosón. Elindultam, hogy Tuskó mellett legyek, ha e a kapitány megrohanja. Egy lépés és ott áll előttem a szép nő, akit kiszabadítottunk a hajóról. Akkor még fogalmam sem volt, hogy milyen nagy ember az apja. De képzelheted, hogy kissé kínos volt számomra.

„Szóval . . . maga hazudott a multkor“, mondta izgatottan. „A szolgálat embere! De Surrene márki bérence . . . Azért szabadítottak ki, hogy az apámat kompromitáljam! De tévedtek . . .“

„Mademoiselle“, feleltem; „sajnos; nem ez a helyzet. Én örségen álltam a kapunál és beszöktem ide egy családi ügyben. Azért mondom el őszintén, mert lovagias hölgynek tartom és nem félek attól, hogy elárul, miután mi a barátommal olyan tapintatosan bántunk önnel.“

— Igazán nagyszerűen beszéltél, — állapítottam meg őszintén, mert nagy tisztelője vagyok minden szónoknak.

— Nem tudom miért, de bíztam ebben a leányban és őszintén elmondtam mindent. Amikor hallotta, hogy Laméter itt van, a te ruhádban, kishíj-ján elájult. Azután a kék szalonba vezetett. A többi már tudod.

— És hogy került ez a leány a hajóra?

— Az apja tartotta fogva, mert a leány az egész világ előtt a vőlegénye mellé akart állni. Ez csakugyan ostoba hősiesség lett volna. Miután mi kiszabadítottuk, mégis csak sikerült az apjának meggyőzni őt.

— De hogy került Hopkins ilyen jó társaságba? Az ő modorával?

— Ő se tudja. Ült az uszályon és rád várt, hogy hozzád ruhát tölünk. Egy durranást hallott, egy ütést érzett és arra tért magához, hogy fehér ágyon fekszik, egy katonaeorvos hajol föléje és azt mondja: „jóbban van százados úr?”. A helyőrségi kórházban volt. Egy igazolvány volt a zsebében, amely Mander százados nevére szólt. Azután, mert ízlett neki a koszt és az előkelő bánásmód, hát kitalálta a fejlövésével kapcsolatos mesét. . . Ravasz fickó . . .

— Az miféle mese a fejlövéssel?

— Hát Tuskó nem éppen olyan művelt, mint egy százados és ha valami marhaságot mondott, megtapogatta a tarkóját, hogy fejlövése van. Nem emlékezett nevére, nem tudta, hogy honnan jön: fejlövés. Kicsit villanyozták, gyógyították, de hiába. Végül megállapodtak abban, hogy a százados tarkóján egy fontos ideget ért a golyó, amitől emlékezés és jólneveltségét elveszítette.

— De mi baja volt vele Laméter kapitánynak?

— Amint egészséges lett, kihallgatták az ügyészségen, mert ezt a Mander századost már hetek óta várták Délnyugat-Afrikából. Fontos tanu lett volna Laméter ügyében. Ott is azt mondta, hogy nem emlékszik semmire. Laméter, aki azt állítja, hogy szervezett hajsza folyik ellene és bizo-

nyára igaza van, azt hitte, hogy a századost is láthatatlan kezek irányítják a vallomásában. Ugyanis utolsó reménye volt, hogy ez a százados mentő vallomást tegyen. Amikor értesült, hogy nem így történt, felforrt minden elkeseredett düh benne és kishíjján elintézte Tuskót.

— Most végre mindannyian kellős közepében vagyunk egy ügynek, amit nem értünk és semmi közünk hozzá.

— Majd meglátjuk, mi lesz belőle. Jelenleg nincs baj.

— Csak Tuskó ül benne egy szép pácban.

— Az meg kívágja magát.

Szűk, kanyargós, hosszú sikátorban jártunk, mélyen benne a kikötőnegyedben.

Itt volt a „Négyszarvú Macska“ nevű csapszék, ahol találkát adott nekünk.

4.

Kvasztics, a nagy, puffedt képű orvos zongorázott és közben aludt. Ebben nagy gyakorlata volt.

A vendéglős, amikor beléptünk, a polc mögötti függönyre mutatott:

— Oda . . .

Kis különszoba volt itt, ahol hétköznapi cinkosaink, orgazdáink és más üzletfeleink tárgyaltak velünk. Most Tuskó várt bent és . . .

Lucy de la Rouban!

Hiába öltözött olyan kopottan, ahogy csak a szobalánya ruhatára megengedte, mégis kirítt ebből a környezetből, mint ahogy Tuskó Hopkins, fényes egyenruhája dacára elütött teljesen a kormányzósági palota vendégeitől, a fényes padlójú termekben. Hopkins különben szokott, mélységesen elhanyagolt külsejével vett részt a társaságban. Őcska kalapja tarkójára tolva, a szája sarkában kialudt szivar, borzalmas mellkasán likacsos, kötélből font trikó, kiskabátja félvállra vetve és pepita nadrágján egy háromszögű zöld foltozás. Az olyan

ficsúr-holmik, mint harisnya, vagy cipőfüző, csak megvetését hívták ki. Vastag, szőrös, mezítelen alsókarjára dőlt és egy vizespoháryi pálinkát bámult.

— Röviden, — mondta Alfonz. — Ébresztőre vissza kell térnünk, mert Potrien halomralövet kettőnket.

— Miről van szó, — jegyeztem meg, hogy ne mindég Senki Alfonz beszéljen.

— Arról, hogy betársuljunk egy szolid gyémántbányához, aminek csodálatos az értéke, csak éppen nem tudják, hogy hol van, — felelte Tusko és felhajtotta a pohár pálinkát. — Részemről benne vagyok. Mindég irígyeltem a bányatulajdonosokat, mert jól keresnek.

Ezt magam is helybenhagytam.

— Nem tudom, mit várok maguktól, — mondta a leány. — De olyan furcsán kapcsolódtak be az életemben és annyira nincs senkim, akitől megértésre, segítségre számíthatnék.

— Biztosítom kisasszony, mi hárman ön mellett állunk, mint lovagjai vagy legalázatosabb szolgálói.

Ez volt ő. Senki Alfonz. Ugy beszélt, mint egy igazi hattyúlovag.

— Azt hiszem, — szóltam közbe, — Laméter kapitány azt mondta, hogy holnap halálra ítélik. Ez csakugyan igaz?

A leány sóhajtott és a szája széle megrándult.

— Igaz...

— Meg kell szöktetni!

— Eh... hiszen ha Victor ilyesmire hajlandó lenne, akkor elmehetne Fongiba... és leleplezné a gazembereket. Ő megtalálná az eltűnt expedíció nyomát... Ő megakadályozná, hogy annyi vér folyjon majd...

Hopkins vállat vont.

— Hát akkor megszabadítjuk.

— A... katonai fogházból?

— Az épület mellékes... majd kitalálunk valamit... Csak fel a fejfel, semmi baj, a Hopkins bácsi mindent elintéz.

Felhajtott egy pohár pálinkát és lenyelte a kialudt szivarvéget.

— Azt hiszem leghelyesebb lenne, — vetette közbe Alfonz, — ha elmondana nekünk szép sorjában mindent.

HATODIK FEJEZET.

Elindul a lavina.

1.

— Laméter a *General du Negrier* cirkáló kapitánya volt. A légió két csatahajójának egyike, a „*General du Negrier*“. Laméternek szép jövőt jósolt mindenki. A legjobban minősített tengerésztiszt volt, a legfiatalabb kapitány. Hathónap előtt tartottuk az eljegyzésünket. És mintha ez okozta volna a szerencsétlenséget, akkor kezdődött Victor kálváriája. Lord Peevbrock nyugatafrikai vadászatra indult Szenegáliába. Mivel kéthónap alatt sem adott életjelt magáról, Timbuktuban értesítették a helyőrséget, hogy kutasson Peevbrock után. Végül ráakadtak egy Gambiai kórházban, ahol tifusszal feküdt. Ugyancsak tifusszal ápolták vadásztársát, Mander századost.

— Ez az, — jegyezte meg Tuskó és egy újabb szivarvéget vett ki a zsebéből, — akivel engem ösz-zecseréltek.

— Igen. Személyesen itt senki sem ismeri. Halomásból tudják, hogy köpcös, furcsa ember, tehát véletlenül emlékeztet önre. Tíz év előtt egy asszony hűtlensége miatt nyugdíjaztatta magát, otthagvta a madagaszkári szolgálatot és egymagában élt Nyugat-Afrika rengetegében. Vadásztársán, Peevbrocken kívül, senkivel sem érintkezett. Egy asszony miatt.

— Ebben nem hasonlítunk, — mondta Tuskó. — Nálam a nő hűjdosott volna el a rengetegbe . . . Garcon! Frissítőt . . . Lehet rum is . . .

— Peevbrock Lord és Mander százados felgyógyultak. Jelentésükből kiderült, hogy hatalmas

kincsre bukkantak. A Fongi bennszülött törzs fővárosán túl, Tamaragdától északra dús gyémántbánya van. A hatóságok számára ez rendkívül fontos esemény. A gyémántbánya az államé. Aki megtalálja az csak részt kap. Magánember nem bányászhat nyersgyémántot és nem kereskedhet vele. A *General du Negrier* utasítást kapott, hogy egy jól felszerelt, szakemberekkel, megfelelő eszközökkel ellátott expedíciót vigyen magával a fedélzetén, hajózon fel velük a tengerről a Szenegál folyón, amíg csak a vízállás megengedi és várja meg ott, amíg célhoz ér a társaság. Azért kapta Laméter ezt a megbízást, mert a *General du Negrier* már többször behajózott a Szenegál folyóba és Laméter, jóbarátságot tartott fenn a Fongi törzsszel, barátja volt Mimbini, a törzsfőnök is. Ezért nem hódították meg soha azt a vidéket. Diplomáciával és jóindulattal uralta a gyarmati közigazgatás, a Szenegál folyó közép vidékét, ahol a békés fongi törzs élt. Közben elfogtak egy kémet, akinél egy rejtélyes levelet találtak. Az állt benne, hogy: „A kapitányt megvettük. Az expedíciót Mimbini elpusztítja.” Egy hét múlva visszatért a hajó és Laméter azt állította, hogy rádióértesítést kapott, amelyben Mander százados közölte, hogy célhoz ért és kéri, hogy forduljon vissza a csatahajó, mert a bennszülötteket nyugtalanítja. Lamétert azonnal őrizetbe vették, mert közben jelentés jött Szenegáliából, hogy a társaság nem érkezett meg Tamaragdába, repülők nem találják a nyomukat és rádióhívásra nem felelnek. Valószínű, hogy az expedíció elpusztult. Így a kémnél talált levél szörnyű bizonyíték vot Laméter ellen.

— Dehát a rádiós csak tudta, hogy jött-e értesítés, vagy sem?

A leány sóhajtott.

— A Szenegál folyóban hemzseg a krokodil és a rádiós a hajóról a vízbe esett, két nappal a visszatérés előtt. Azt hiszik megölték . . . És ügylátszik, ezzel a szörnyűséggel is Victort vádolják.

Kintről eitera cincogása hallatszott.

— Most... Lamétért... — alig bírta kimondani, — halálra . . . ítélik . . . Katonai büntető expedició indul, hogy megszállják a fongi törzs földjét . . . Ezzel . . . apám életének egyik főcélja megsemmisül. Ő a vérontás nélküli gyarmati uralom híve volt . . . Belebukik ebbe, mert nem akarta soha megszállni Fongit.

— Hát majd valamit csinálunk, — bízta Hopkins. — Nem olyan veszélyes az ügy. Csak fel a fejjel kérem . . .

— Ha jól értem, — kérdezte Senki Alfonz. — A kapitány jóban van ott a főnökkel és ha kiszabadulna, akkor megoldaná a rejtélyt?

— Ebben biztos vagyok!

— Hát ki fog szabadulni, — mondta Alfonz rövid habozás után.

2.

Ilyen fiú volt.

— Nem remélek . . . semmit . . . Maguk jólelkű, lovagias emberek, de mit tehetnének, az egész világ ellen . . . hárman?

— Nem olyan tehetséges ez a Világ, hogy három okos ember ne tudná becsapni, — szoltam, szokott műveltségemmel.

— Mert, ha kiderülne valaha a titok megoldása, akkor nagy jutalmat kapnának . . . Hiszen, egy gyémántmező is elveszett . . . Vagyont jelentene a részesedés, azoknak, akik megtalálnák.

— Megpróbáljuk, — bólintott Senki Alfonz. — Most ön hazamegy és mi holnapra megmentjük a kapitányt a halálos ítélettől. Kész tervem van. A bűnügyek történetében páratlan.

A leány szemén, remény, szomorúság, kétkedés és öröm révedezett, ahogy sorra végignézett három marcona lovagján.

— Istenem . . . ha így lenne.

— Így lesz. Most autót hozatunk és megy.

Amikor hárman maradtunk, rövid tanácskozás következett. Később belevontuk Kvasztics tanárt is, a zongorától.

Reggel, az ébresztő a Fort St. Therese kapujában ért bennünket és elégedetten mentünk, pihenés nélkül a sorakozóra.

Megmentettük a kapitányt.

HETEDIK FEJEZET.

Belekerülök a magasabb diplomáciába.

1.

„Az elnök megnyitotta a tárgyalást, felolvasták a tanuk és a beidézett szakértők nevét.“

Igy írt az ujság másnap. Elöttem vannak a piszkos, szakadt lapok, mert megőriztem őket. Tanuk, tanuk és megint tanuk . . . Csupa jelentéktelen katonai és földrajzi szakkérdés . . .

Jön a vádlott, a lefokozott kapitány . . .

— Victor Laméter! Utolsó pillanatig tagadni fog?

— Csak az igazat mondtam. Ártatlan vagyok.

— Mondja el az állítólagos rádió üzenet történetét. Összefüggően.

A vádlott rövid szünetet tartott.

— . . . Fullasztó éjszaka volt. A Szenegálon állt a hajó. Az expedició már négy napja elindult a páncélosról a Fongi föld felé . . . A tengerről sokszor beáramlik a sirokkó, a folyó vidékére és megreked a fák között . . . Ideges, bágyadt és levert voltam ilyenkor. Így történt aznap is. A szélcsendben pokolian özönlött a forró, nyugati áramlás . . . Nedves pára feküdt a folyón . . .

— Máskor is rosszullét fogta el siroccóban? — kérdezte az ügyész Lamétertől.

— Igen. A hajóorvos bizonyíthatja ezt.

— Folytassa.

— Közben történt a szerencsétlenség. Kiáltás hallatszott és még láttuk a vizen Rolfot a rádióst, egy örvénylő hullámgyűrűben össze-vissza vonag-

lő, pikkelyek között elmerülni.

— Ön hol volt, amikor ez történt?

— A kabinom előtt.

— Láta valaki közvetlenül, Rolf halála előtt?

— Nem . . . Mikor Rolf már a vízből sikoltott, egyszerre értem oda, ahonnan lezuhant, Mathias kormányossal, az első tiszttel és két matrózzal.

— Folytassa.

— Éjszakára erősebb nyomással áramlott a sirokkó. A folyó rosszágú párolgása, a parti dzsungel gőzei beburkolták a hajót, a lámpák ép hogy pislogtak a fényudvarok mélyén. Hasogató fejtöréssel feküdtem a kabinomban, konyakot ittam, de rossz íze volt és még jobban émelyegtem tőle...

— Sokat ivott?

— Nem voltam részeg.

Enyhe moraj. A kapitány védője kedvtelenül csapja egymásra a jegyzeteit. A vádlott maga rontja el az enyhítő körülményt.

— Nem voltam részeg, — ismétli keményen.

— Bágyadt és kábult voltam, de világosan emlékszem mindenre.

— Folytassa a vallomást.

Éjfélkor kopogott az első tiszt. Befejezte az ellenőrző körútját és jelentést tett azután . . .

— Ismételje szószerint ezt a beszélgetést, ha emlékszik rá — mondta az elnök.

— Kérem. Higgins jelentett:

„Kapitány úr! 12 óra húszkor az ellenőrzést befejeztem. Minden rendben . . .“

„Jól van Higgins... Mióta van szolgálatban.“

„Tizenkét órája . . . kapitány úr.“

„Pihenjen.“

„A rádió melletti szolgálatot Rolf helyén kapitány úr átveszi?

„Természetesen.“

Felálltam, de megszédültem kissé . . .

„Engedje meg, hogy felvezessem“, mondta Higgins. Fullasztó, mély köd feküdt a hajón.

Napok óta nem esett és mégis mindenről víz csepegett. Szédelegve botorkáltam . . . Egy lépésnyire sem látott az ember . . . Higgins nélkül nem értem volna el a fülkét. A tiszt kinyitotta az ajtót és beléptem.

„Jó éjszakát Higgins.“

„Jó éjt kapitány úr... Nem parancsol kinint?...“

„Köszönöm . . .“ Egyedül maradtam és elaludtam. Nem tudom hány óra volt, amikor felébredtem. Iszonyú fejförccsel. A rádió, amely szüntelen összeköttetést tartott fenn az expedícióval megszólalt:

„Négrier . . . Négrier . . . Négrier.“ Ez volt a hívó jelünk.

„Négrier . . .“ feleltem.

„Mander százados . . . Az expedíció Fongiban van. Kiküldött felderítők megtalálták a bányát . . . Minden rendben . . . Hajója térjen vissza jelentéssel Oránba. Cirkáló miatt bennszülöttek nyugtalanok. Érti?“

„Értem . . . Holnap indulok . . . Itt Laméter kapitány . . .“

„Miért nem a rádiós?“

„Meghalt.“ Mander rövid jegyzéket diktált a szükséges holmokról.

— Ez az? — kérdezte a bíró.

Laméter megnézte az iratot.

— Igen. Ez az én kezem írása.

— Folytassa.

— Nincs mit mondanom. Másnap felszedettem a horgonyt, lehajóztunk a folyón a tengerre és hazatértem.

— Akar az ügyész úr kérdéseket feltenni?

— Ismerte ön Mander századost? — kérdezte az ügyész.

— Nem a „*General du Negrier*“-en utazott. Peevbrock Lorddal Fongiban várták az expedíciót.

— Ismerte vagy nem? . . .

Rövid szünet.

— Is . . . mertem . . .

— Miért mondta, hogy szélhámos, amikor megtudta, hogy nem tett felmentő vallomást?

— Megtagadom a választ.

— Tudta valamiről egész biztosan, hogy Mander beszél?

— Igen. De erről nem vallok.

— Megismerné Mander százados hangját, ha az életben hallaná?

— Nem tudom.

— Szóval nem a hangja miatt tudta biztosan, hogy ő beszél, hanem közölt valamit, ami személyes, természetű maguk között.

— Igen. De erről nem vallok!

— Üljön le. — A vádlott a helyére ment. — Mander százados tanukihallgatása következik.

Belépett a „százados“. Érdekes ember. Kissé kövér és sűrűn pislog.

— Mander százados?

— Igenis . . . azt hiszem . . .

— Önnek fejlövése van?

— Igenis.

— Emlékszik a sebesülése körülményeire.

— Nem emlékszem . . .

— De azt tudja, hogy ön Mander százados...?

— Holt biztos nem vagvok . . . Ugyanis . . .
— tapogatja a fejét.

— Ismeri a vádlottat?

A kapitányra néz.

— Nem emlékszem.

— Semmire sem emlékszik . . . ?

Dörzsöli a homlokát . . .

— Egy . . . erdőtisztást látok . . . Valaki fogja a karomat . . . fenyeget . . . De ez is zavaros . . .

A kapitány csodálkozva felemelkedik.

— A vádlott üljön le!

Moraj. Mindenki érzi, hogy valami rendkívüli történik.

— Erőltesse meg az agyát . . . Kivel volt ott a tisztáson? Arcot nem lát maga előtt?

— Egész halványan . . .

- Mondjon impressziókat.
- Már... hogy én... izé... Mit mondjak?
- Impressziót próbáljon közölni.

A tanu nyel . . .

- Kérem... Nekem fejlődésem van . . .

Az ügyész váratlanul felemelkedik. Mostanáig valakivel suttogott.

— Most értesítettek, hogy az éjszaka folyamán váratlan esemény történt. A rendőrség, névtelen feljelentésre, őrizetbe vett egy embert, akinek a kihallgatását kérem. Kvasztics Fedor volt hajó orvos az illető. Az orvosi hivatás gyakorlásától egy bűnügyből kifolyólag örökre eltiltották.

— Elrendelem a kihallgatást, — enunciálta az elnök. — Mander százados úr foglaljon addig helyet a tanuk padján.

Jött Kvasztics tanár. Almos szemű, hatalmas, ősz ember, ismert alakja az alvilágnak. Mellette rendőrtiszt.

- Neve?
- Kvasztics Fedor.
- Született?
- 1886-ban Rigában.

Miután az adatokat felvették, az elnök a rendőrtiszthez fordult.

- Miért fogta el ezt az embert kapitány úr.

— Hajnal felé, valaki felhívta telefonon a központi ügyeletet, — kezdte a rendőrtiszt, — és közölte, hogy a Laméter ügy igazi tettese, a rendőrségen is jól ismert Kvasztics Fedor. A hang nem nevezte meg magát, csak annyit mondott, hogy Kvasztics őt becsapta és ezért bosszút áll. Az ilyen bejelentéseket általában nagyon komolyan vesszük, mert nem egy megoldhatatlan bűneset tettesét adta már rendőrkézre, az alvilág bosszúja. Kvasztics lebújokban zongorázik és mint megrögzött kábítószert csempézn szerepel a nyilvántartóban. Azonnal behozattuk a rendőrségre. Közben már megállapítottuk, hogy a Szenegáliában történt bűneset idején, az orosz nem tartózkodott Oranban . . .

— Hol volt maga a bűnesett idején?

— Gambiában . . .

— Honnan tudja, hogy mikor történt a bűntény! — csattant fel az elnök, — ezt az időpontot a katonai sajtóiroda nem adta ki a lapoknak és tilos volt nyilvánosságra hozni . . .

— Én... — akadozott a tanu... — hallottam...

— Kitől?!

— Már . . . nem . . . emlékszem . . .

— Mit hazudozik!? Gambiából holnapra meg tudhatjuk, hogy ott járt-e valóban.

— Csak éppen . . . átutaztam.

— Honnan, hová?

Csend.

— Ismeri a fongiak földjét?

— Már . . . jártam náluk . . . Ismerem . . .

Most a „százados“ lassan előrejött a tanuk padjáról, a homlokát simogatta zavartan és nézte a tanut.

Amikor Kvasztics meglátta, ijedten hátralepett.

— Ismeri a századost? — csapott le az elnök gyorsan, amint észrevette a tanu zavarát.

A lapok itt így írták:

„ . . . Kvasztics rémulten hátrált és Mander százados döbbenten követte . . . A teremben halálos csend, feszült izgalom, csak Laméter, a vádlott viselkedik érthetetlenül. Állandóan feláll, mintha mondani akarna valamit, megvakarja a fejét és idegesen forgolódik. Mindenki érzi, hogy az ügy döntő fordulathoz érkezett . . . “

— Talán emlékezteti valakire a tanu? — kérdezte az elnök, a „századost.“

— Igen . . . de nem tudom . . . Mintha valahol ketten . . .

— Volt maga a Szenegál vidékén, a nyáron? — fordult az új tanuhoz az elnök. — Gambia nincs messze onnan . . .

— Már nem emlékszem... De lehet... Azonban...

— Folter! — kiáltotta most harsányan a „százados“ . . . — Fol... ter... — hebegte azután bizonytalanabban . . .

Az elnök gyorsan lapozott az akták között.

— Itt egy régebbi jegyzőkönyvben ez áll:
„Az expedició első rádióüzenetében, amelyet még a megölt távirdász vett fel, említés történik egy bizonyos Folterről, aki Mimbini törzsfő megbízásából, a fehérek elé ment. Folter azt állítja, hogy angol ember, mint megfigyelő tartózkodik a Fongiaknál, a főnök barátja.“ Laméter, ezt maga valotta.

A vádlott feláll. Furcsa arckifejezéssel tétovázva beszél:

— Igen . . . de azt hiszem itt . . . valami . . .

— Így szólt az üzenet? — kérdezi az elnök és erélyesen kopogtat az írójával.

— Így. És kérték, ellenőrizzem az adatokat.

— Ellenőrizte?

— Megérkezésem napján letartóztattak.

— Leülhet . . .

— De kérem . . .

— Most ne mondjon semmit. — És a tanuhoz fordult: — Mit szól mindehez?

A tanu hebeget.

— Kérem . . . én voltam Folter . . . Azért tagadtam, mert . . . féltem, hogy gyanuba keveredek...

— Maga angol megfigyelő volt?

— Nem . . .

— Az expedició elé ment?

— Igen.

— És csatlakozott az expedícióhoz?

— Membini... küldött... én kereskedtem vele...

— Istenem . . . csak emlékeznék . . . — szólt most látszólag idegesen a „százados“-Folter! Valahol álltunk . . . együtt . . . Pálmák . . . sátor és huzalok . . .

— Ismeri maga a százados urat? — kérdezte az elnök.

— Is . . . merem . . .

— Állt vele együtt valahol tisztáson, vagy erdőben?

— Igen . . . A százados úr igen barátságos

volt hozzám . . . mert szép hangom van és . . . énekeltem . . . angol . . . katona dalokat . . .

— Melyik az igazi neve?

— Kvasztics.

Most a „százados“ lépett eléje remegve. A teremben pattanásig feszült hangulat csendje ült.

Csak a vádlott fészkelődött állandóan úgy, hogy az elnök rászólt.

— Azt . . . énekeltem . . . — hebegte Kvasztics, — hogy „*Baby Baby I’love you*“.

Kitört a dráma!

— Gazember! — kiáltotta a „százados“ és rávetette magát a tanura. Egyik kezével torkonragadta, a másikkal belevágott az arcába, hogy csak úgy recsegett.

Négy altisztnek kellett lefogni. A teremben hihetetlen zűrzavar támadt. Az elnök kopogott és kiabált, azután felemelkedett.

De az ügyész túlkiabálta a lármát.

— Indítványozom, hogy a tárgyalást ne függesse fel az elnök úr. A tanu most emlékezik!

Csend lett. Az ügyész tovább beszélt:

— Nem szabad elmulasztani az alkalmat, amikor a súlyosan sérült tanu, úgy látszik visszanyeri az emlékezőtehetségét . . .

— Viselkedjék nyugodtan, — mondta az elnök barátságosan „Mandernek.“ — Emlékszik valamire.

— Igen . . . — felelte izgatottan. — Az én sátramban volt a rádióleadó! Eppen énekelt... ez... az ember... és bejött valaki... barátom... hogy is?

— Peevbroock, — segített az elnök.

— Peevbroock!! — kiáltotta . . . — Igen! Ő! És azt mondta . . . adjak jelentést . . . a hajónak... Szomorú helyzetben voltunk... Eltévedtünk az őserdőben.

— És ön mit mondott?

— Hogy . . . fel a fejjel . . . Igen . . . ezt . . . és amikor ismét ketten maradtunk... én elfordultam... a leadóhoz... és ez az ember... fejbeütött...

Lihegve állt.

— Fedor Kvasztics! Mit szól ehhez? Tagadja?

— Kérem . . . — hebegte . . . — Én mindent bevallok . . . Laméter ártatlan.

— Azt hiszem . . . — emelkedett fel idegesen a vádlott. — Itt valami . . .

— Üljön le és ne szóljon, amíg nem adok engedélyt erre . . . Kvasztics! Hogy értette ezt az utolsó kijelentését.

— Elnök úr . . . amíg úgy éreztem, hogy megsúszhatom az ügyet nem törődtem a kapitánnyal, bár olykor furdalt a lelkiismeret. Most azonban én már nem kerülöm el a büntetést, hát visszaadom a kapitány úr becsületét, aki ártatlan.

— Beszéljen. Képes arra százados úr, hogy kontrollálja?

— Hogy... Mit kell?... — kérdezte ijedten Tuskó.

— Ugy értem, hogy indiszponált-e?

— Kérem . . . — hebegte, — nekem fejlődésem van . . .

— Tessék helyet foglalni, ha nincs jól. Mondjon el mindent összefüggően Fedor Kvasztics.

— Egy nemzetközi hírszerző, akivel júniusban, Gambiában találkoztam . . .

— Hogy hívták.

— Mérimée . . . de lehet, hogy ez álnév. Tízezer frankot adott és negyvenezret ígért, ha vállalom az ügyet. Az ő utasításai alapján elmentem a fongi törzshöz és mintha visszatérnék Gambiába és elébe mentem az expedíciónak. Itt Mérimée utasítása szerint összebarátkoztam a századossal. Az egyik tisztáson, amit „*Elefant Pihenőnek*“ neveznek . . .

— Elefánt Pihenő! — kiáltotta a „százados“ mint, aki előtt felrémlik valami, — igen! Ez volt... az a hely.

— Folytassa a vallomást.

— Itt, a sátorban leütöttem a századost, azután a rádióban érintkezésbe léptem a „*General du Negriér*“-el és a százados nevében beszéltem.

— Milyen üzenetet adott le.

— Olyasmit, hogy: „elértük a fongi törzset... minden rendben van... A cirkáló nyugtalanítja a bennszülötteket, forduljon vissza, Mander százados.

... A vádlott csodálkozó szemekkel, nyitott szájjal áll a helyén. Néha mintha nevetni akarna... Megörült?

Érthető lenne . . . Kishíjján halálra ítélték, ártatlanul!

— Azután, — folytatta Kvasztics, — jelt adtam egy pisztolylövéssel és a sűrűből előrohantak Mérimée és az emberei, mielőtt bárki is védekezésre gondolhatott volna, elfogtak és megkötöztek mindenkit.

— Kik voltak a bandita emberei? Európaiak, vagy bennszülöttek?

— Már... hát... nagyobbrészt... négerek...

— A fongi törzsből?

— Nem . . . ezek másfajtájuk . . . voltak . . . Mérimée hozta őket... Hogy honnan, azt nem tudom.

— Mi történt azután?

— A négerek ott maradtak a foglyokkal és mi egy másik tisztáson, kis sporthidroplánra ültünk és reggel leszálltunk Gambiában. Én visszatértem Oranba.

Ilyen nagyszerű ember volt ez a Kvasztics. Még filmíróban is ritkaság. Egyetlen egyszer mondta el neki hajnalban Alfonz, hogy mi a teendője. És délelőtt ilyen kitünően elmondta, mindazt, amihez Rouban kisasszony szolgáltatotta az adatokat. És olyan ügyesen, dadogva, önmagát megcáfolva keveredett gyanuba, mint egy igazi bűnös . . . Megjegyzem, kivéve ezt az ügyet, az is volt. Mondom, nem vagyok éppen mindennapi eszű ember, de Kvaszticsnál még én sem vagyok okosabb. Pompásan összevágott minden. Kvasztics nyáron át Kairóban volt a csempészekkel és így a rendőrség igazán könnyen megbizonyosodott arról, hogy az alvilág ismert „Tanár ura“ a jelzett időben, nem tartózkodott Oránban. De hogy honnan vette ezt Mériméet, az igazán rejtély.

A vádlott hiába akart szóhoz jutni. Az izgalom, a váratlan fordulat, lehetetlenné tette a bűnper folytatását.

Az elnök elrendelte Fedor Kvasztics letartóztatását és elhalasztotta a tárgyalást. Előbb azonban még a védő előterjesztett egy kérelmet.

— Indítványozom, hogy védecemet szabadlábra helyezték. Majdnem kétségtelennek tartom, hogy az ítélet felmentő lesz.

— A magam részéről, hozzájárulok a védelem indítványához! — jelentette ki az ügyész.

A katonai törvényszék egy perc tanácskozás után úgy döntött, hogy a védelem indítványának helyt ad és nyomban szabadlábra helyezi a vádlottat, miután szökésétől nem kell tartani.

És ebben az elnök tévedett.

Délben egy órakor Laméter kapitány elhagyta a katonai törvényszék épületét.

Délután négy órakor már rádió, táviró és telefon vitte a hírt Afrika minden tájára: Ötvenezer frank jutalom annak, aki kézrekeríti Laméter kapitányt, vagy döntő nyomot szolgáltat, a rendőrségnek hollétéről.

Kerestetik továbbá egy alacsony, köpcös, szélesnyakú, feltűnően rövidkarú egyén, aki „Mander százados“ álnéven különböző bűncselekményeket követett el Oranban . . .

De a kapitány, a furcsa századossal együtt nyomtalanul eltűnt.

2.

Nem volt könnyű dolog. Az előzményt később így mesélte el Hopkins.

A kapitány kiszabadulása után, a százados „szállására“ ment nyomban. Tuskó egy finom szálóban lakott és szombatonként, fejlövésére való hivatkozással, erélyesen visszautasította a számla kifizetését.

Laméternek sikerült az újságírókat ügyesen lerázni és Tuskó szobájában már zavartalanul él-

vezhette váratlan szabadságát.

— Idehallgasson barátom: egy óra ideje van rá, hogy meneküljön.

— Amint látja máris csomagoltam. — Igazolásképen kihúzott a zsebéből egy nyakkendőt és egy fél hálóinget. — Megengedi, hogy önnel tartsak kapitány úr?

— A börtönbe? Mert én csak azt várom, hogy maga elszökjön és máris jelentkezem az ügyésznél. Mindent elmondok, úgy ahogy valóban van.

— Csak nem?

— Köszönöm, amit tettek! Zseniális volt, mérész és nagylelkű. Ki az az ember, aki Folternek adta ki magát?

— A háziorvosom.

— Hogy vették rá erre az örületségre?

— Megmondtuk, hogy egy gyémánt bányáról van szó. Ha vállalja a szerepet, akkor vagy bezárják, vagy felkötik vagy vezérigazgató lesz. Annyira sem becsüli az életét, mint egy törött kabátgombot. Bágyadtan bólintott. Tetszett neki az ügy . . . Már régen szeretne vezérigazgató lenni.

— Köszönöm, amit tettek . . . Megható . . . de...

— Nézze kapitány úr, ha maga bebizonyítja, hogy ártatlan volt, akkor Kvaszticsot ünnepélyesen hozzák ki a börtönből. Ha most jelentkezik az ügyésznél, legalább tíz évet kapunk a színjátékért.

— Elsősorban maga elszökik.

— Ha Kvasztics végkép a csávéban marad? Eszembe sincs. Nem vagyok én kutya.

— Mit csináljak? Én meg nem vagyok sem csavargó, sem szélhámos . . .

— Ártatlanul elítélték!

— Ez még mindig nem ok arra, hogy hazudjak és szélhámoskodjak. Egy katona barátom harcol, engedelmeskedik és ha kell meghal.

— Ez rendben van. Kísérelje meg kikutatni a tetteseket és ha nem sikerül, akkor jelentkezék. Még mindig meghalhat nyugodtan. Ezzel nem késett el,

— Ez olyasmi, hogy én . . .

— Azután . . . bajba keverné mademoiselle Roubant .

— Hogyan kerülne... az ő neve, ebbe az ügybe?...

Tuskó látta, hogy jó helyen intézett támadást.

— Tőle kaptuk a komédiához szükséges adatokat. Ez nagyon érdekli majd a törvényszék tagjait. Honnan tudtuk az ügyre tartozó katonai titkokat? És esetleg . . . kivallatnak . . .

A kapitány sóhajtott.

— Szörnyű fráterek maguk.

— Nem is olyan nagy mértékben. Sohasem volt gyémántbányánk és úgy éreztük, hogy most már legfőbb ideje.

— De . . . hogyan fogjak hozzá? . . . Nincs se pénz, se felszerelés.

— Én majd mindent lopok, — bízta Tuskó.

— Gazdasági ügyekhez értek.

— Ez nem úgy van barátom. Mellettem nem lophat és nem hazudhat.

— Kicsit sem? . . . — kérdezte lehangoltan, — ugyanis, fejlövéssem van . . .

— Akkor nem jöhet velem . . .

— De . . . már gyógyul . . . Szóval határozott kapitány úr?

— Igen. Megpróbálom kideríteni az igazi bűnösöket!

— Én követem mindenhová!

— Ha nem sikerül az út, akkor megyek önként a börtönbe.

— Kivéve oda . . .

— Rendben van. És most vezessen barátom, mert szökni és bujkálni, ehhez nem értek.

— Fel a fejfel kapitány úr! Ebből a tárgyból én jólmenő tanszéket nyithatnék az egyetemen. Most úgy eltününk, mint az aranyóra.

— Hogyan? . . . Figyelmeztetem, hogy ez a szélhámosság hamar kiderül. Csak a jelenet szuggesztivitásának köszönhetjük a pillanatnyi előnyös helyzetet is, de a vallomás annyi helyen hiányos,

primitív, hogy rövidesen rájönnek az igazságra.

— Addig mi már a légión *tiszteletbeli* tagjai leszünk.

NYOLCADIK FEJEZET.

Ott kezdődik az egész baj, hogy nő van a dologban.

1.

A kapitány és Tuskó Hopkins, valóban tiszteletbeli légionáriusok lettek. Érdekes cím és jelleg. Ugy történt az egész, hogy Hopkins már a tárgyalás reggelén számított arra, hogy személyével kapcsolatban, esetleg nem kívánatos érdeklődés nyilvánul meg rövidesen. Ezért reggel elment a városparancsnokságra.

Bement a légión zászlóalj irodába, ahol beosztják az érkező ujoncokat és odament egy fiatal hadnagyhoz.

Akkor már századosi ruhában volt. A tiszt nyomban felugrott és eléje sietett.

— Csak üljön le barátom — mondta — Tuskó . . . Ugy . . . köszönöm . . . nem cigarettázom... csak szivart szívok . . . — A hadnagy nyomban elküldött egy legényt szivarért. Kissé félt. Mit akarkhat a százados? Ellenőrizni jött? . . .

— Parancsoljon százados úr.

— Delarcon százados vagyok, a vezérkartól. — Már jó előre levette a Mander nevet. Itt annyi katona fordul meg naponta, hogy elmosodik a nyoma, elfelejtik amint kilép. — Két norvég fiú, felkeresett tegnap. Az egyiknek az apja valahogy rokonságban van a feleségemmel. Beléptek nemrég a légiónba. Ostoba fiúk nem tudták, hogy a hajóállomásról nem szabad elmenniök látogatóba és ahogy partraszálltak eljöttek hozzám. Most én visszaviszem őket a kaszárnyába. De nem szeretném, ha megbüntetnék őket... Hát vegyük úgy, hogy az én intézkedésemmre, katonai ügyben távolmaradhattak.

— Mióta vannak Oranban?

— Egy napja. Még nem öltöztek be, nem tették le az esküt.

— Azért valószínű, hogy az altiszt jelentette már a távolmaradást és mint szökevényeket, nyilvántartják őket . . . Hát kérem én kiállítok egy szolgálati jegyet, azzal a századnál símán megy minden. Szíveskedjék felkeresni Rue Sadi Carnot 7. alatt a D. osztályt és a szolgálati jegy alapján törlik őket a nyilvántartóból . . .

— Köszönöm . . . Ez jó lesz.

A hadnagy kitöltött egy kék cédulát. Beírta, hogy Varins és Linge közlegények, a zászlóalj parancsnokság engedélyével, szolgálati ügyben, elhagyták a kikötőben, a gyülekező helyet.

Hopkins nem ment el a Rue Sadi Carnot 7. alá, hogy a légionistákat töröljék a nyilvántartóból. Eltette a kék cédulát és megjelent a tárgyaláson.

Délután, amikor Laméter kapitányt meggyőzte, hogy jobb ha elfogadja a kész helyzetet, már tudta, hogy merre kell szökni, ha kiderül a világraszóló szélhámosság és a gyarmat valamennyi rendőre őket hajszolja.

Tiszteletbeli légionáriusok lesznek.

. . . A délutáni forráságban álmosan üldögélünk Senki Alfonzzal a kantin előtt. Most kissé pihenhattunk. A friss ujoncok vérét fagyasztotta Potrien őrmester és az altisztikar.

Egyszer csak látjuk, hogy a poszt átvesz egy kék cédulát, félreáll, azután . . . hideg borzongás futott át rajtam: belép a kapitány és Tuskó Hopkins civilben. Senki is látja őket.

— Meleg van, — mondja Senki Alfonz közömbösen.

— Ühüm . . . — feleltem és rágyújtottam egy cigarettára. A kapitány meglát bennünket, egy mozdulatot tesz, de Tuskó megragadja a karját és elrántja. Mutogat, mintha a kapitány süket lenne.

Hát ez miféle új szélhámosság?

— Hé ujoncok! Keresnek valamit? — kiáltja oda Alfonz.

— Majd megtaláljuk maguk nélkül is, — feleli gorombán Tuskó, azután mutogat a kezével és elvonszolja a kapitányt.

Mi a csoda ez a mutogatással?

Elterpeszkedünk lustán a padon és felhúzzuk a lábunkat is, úgy ülünk, látszólag közömbösen. Mi lehet? Üldözik őket? Beálltak a légióba? . . . Ha Hopkins nem jött ide, akkor baj van. Azt jelenti, hogy nem akar belekeverni bennünket.

Később egy utász káplár jött arra. Odaszólt a kantin körül csoportosuló katonáknak.

— Ki tud itt norvég nyelven?

Legnagyobb meglepetésemre Senki Alfonz felemelkedett.

— Én!

— Jöjjön velem.

Mentek. Néhány lépésről követtem őket.

A Fort St. Therese, katonai hangyaboly. Különösen ilyenkor, az esősévszak kezdetén, amikor megindulnak a hadműveletek. Szpáhik, utászok, légionáriusok, szenegáli néger lövészek, sőt Indókínából behajózott annamita katonák is nyüzsgönek a hatalmas várudvaron. Egyik század jön, a másik megy. Itt leszerelnek, felszerelnek, feloszlott csapatok embereit szétosztják, beosztják, szóval a hadsereg gyűjtömedencéje, nyüzsgés, ordítózás, gyakorlatozás, kivonulás és névsorolvasás, bábeli kísé-
rőzenéjével.

A kantin mögött türelmesen álldogáltak, Tuskó Hopkins és a kapitány.

— Maga norvég? — kérdezte az őrmester Senkitől.

— Igen.

— Kérdezze meg, hogy hová szól a beosztásuk. Alfonz, aki a világ összes nyelvén könnyed eleganciával beszélt, mondott valamit a kapitánynak.

Utóbb megtudtam, hogy ezt kérdezte:

— Beálltak a légióba?

A kapitány, aki jól beszélt az északi nyelveket, így szólt:

— Nem. Csak bejöttünk egy szolgálati jeggyel. Reménytelennek tartom, hogy itt bujkáljunk.

— Miért csinálja Hopkinssal ezt a komédiát, a mutogatással és miért mondják, hogy nem tud franciául?

— Mert nem hazudom semmiesetre sem. Erre ajánlotta a barátjuk, hogy inkább ne is beszéljek és azt mondta rólam, hogy norvég vagyok, aki nem tud franciául. Sajnálám, ha magukat belekeverném az ügybe.

— Mi amúgy is benne vagyunk . . .

— Nos?! — kérdezte türelmetlenül az őrmester.

— Nagyon érdekes dolgokat mesél ez az ember. Norvég népdalénekes, aki azért állt be a légióba, mert nagy tisztelője Franciaországnak és szeretne egy hegedűt kapni, hogy néha muzsikálhasson.

Az őrmester levegő után kapkodott dühében.

— Maga bolond! Azt kérdezze tőle, hogy milyen beosztása van?

Tuskó Hopkins megszólalt.

— Amikor az imént találkoztam vele éppen az ezredorvostól jött. Egy szanitéc mondta.

Alfonz megértette. Néhány szót váltott a kapitánnyal. Utóbb megtudtam, hogy ezt beszélték:

— Nem tudja kapitány úr, hogy mit akar Tuskó?

— A kórházba szeretne jutni.

— Nem jó, mert a felvételnél minden kiderül.

— Nekem is ez a véleményem.

— De talán mást lehet . . . Az őrmesterhez fordult: — Azt mondja, hogy azzal a hajóval érkezett tegnap, ahol az a koleraeset előfordult . . .

— Mi?! . . . Mondja ennek az örültnek, hogy azonnal jelentkezék a fertőtlenítőben . . . És ez a kövér gazember is menjen vele . . . Magam kísérem őket: Előre! Előre! . . . Ilyen disznóság!...

Az őrmester eltűnt velük.

— Miért küldted őket a fertőtlenítőbe?

— Ott nincs igazolás, beírás, nem jár ellenőr,

pillanatok alatt intézkednek és annyi ruha van meg ilyesmi, hogy csalódnék Hopkinsban, ha nem lopna valamit.

De Hopkinsban nem csalódott egy barát, ha számított rá. Este megpillantottuk Tuskót a kantinban, kék huszárokkal kártyázott, a szudáni gyalogosok szilvaszínű uniformisában és még egy csillog is volt a zubbonyán, ami igazán szép kezdete egy katonai pályafutásnak, ha meggondoljuk, hogy délután még civil volt.

— Ajtót! Marha! — ordított rám, amikor beléptem, mert a tengerfelől erős szél fújt. — Ki oszt . . . ? Egynek sincs keze, hogy törne le valahányszor nem csukja be az ajtót . . . Négy dámám van, nyertem . . . nyolc a bank . . . Ne búsuljatok fiúk! Fel a fejfel! A kártyaszerencse forgandó...

Ez igaz, de nem olyankor, ha Tuskó Hopkins kever. A partnerek azonban ezt nem tudták. Hopkins izzadt, szivarozott, osztott, bort rendelt és seperte be a souskat, rekedt, nagy hangján vigasztalva és bátorítva a játékosokat. Engem egy pillantásra sem méltatott.

Amikor Senki Alfonz belépett és meglátta, oda szólt:

— Hol hagyta a norvéget.

— Mi?! . . . — kérdezte bántóan.

— A norvéget, hol hagyta?! Talán süket?

Egy csillag nem sokat számít errefelé, különösen más fegyvernemből.

— Miféle norvégről beszél?! Nem ismerek semmiféle piszkos külföldit és tegyen lakatot a nyelvére, mert beverem a fejét, maga paraszt . . . Ajtót! — ordította, de elhalt a szava, mert Potrien lépett be.

— Ki volt az? — kérdezte vésztjósloán.

Csend.

— Nem hallották?! Ki üvöltött?!

— Én!

Elöléptem. Mit lehet tenni? Tuskó az életével játszott, én legfeljebb néhány nap áristommal. Hiá-

ba, Potrien lépten-nyomon belém ütközött, ha dühös volt.

— Ugy . . . Szóval maga fázik? „Potrien“, kérdezi majd az ezredes úr, „milyen új felszerelési tárgyat javasol a légió számára.“ És én majd jelentem: „néhány szörmebunda kellene, mert van, aki fázik és nem szeretném ha náthás lenne . . .“

Ugy álltam, hogy eltakarjam Hopkinst. Mert ha Potrien ráismer . . .

— Most lemegy a gyakorlótérre és gereblyézik estig, hogy megszokja kissé a szeles időjárást.

Dühöngve mentem a gereblyéért és nekiálltam gereblyézni. Később megpillantottam a kapitányt, az egészségügyi katonák, karszalagos ruhájában. Ágyhuzatokat vitt a kórházba.

Odaintettem. Kissé vonakodva jött.

Mutogattam, hogy adjon egy cigarettát. Miközben rágyujtottunk, halkan, szájmozgás nélkül mondtam:

— Hopkins a kantinban van.

— Tudom.

— Hogy áll az ügyük.

— A köpcös szerzett ruhát és most így járkálunk. De előbb-utóbb észreveszik a csalást. Most fehérneműt sózott rám a raktárnok, hogy vigyem a kórházba . . .

— Majd lesz valahogy. A mi századunk tíz nap múlva indul.

— Hová?

— Szenegáliába. Az irnoktól tudom. Csatlakozunk egy menetoszlophoz előőrsnak. Offenzíva lesz.

— Hát mégis . . . — suttogta szomorúan.

Egy altiszt közeledett. Jeleket integettem a kapitánynak és elfordultam . . .

Később Alfonz jött oda.

— Valamit tenni kell Potriennel.

Felültünk az erőd falára, innen jó messziről látszott, ha altiszt közeledik. A falon túl, a műút vezetett egy fasoron át a városba, kocsik, autók, gyalogosok igyekeztek, hogy estére beérjenek.

A szél tölcésérekben hajtotta maga előtt a port.

— Mit akarsz Potriennel? — kérdeztem.

— Valamit tenni kell, hogy ne foglalkozzon állandóan velünk, mert . . . Mi az? . . .

Ugyanis egy ugrással átvetettem magamat a falon. Szerencsére az őr ép a fordulóban volt. A következő pillanatban rohantam az útra, egy ember után . . .

A Török Szultán jött arra!

2.

Képzeltetik mit éreztem, amikor megpillantottam a Török Szultánt, kampós, nagy orrával, hosszú, léc alakjával és vékony gólyalábaival, amelyeken csak úgy lötyögött a nadrág.

És milyen nadrág! Értek valamit az uri öltözködéshez, sokan világfinak tartanak — és nem ok nélkül — ha tehát azt mondom, hogy a Török Szultán ruházata, igazi főurakhoz is méltó lehetett volna, akkor nyugodt lélekkel elhihetik. Csíkos szövetnadrágja és kék betétes, fehér vászoncipője között, élénksárga bokavédő feszült, a lábfejen. Ilyen festői elegancia még igen nagy uraknál is ritkaság. Téglavörös házikabátján, szép nagy, aranyozott gombok fityegtek és szürke, selyemingéhez kékpöttyös, fehér csokornyakkendőt hordott.

Egy uralkodó sem öltözhet káprázatosabb előkelőséggel!

Kezében (esküszöm így volt!) egy kalap! A Török Szultán még sapkát sem viselhetett a kikötő negyedben, mert minden poszt igazoltatta volna, a szokatlan fényűzés oka miatt. De kalap?! Egy kifogástalan, fehér, puha, szalmakalap?! És keztyű?! Sőt sétabot! Tehát nem ólmos és nem gumi, hanem séta! Ez a sok csodálatos körülmény szinte kétségesse tette, a személyazonosságát! Szerencsére mellette bizonyít, rendetlen, göndör, lisztesszürke, őszülő, hosszú haja amely most is csapzottan csüng a homloka közepére, de úgy, hogy

részezes filmszínésznek hihetné az ember, vagy félhülye arcképfestőnek, aki vasárnapra kölcsönkérte egy intelligens megrendelő, jókarban lévő ruháját.

De ő az! Ő az, aki barátait többször is cserben hagyta, kijátszotta, aki aljas gazok mellé állt ellenünk, aki gyalázatos orgyilkosok cinkosa, aki megszegte az egyetlen, nagy törvényt, amely még itt az alvilágban is megkülönböztet erkölcsileg, jó és rossz embert: a betyárbecsületet.

Mit bántam én most, hogy engedély nélkül elhagytam az erődöt, hogy Potrien megnyúzz, vagy kardélre hány: megvan a Török!

Autók és kocsik között cikkázva, rohantam, de mintha megérezné a veszélyt, oldaltfordul.

És meglát.

Egy másodpercig úgy látszott, hogy a két szemöldöke felfut a fejetetejére és valahol a tarkóján áll meg.

Azután, amikor már, szinte elértem, kinyújtott kezemmel, rohan!

Hajrá!

Jó futó vagyok. A Colombei Rendőraltiszték Testgyakorlói Körének, aranyéremmel kitüntetett versenyzője, aki tizennégy másodpercre futja a száz yardot, azt mondta, hogy nem ért volna utol hátszél nélkül és még így is csak akkor, miután háromszor rám lőtt.

Szóval sportember vagyok. De a Török Szultán, hosszú gólyalábaival úgy futott, mint a zerge. A műút két oldalán sivatag. Nem menekülhet... Autók cikkáztak el melletttem, de nem törődöm semmivel, kalap, keztyű és pálca, már régen nincs a kezében . . . Egy hatalmas ugrással, boldogan szétlapítom a szalmakalapot, mintha a gazdája heverne ott az úton . . .

Na megállj . . . !

Az emberek utánunk bámulnak...

Már elérjük a külvárost . . . A távolság csökkent valamivel . . . A szív és a tüdő igen fontos tényezők, futásnál. A mozgáshoz szükséges ener-

giát, nem az izmok szolgáltatják, hanem a légzőszerveink, legalább is így mondta Rio de Janeiróban a rabkórház orvosa.

A Török Szultán hosszú lábai, egyre szabálytalanabb bakkugrásokkal igyekeztek a távolságot növelni, de hiába . . . Abban a szűk uccában útölérem és következik a borzalmas leszámolás!

Már alig van futásnyi ereje . . . Lihegve megfordul, az arcán tanácstalan ijedtség ül . . .

Hopp! . . . Most beugrik egy helyiség ajtaján . . . Kávéház, vagy bár, vagy ilyesmi . . . Ugy látszik, hogy ide készült . . .

Utána! . . .

Húsz lépés, azután én is ott vagyok. Finom kis kávéház . . . Beugrom. Hol van? . . .

Ott, mellettem! Csak ki kellene nyujtanom a kezemet, de a helyett feszes vigyázba, összezsápdik a bokám és tisztelgek.

Egy kapitány és egy őrnagy asztalánál ül a gazember. Kissé liheg . . .

— Egy . . . ámokfutó üldözött . . . — meséli asztaltársainak. — Az arab negyedben tört ki a szerencsétlenül . . .

— Ebben az évszakban sűrűn előfordul, különösen a bennszülöttek között . . . — jegyzi meg az őrnagy, miután futólag biccentett felém. — Hát kérem báró úr mondja el az esetet . . .

Mi! „Báró úr?!“ Ez a szélhámos csak úgy „Báró úr“ lett? . . .

Odább megyek. A bárpolchoz éppen egy pincér érkezik és harsányan mondja:

— A báró úrnak egy mazagrán, duplával . . .

Nyeltem. A Török szultán, mint báró, őrnagyokkal! Nagy gazság van e mögött.

— Parancsol?

— Whiskyt . . .

Jól esett a friss ital. Közben nem vettem le a szememet, a Török Szultánról. Ha két napig ül itt, akkor is kivárom. A nyomában leszek, amíg csak szemtől szemben nem állunk, ketten! . . . Vég-

re is nincs összevarrva a tiszteikkel! . . .

— Uram . . .

A pincér állt mellettem.

— Egy hölgy szeretne beszélni önnel.

Követtem a néger boy tekintetét. Az egyik páholyban, a helyiség homályos háttérében, egy nő ült.

De milyen nő! Elállt a lélekzetem. Különös, sötétibolyaszínű selyemruhája a legelőkelőbb párisi műhelyben készülhetett. Apró, hófehér kezével, egy cigarettát emelt éppen a szájához és mialatt szippantot belőle, két szép, nagy fekete szeme lehunyódott. Csodálatosan hosszú pillái, egy-egy dús ívben hajoltak ki a szemhéjjak közül . . . Szóval... olyan remekszép nő volt ez, hogy elámultam.

Nyomban odamentem, velemszületett, könnyed úri testtartással.

— Üljön le uram, — mondta a nő, miután bemutatkoztam. — La Rochelle grófnő vagyok.

Nem tudtam, hogy mit feleljek.

— Láttam önt, amikor bejött és figyeltem, miközben ott szemben ült. Önnek nyílt, férfias arca van.

A nő őszinte hangon beszélt, de különben sem kelthetett semmiféle gyanút, amit mondott, mert valóban merész, nyílt és férfias arcom van. Ez már másoknak is feltűnt.

— Nem tudom miért, — folytatta, — de úgy éreztem, hogy maga bátran kiállna, ha egy nő, nagy veszélyben a segítségét kérné.

— Bizonyos lehet benne! — feleltem lelkesen és valósággal elsötétedett előttem a világ, attól a furcsa jószágtól, ami a nőt körül lebegte. — Grófnő, — folytattam, — nem kérhet tőlem olyasmit, hogy ne álljak boldogan és utolsó csepp véremig ön mellé.

— Mindössze arra kérem, hogy hazakisérjen. Lehet, hogy bérgyilkosok lesnek rám az úton. A légionáriusok, mind lovagias emberek . . .

— Nyugodt lehet, én megvédem . . .

— Igen . . . én is azt hiszem. Önnek olyan értelmes, kifejező szeme van.

Csakugyan így volt. Azt már mások is mond-

ták, hogy van a szememben valami különösen értelmes és kifejező.

— És kik azok, akik egy fiatal hölgy hazafelé vezető útján lesbe állnak?! Miféle alantas hitvány fráterek lehetnek . . .

— Felbérelt orgyilkosok!... Többet most nem mondhatok el...

— Nem kutatom a titkait grófnő!

— Köszönöm. Akkor hát menjen előre és várjon rám kint.

Elhaladtam a Török Szultán asztala mellett. Ökölbesorult a kezem, de mit tehettem?

Egy hölgy kéri a segítségemet. Mennem kell! Néhány perc múlva ott volt mellettem, az uccán, a grófnő.

Már este volt. Nem a belváros felé vezetett, hanem egyenesen, a tengerparti sétány irányába, ahol az úri villák sora van.

Senkit sem láttam, akire gyanakodhattam volna.

Az úri villák sora pedig eléggé kihalt este felé. Nagy ritkán, ha egy autó elhaladt mellettünk.

A nő egy hatalmas, kastélyszerű épület előtt megállt.

— Itthon vagyok . . . — mondta. — Ugy látszik a maga kísérete elijesztette a támadókat. Igazi, harcos, férfialak! Mintha egy megelevenedett szobor lenne.

Csakugyan így volt. Férfias, izmos, erőteljes alakom van. Ezer ember között is feltűnne.

— Az olyan patkányok, akik hölgyekre lesnek, általában gyávák. — feleltem, velemszületett természetes szerénységgel.

— Önnek meddig van kimaradása?

Hm . . . Potrien most már ideges lehet.

— Nincs kimaradásom. Átugrottam azeröd falán.

— Megszökött?

— Nem egészen. Ha holnap estig jelentkezem, akkor csak engedély nélküli kimaradás. És én még ma jelentkezni fogok.

— Ha úgyis mindegy... Szívesen meghívnam egy csésze teára...

És lesütötte a szemét. Ugy látszik erős hatással voltam rá.

— Boldoggá tesz grófnő, — feleltem tiszteletteljesen, azzal az érzéssel, hogy féltérdre kellene ereszkednem.

— Akkor jöjjön...

Hatalmas, barna faburkolatú terembe nyílt a kapubejáró. Ragyogó csillárfényben, díszruhás lakájok siettek elém... Micsoda pompa és fény.

Ámultam mentem mellette a lépcsőn...

A falak teljes nagyságában, széltében, hosszban fényesszínű, berakott kockákkal készült festmények. Mivel sokat forogtam jobb körökben, tudom, hogy az ilyen falfestményeket gobelinnek nevezik. Az ember csiszolódik, ha társadalmi életet él.

A falból mindenfelé világítókarok álltak ki és a menyezetet domború virágminták díszítették, úgynevezett freskók. Ha ezek lehullanak és piszkosak lesznek, akkor bármelyik múzeum magas árat fizet értük.

Sok, sok szobán haladtunk át, míg végül egy kisebb, meghitt szalonban az előttünk haladó lakáj meggyújtott egy sárga, selyemernyőjű állólámpát. Ez lágy, családias, meleg fénnel világított és a szoba távolabbi zugait homályban hagyta.

Rövidesen ismét megjelent a lakáj kis kocsival, amilyen csecsemőket szoktak tölteni, de ezen üveglap volt. itókéval, apró süteménnyel és cigarettával.

— Elmehet Louis.

Csak aki már sokat járt úri társaságban, az tudja, hogy milyen előkelő egy olyan hely, ahol a lakájt Louisnak hívják.

Megkínált whiskyvel, dohányoztunk és társalogtunk.

— Kedves John, — mondta és felémhajolt a karszék támláján át. — Ön ma nagyon nagy szolgálatot tett nekem. Sohasem felejttem el...

— Ugyan kérem... Igazán semmiség. Sajnálom,

hogy nem küzdhettem önért grófnő. Higyje el!

Szívesen nekirohantam volna egy század szpáhi-nak, hogy bebizonyítsam, mennyire szeretem!

Ő alig ivott, de én négy pohárral is felhajtottam a finom whiskyből.

Később imponáló merészséggel a kezére hajoltam, ahogy ott a karfán nyugodott és megcsókoltam...

Nem ellenkezett.

Ahogy felnéztem rá, láttam, hogy lesüti a szemét és mosolyog. De milyen mosoly volt ez!

Ez a nő úgy mosolygott, mintha sírna. Ugy is neveztem magamban „a síró-nevető grófnő”.

— Ön merész, de nem bántott meg, mert nem tolakodó . . .

Igy is van. Kissé közelebb húzódtam a karszékkal, de beleakadt az átkozott holmi a szőnyegbe, hogy majdnem felborultam és a zavaros helyzetben leütöttem a whiskys üveget.

— Bocsásson meg . . .

— Igazán semmiség . . . A multkor Valois márkival ugyanez megesett.

Ilyesmi csakugyan kitűnő urakkal is előfordul. Végül és ez a fő, ott ültem a közelében. A szívem úgy kalapált, mintha kitörni készülne, a zubbonyon keresztül. A felém áramló jázmin illatszer szagától remegett a torkom és pattanásig feszült minden ér az agyamban.

— Miért . . . szökött meg a kaszárnyából? — kérdezte és áthajolt a karszéken, hogy szinte hozzámért.

Csak hebegni tudtam.

— Egy gazembert láttam . . . a köfalról és üldözőbe vettem . . .

— És hogy került oda... a kávéházban, később...

— Odáig . . . követtem . . .

Közben, mint gondos háziasszony, egyre töltötte a whiskyt és én ittam, mert az ital kellemes társalkodóvá teszi az embert.

— Meleg van itt . . .

Sóhajtott, felállt és a díszes kandallóhoz ment.

Esküszöm, hogy hasonló szépségű alakot még nem láttam. És a lépése, szinte muzsika volt, ruganyos, lassú ütemével.

. . . Később zongorázott és énekelt . . . Ilyen gyönyörűségben még nem volt részem. Hivatásos, kocsmai énekesnők tanulhattak volna a grófnőtől.

Amikor befejezte a dalt, letérdeltem:

— Grófnő . . . legszívesebben meghalnék önért, — suttogtam férfias egyszerűséggel. És... és...

Igen.. Lehajtott fejemet csendesén megsímogatta. A sarkamig zsibbadt lettem ettől az érintéstől.

— Tudom . . . Nem ismerem magát John, de érzem, hogy bátor, jellemes, nagylelkű és okos . . .

Az ilyen emberismerő előtt le a kalappal!

— Hallgasson ide . . . — folytatta. — Én a legszentebb, leghalálosabb titkomat bízom magára...

— Oh, grófnő . . .

— Igen! Szükségem van valakire és maga az a jellem . . . aki . . . első látásra . . . Szóval . . .

— Megbízhat bennem, mint önmagában grófnő.

— Hallgasson tehát ide... Apám diplomata volt.

— Sejtettem!

— Honnan?

— Önben annyi előkelő báj van, hogy egy diplomata lehetett csak az atyja.

Igy én.

— Köszönöm . . . Ön nemcsak merész hanem művelt is.

Igy ő.

— De most figyeljen, kérem. Atyám ártatlanul egy politikai cselszövés áldozata lett. Egy nő szötte a cselt ellene. Annunziata Ermagnola spanyol hercegnő. Atyám elmondta titkát és ezért menekülnie kellett. Azt hiszem hallott már hasonló történetet?

— Hogyne. Egy Lohengrin nevű hattyúlovaggal fordult elő ilyesmi, de ott a hölgy nem spanyol volt, hanem operaénekesnő . . .

Megragadtam az alkalmat, hogy műveltségemről is kedvező véleményt keltsek.

— Hasonló eset, — mondta csodálkozva és nevetett.

— Min mosolyog a grófnő?

— Késérü kacaj volt . . . — felelte komoran.
— Atyámat csak úgy menthettem meg, hogy Larochelle grófnak nyújtottam a kezemet . . . Pedig gyűlöltem . . .

— Szörnyűség!

— Nem sokáig birtam a gróf rettenetes természetét. Oktalan féltékenységgel gyötört és mint foglyot őriztetett a várában . . .

— Hitvány fráter . . .

— És egy napon megszöktem . . .

— Okosan!

— Azóta rettegésben élek . . . Mindent elkövet, hogy visszahurcoljon a várába . . .

— És a rendőrség ezt türi?

— Larochelle gróf nagy úr! A bátyja miniszter.

— Na és? Egy miniszter nem parancsol az egész országnak.

— Az öccse rendőrprefektus!

— Az csakugyan nagy úr . . . Ismerek néhány prefektust . . . társadalmilag . . . Igen erélyes emberek . . . sajnos . . .

— Éjszaka nem merek az uccára menni, napal is egy rettegés az életem . . . Oh John . . . most tudja a titkomat... Maga az egyetlen ember...

Sóhajtott. Szemeiben könnyek remegtek. Oly szép volt és oly szerencsétlen.

— Grófnő! — kiáltottam hévvel. — Mától fogva nincs egyedül! Erre esküszöm!

— Köszönöm John . . .

És ahogy előtte álltam, két kézzel megfogta az arcomat és úgy nézett. A nyelvem olyan száraz volt, mint egy fadarab és a szemközti tükörből láttam: az arcomon ujjnyi vastagon dagadt ki egy ér a szemöldököm felett.

Átkaroltam . . .

Hagyta . . . Sőt . . . odahajtotta fejét férfias

vállamra . . . A hajából is jázmin szag áramlott..

— Szeretem . . . — sugtam félörülten.

— Oh... John... hát nem látod... hogy én is sze...

A félig kimondott szó közben megcsókoltam...

— John . . . — mondta nagyot sóhajtva. —

Megértem, hogy bizalmatlan vagy . . .

— De grófnő!

— Mondd, hogy Nóra!

— No . . . Nóra . . .

Alig bírtam kimondani . . .

— Én elmondtam a titkaimat . . . Majd egyszer . . . ha igazán szeretsz és bízol bennem, mondd el te is mindent, hogy ne válasszon el bennünket semmi . . . semmi . . .

Szégyeltem magamat. Ez a nő olyan vakon bízott bennem, olyan őszinte és odaadó volt. Én meg titkolódzom . . .

— Grófnő . . . Nóra . . . Nóra grófnő. Én is elmondok mindent, mindent.

— Óh ne hidd, hogy kíváncsiság . . .

— Nem, nem . . . úgy helyes, hogy én is elmondjam a nagy titkot, amelynek középpontjába...

Kopogtak.

Ijedten felugrott az ölemből.

— Ki az?

— Telefon . . .

A Louis nevű lakáj jött és egy tálcán a telefont hozta, amelyről, hosszú zsínor függött.

Csak igen előkelő helyen fordul elő, hogy tálcán hozzák a telefont.

A füléhez vette a kagylót.

— Igen . . . — csak ennyit mondott. — Még nem . . . de már biztos . . . Nem . . . Jó... Várom... Autón? . . . Jó . . . Jóestét . . .

A lakáj kiment.

— John . . . most valakivel találkozni fogok. Atyám egy régi barátja jön ide autón . . . Te várj addig itt . . . amíg . . . beszélek vele . . .

— Ha esetleg soká voltam itt, akkor igazán...

— Nem . . . nem . . . ki tudja, mikor látlak vi-

szont . . . — felelte és ismét csókok következtek . . .

Rövidesen újból kopogtatott a lakáj.

— Sietni fogok, — súgta és magamra hagyott. Felhajtottam egy pohár whiskyt. Szédülő fejjel leültem a fotelbe. Váratlanul halk kopogtatás hallatszott.

A szoba túlsó sarkában, a lámpa mellett, csak most láttam, ajtó volt vágva a kárpitba és furcsa zörgéssel, egy papír darab csúszik be alatta.

Hát ez mi?!

Odamentem és felemeltem a papírt. Ez állt rajta:

„Kedves Tsülögg!

*Te hüjje ló akki vaggy! Ez a nő 1. vesz-
Éjjes bosszorgány. Kihaznájjja hogy. Egy be-
képzeltt alag került. A hállólyába neki. Ne
pofffázz! Puccolly inét. Mert nadjon gönnyen
llehet. Hodj Egysszerüüen lellő nek. Legalláp
is elvissznekk. jjóll nészöl ki Te. Nem issmer-
red 5. vesszééjjes Bosszorgán.*

Netuddkki“.

A levélről az első szó után tudtam, hogy a Török Szultán írta. Elejétől végig hazugság.

Gyorsan kinyitottam a kárpitajtót. Elcsípem a gazembert!

Egy kis szobában voltam. Persze elszökött a gazember.

De hogy jött be ide egyáltalán?... Titokban...

A következő szobában áhitattal álltam meg egy másodpercre.

Égszínkék selyemfalú, háló volt. Középen egy ámpolna függött, vörös lámpájából, tompa fény sugárzott.

A túlsó oldalon, nyitott ajtó... Függöny takarja el . . . Távoli beszélgetés hallatszik . . .

Lábujjhegyen odamentem... A függönyön túl, öltözőszoba következett és innen nyílt az a szoba, ahol beszéltek. Ugyancsak függöny takarta el.

Megismertem az ő hangját!

Azt a szomorú, mélységgel, muzsikáló finom,

dallamos szófüzést, amely félig az orron átszűrődve, zeng-bong, mint valami berszöz.

Éppen ezt mondja:

— Könnyű dolgom volt avval a maflával és ha nem zavar meg excellenciád, már tudnék mindent.

Hm . . . vajjon kiről lehet szó?

Egy szokatlanul mély, nyugodt férfihang felel.

— Mégis beszélnem kellett magával Manderné..

Manderné? . . . Nem grófnő? . . . Mi?!

Hiszen . . . Mander . . . az a százados volt, akit Tuskó Hopkins alakított.

Gyorsan, lábujjhegyen odasiettem.

Ketten voltak együtt, a kis szalonban. Az állítólagos grófnő és . . .

A lélekzetem is elállt:

De Surenne márki, a kormánybiztos!

3.

Nem írtam róla eddig. Pedig errefelé jól ismeri mindenki. De Surenne márki, tengernagy, teljhatalmú, gyarmatügyi kormánybiztos volt. Kémény, szigorú katona. Ellenfele, a diplomácia és türelem eszközeivel dolgozó De la Rouban altábornagynak. Hosszú, ősz haja, szűrös szeme, borotvált, erélyes arca, unalomig ismert Afrikában.

A hatalmas, sasorrú tengernagy ott ült szemben, a sirón-nevető nővel.

— Miután a multkori szégyenletes csalást, — mondta De Surenne, — a Laméter-ügy tárgyalása után, sajnos későn leplezte le, ebben az ügyben sok jóvátennivalója van.

— És megtalálta a cinkosok nyomát?

— Az egyik éppen most készült vallani. Ez elég nagy fajankó. Beképzelt, korlátolt alak, aki-vel könnyű dolgom lesz.

. . . Elképzelik, hogy álltam ott? Milyen magasságokból zuhantam le? Én és fajankó! És beképzelt! A velemszületett férfias szerénységgel . . .

Óh, hogy fáj a szívem . . .

Tehát, a csók, az ölelés, az illatos sóhaj, amivel

az arcomhoz hajolt, hazugság volt . . .

— Csak vigyázzon, — mondta a kormánybiztos. — Sokszor a legostobább emberről is kiderül, hogy nem minden helyzetben az.

— Ez megbízhatóan hülye.

— Hát kérem asszonyom, legyen őszinte. Tud valamit az ügyről?

— Tudom, hogy az expediciót a fongiak rab-ságban tartják. A főnök gazember.

— Mi a bizonyíték?

— Mander utinaplója, amit nemrégen kapott meg Rouban altábornagy.

— Igen . . . igen, de ez a holland bankár Van der Ruffus, ez is akadémikuskodik . . .

— Az öreg bankárnak lágy szíve van.

— Elhiszem, ha mondja. Önnek tudni kell.

— Van der Ruffus kisegített szorult helyzetemből, de különben, inkább ellenségem, mint barátom.

— Kérem, kérem . . . ehhez semmi közöm. Információkért jöttem.

— Elfeledkezett excellenciád, hogy negyven-ezer frankot ígért, ha . . .

— Ha hasznos lesz amit mond.

— Rendben van. Bízom az ígéretében. Szóval Lamèter váratlan segítőtársakra bukkant.

— Kik ezek? — kérdezte De Surenne.

— Három kalandor. Elég veszélyes nemzetközi alakok, de nem lehetnek hasznára ebben az ügyben.

— Az embereket csak a tetteik alapján szabad megítélni. Mit gondol, mi történt Mander százados-sal, az igazival?

— Agyonlőtték. Valószínűleg, Lamèter cinko-sai végeztek vele. Ezt a Hopkins nevű frátert is megsebesítette valaki és ráadták a halott százados ruháját. Így került az ügybe.

— Nem sokat érnek az értesülései, de azt aka-rom, hogy lekötelezve érezze magát... Tessék...

Negyvenezer... Negy-ven-ezer frankot dobott oda.

A nő csillogó szemmel kapta el. Hogy szeret-heti a pénzt!

— Meg lesz elégedve velem excellenciád — felelte. — Ha ez a katona jó nyomot ad, akkor először a katonai rendőrséget értesítem, hogy késedelem nélkül cselekedjenek.

— Jól van... — A kormánybiztos felállt, biccengett a nő felé és ment . . .

Én is mentem . . . Vissza a szobába. Hohó . . . Majd meglátjuk, hogy fajankó vagyok-e?! . . .

Rövidesen jött ő is.

— John . . . — suttogta — ne haragudj, hogy megvárattalak . . .

— Drága grófnő . . . — feleltem épolyan szerelmes hangon, mintha mi sem történt volna.

— Most csak a tiéd vagyok... nem zavar senki.

— És . . . és őszintén elmondok mindent . . .

— Mond . . .

— De szeretsz? — kérdeztem.

— Nagyon . . .

— Grófnő . . . Én olyan nagy titkot tudok . . . ami... ami több ember életébe kerülhet és amit ezren és ezren szeretnének tudni . . .

— Nálam el lesz temetve . . .

Ugy tettem, mintha tünődnék.

— Nos? — kérdezte izgatottan.

— Grófnő . . . majd elmondom . . . ha már tudom biztosan, hogy szerelmünk igaz és teljes . . .

— Most nem érzed? . . .

— Igen . . . De mégis . . . Várjunk, amíg semmi sem választ el bennünket attól, hogy őszintén elmondjunk mindent.

. . . Átkarolt, csókolt, ölelt . . . Oh milyen kár, hogy ez a nő, amint a Török Szultán helyesen jellemezte; egy *bosszorgány*.

4.

. . . Hajnalban ott ült a lábam előtt és fejét, mint valami hízelgő cica a térdemre hajtotta.

— Most mesélj nekem . . . lovagom.

Felhajtottam egy pohárral.

— Tudd meg grófnő, hogy én ismerem Lamèter kapitány rejtekhelyét . . .

— Óh!

Hogy csodálkozott. Hogy szinlelte a meglepetést.

— Igen. Két barátommal együtt mentettem meg.

— Kik voltak?

— Az egyik, köpcös fiú, ez századosnak adta ki magát és elmenekült egy hajón, amelyik Oránból egy uszály szerezsendiőt visz a Fekete tengeren keresztül Rusz-Csukba . . .

— És a másik?

— Egy Potrien nevű őrmester, a légióból . . . Valamikor iskolatársam volt és a háborúban Lamèter századánál szolgált . . .

— Igen . . . — lihegte.

— Ez volt az értelmi szerző. Jóba van a kantinosnővel és ez egy pincében rejtegeti Lamètert, mosott ruhák között, az Avenue Maréchal Joffre 9. szám alatt . . .

— Óh . . . esküszöm, hogy közöttünk marad . . . Most ég áldjon... Remélem rövidesen viszontlátlak.

— Igen, igen . . . drágám . . .

Csók. Azután távoztam.

Szédülő fejjel mentem az uccára . . .

Hogy a sok whiskytől bódult agyam kitisztuljon, betértem a legközelebbi csapszékbe és felhajtottam néhány pohár rumot. Azután pihentem kissé és átfutottam a lapokat.

Ráérek. Most már vagy kivágom magam, vagy harminc nap sötét zárka kurtavassal. De kivágom magam!

A lapban igen érdekes hírek álltak.

Rouban altábornagy fáradozása a Szenegál vidék békéjéért nem bizonyult eredményesnek. A fongi négerek továbbra is tagadják, hogy az expedíció tagjairól, vagy a gyémántbányáról tudnak valamit. Pedig sok bizonyíték van ellenük. Különösen a fogságból visszatért Mander százados, akinek a nevével legutóbb egy szélhámos visszaélt. Az igazi századosnak mialatt útban

volt Szenegáliából, nyoma veszett. De a napló és a térkép, amely az expedíció útját jelöli, postán érkezett és világosan bizonyít a fongi törzs bűnössége mellett. De Surrenne admirális ismert erélyével lát hozzá, hogy a felderítő és büntető expedíciót vezesse. Rouban altábornagy bizonyára az indokínai hadseregnél kap vezető beosztást. A kormánybiztos keménykezü politikája visszaállítja a gyarmati hadsereg tekintélyét, amely csorbát szenvedett a szenegáli gyémántbánya körül.

Hol a bánya?

Hol az expedíció, amelynek nyoma veszett?

„Minden tiszteletünk a jóhiszemű idealista Rouban altábornagyé, aki talán rövidesen elhagyja afrikai állomáshelyét... És minden lelkesedésünk De Surrenne márkié, aki erélyesebb politikával helyreállítja a francia gyarmatosítók régi, katonai tekintélyét...”

Igy az újság.

Az egész dörgedelem Rouban altábornagy közeli bukásától szaglott. Ezenfelül puskapor és vér szaga is előrevetette eljövendő büzét, amiről az újságíró úr nem tudott.

Igy én.

Jól kitisztult a fejem a sok rumtól és elindultam a katonai parancsnokság felé. Hat óra, reggel volt.

— Egy magasrangú tiszttel szeretnék beszélni — mondtam a posztnak.

— Miért?

— Ha minden bolondnak megmondhatnám, akkor nem akarnék a tiszttel beszélni...

A poszt még valamit morgott, azután felkelte az ügyeletest.

A tiszt álmos szemmel gombolta a zubbonyát és úgy nézett rám, mint aki a pokolba kíván.

— Mit akarsz?

— Jelentést tenni mon adjoutant.

— Milyen ügyben?

— Egy kém akart a hálójába keríteni.

A gyarmati hadsereg kaszárnyaépületeiben mindenfelé táblák láthatók:

KÉMGYANUS EGYÉNEKRŐL TÉGY
NYOMBAN JELENTÉST A
KATONAI PARANCSNOKSAGON!

— Beszélj!

— Egy nő meghívott magához, azt mondta, hogy Larochelle grófnő és ha adatokat szolgáltatok neki egy katonai bűnügyről, akkor pénzt ad . . .

— Várj! Ez a jelentés nem hozzám tartozik. Ül le a másik szobában, amíg az illetékes helyre telefonálok . . .

Leültem a másik szobába.

Rövidesen kijött a tiszt:

— Előre!

A kapuban autóba szálltunk. A tiszt nem szólt és én nem kérdezhettem. Már vagy negyedórája futott velünk a kocsi.

Hová visz? Elhagytuk Orán külvárosát, a tengerparton siklottunk végig, platánok és óleander bokrok mentén. Végül, egy magas ráccsal körülvett, vörös, várszerű épület előtt álltunk meg.

Két szuronyos őr posztolt a kapuban.

— Jouhac tisztet jelentsétek a D. osztályon.

Annyit én is tudtam, hogy ez a kémelhárító.

De nem olyan egyszerű ide bejutni. Még egy tisztnek sem. Ott áll és vár, amíg az egyik poszt bejelenti.

Egy őrnagy jön le. Sovány, sárgabőrű, fényes szemű, keskenyszájú katona. Nem tudom, hogy miért, de arra gondolok, hogy rossz lehet annak, akire haragszik.

— Köszönöm hadnagy úr . . .

A tiszt köszön és megy. Vegyes érzelmekkel lépek be a kapun.

Amikor ott álltam a pinceszagú, ódon, félhomályos előcsarnokban, mögöttem a hűvös sárga arcú őrnaggal, kissé összeszorult a szívem.

Szó nélkül mentünk, boltozatos folyósókon, el-

hagyott átjárókon . . .

Minden fordulónál szuronyos ör, minden átjárónál, rácsos vasajtó, kizárják, becsukják és ismét lezárják utánunk . . .

Mindég lejjebb és lejjebb jutunk, újabb és újabb lépcsőfokok. Egyre sűrűbb homály, egyre hűvösebb, dohos folyosók, roppant, vastag falak között.

Hová vezet? Bezárnak talán? . . . Hivatalos helyiség nincs a pincében, az bizonyos . . .

Ez a „Vörös Citadella“. Már hallottam róla. Aki idekerül annak a számára megszűnt az idő fogalma. Kémek és lázadók, politikai kalandorok tűnnek el itt. Állítólag nem sokat kérdezősködnek olyan egyén után, akit errefelé láttak utoljára...

De mit akarnak tőlem ? . . .

Lent a pincefolyosón megyünk. Jobb- és baloldalon rácsos ajtó. Minden ráccsal zárt oduban egy ember ül vagy áll. Arccal a fal felé fordulva... Minden cellában egy.

Nagyon magasan, egy kerek nyílásból szürke fény szűrődik a börtönökbe . . .

Kémek és hazaárulók!

Salétrom és áporodott rongyok szaga nehezedik a folyosóra . . . Minden ör egy bokacsattanással jelzi, hogy tiszteleg.

Az őrnagy nem szól semmit. A tépett, falas ruhákban áldogáló arc nélküli rabok, nagyresze ijesztően sovány.

A bokákon vastag gyűrű és néha csörrenés . . . Mind láncon van . . .

Mintha kissé szűk lenne a torkom . . .

Hová vezet az őrnagy?

Egy dupla vasajtót nyitnak és ismét a lépcsőházban vagyunk. Most minden elénkkerülő lépcsőn feljebb megyünk.

És ekkor átvillan valami az agyamon. Miért jöttünk ide le, ha ismét felmegyünk? Csak a börtönön keresztül lehet az emeletre jutni?

Hohó!

Észnél légy Csülök! Azért vándorolt veled az

örnagy a pincén át, hogy megrémülj! Aki erre keresztül halad az puhára fözve kerül a kérdezősködő elé. Amit elhatározott, amit hazudni akar, az dadogássá válik a pincebörtön és a néma folyosókon keresztül haladó úton, a sárga örnagy mögött . . .

Vigyázat!

Kihúztam magam és igyekeztem közömbös lenni . . . belülről lecsillapodni . . .

Nyers, nedves, sziklaboltozatok között vezetett a folyosó . . .

Egy ajtót ránt fel az ör. Kis szobába érünk. Néhány tiszt ugrik fel. Az örnagy int.

Egy réveteg tekintetű, tépett ruhájú, rémült arcú férfi ül a szoba közepén. Arca beesett, a kezei remegnek.

Egy hatalmas tiszt áll előtte ingujjban. Az asztalnál egy másik ír, serceg a toll. Borzasztó meleg van.

Tovább mentünk.

Olyan nyugodt voltam, mintha az uccán járnék. Már tudtam miről van szó. Érdeklődve néztem a falakat. Az örnagy felém fordult. Az egyik szemöldöke magasabbra húzódott, ahogy rámnézett.

De nem szólt.

Most már festett falu, nagyablakos, emeleti folyosókra mentünk. Itt-ott egy kép, vagy táblázat.

Egy ajtónál megáll az örnagy, kopog, belép. Azután visszajön.

— Menjen be.

Kihúszom magamat és belépek. Szemben az ajtóval, a falnál, fekete íróasztal mögött, ott ül a kormánybiztos!

Most csakugyan megijedtem.

KILENCEDIK FEJEZET.

Minden összebogozódik.

1.

— Jöjjön közelebb.

Két nagy lépés . . . sapkát combhoz szorítom, boka csattan.

— John Fowler?

— Igen.

— Csúfneve Csülök. Többszörösen büntetett, notórius csempész. Született Birminghamban 1904-ben, anyja Fidler Karolin, hollandszármazású munkásnő, apja Gustav Fowler kormányos. Így van?

— I... igen is... excellenciás uram!

Nem olvasta az adatokat. Fejből mondta! Istenem... hát ezek... ilyen magasrangú urak... egy közlegényről még azt is tudják, hogy anyja volt, született és... Fowler.

— Négyévelőtt törölték a hajóskönyvből. Miért?

— A révkapitány kigyulladt a jelenlétemben...

— Bántalmazta?

— Mindössze egy égő lámpát dobtam rá.

— Miért?

— Egészség elleni kihágással vádolt. Azt állította, hogy ragályos beteget hoztam a hajón.

— És nem volt igaz?

— Alázatosan jelentem, nem vagyok orvos.

— De a révkapitány azt mondta, hogy beteg az illető.

— A révkapitány sem orvos.

Nézett, egyik szemét összehúzta. Hatalmas homloka támadó, okos, nyugalommal meredt felém. Most lemért. Keresztül nézett rajtam.

Félelmesen erős, tiszteletet parancsoló férfi volt. De Sureenne márkí. Ahogy felállt, kitüntetései megcsördültek, szálfalakja kissé előrehajolt és úgy nézett az arcomba. Dús, gondozott, ősz hosszú haja hátra feküdt tarkójáig, úgy, ahogy régi, nagy tudósokat ábrázolnak képeken.

Karbafonta a kezét.

— Most pedig beszélhetünk barátom. Mit akar jelenteni?

— Egy különös eseményről teszek jelentést excellenciádnak, amelyet nem bírok megítélni egyszerű eszemmel.

Test a testhez, elém állt.

— Csakugyan olyan egyszerű az esze? — Meg-

kopogtatta a homlokomat. — Akkor is ilyen nyugodtan állna itt, ha tudná, hogy belelátok a koponyájába? Mi? Akkor sem félné? Feleljen barátocskám.

— Akkor sem félnék mon excellence.

— Ugy. És mivel okolja ezt meg?

— Azzal excellenciás uram, hogy egy légionárius nem fél soha és semmitől!

— Hej! Barátom, ne kerteljen, hallja és ne csavargassa itt a szót!

— Kegyeskedjék a jelentésemet meghallgatni...

— Megállapítom, hogy jól kezdte nálam. Nem hazudott. Most mielőtt jelent, néhány kérdést: hogy került maga az őrségről egy szál gummikabátban a kormányzóság estélyére.

— A ruhámat kölcsönkérte valaki.

— Kicsoda?

— Lamèter kapitány.

Egy nagy lépéssel ismét előttem termett.

— Tudja, mi jár ezért?

— Kegyelem esetén életfogytiglani várfogság.

— Itt lenn... a pincében... Nem rettent meg?

— Én nem félek semmitől.

— Mi történt azon az éjjelen?

— Csak akkor tudtam meg, hogy kicsoda Lamèter, amikor már rajta volt a ruhám. Utánamen-tem az estélyre, hogy visszaszerezsem a holmimat!

— Azután?

— Nem láttam többé.

— Katonai becsületére mondja?

Hallgattam.

— Figyelmeztetem, hogy hatékony eszközök állnak rendelkezésre, ha valaki konokul hallgat. Majd odalenn a pincében gondolkozhat...

— Excellenciás uram; ott lenn csupa áruló ül, legalább lesz valaki, aki azért kerül oda, mert nem akart áruló lenni.

Nézett. Hátratett kézzel járt fel és alá.

— Maga házárdjátékos barátom, de nem buta. És férfi a talpán. Kár, hogy a nyakát töri rövidesen. Lamèter hazaáruló! Tudja?

— Szerintem ártatlan.

— Mi?!... Maga kétségbevonja, amit én állítok.

— Excellenciás uram, én a várbörtöntől nem félek. Annyi gonosztettért vállaltam már megérdemelt büntetést, hogy egyszer jól esne valami igaz ember ügyéért szenvedni. Tessék bilincsekbe veretni, bezáratni, felnégyeltetni és akkor is azt mondom: Laméter ártatlan, ártatlan, ártatlan! Az egy igaz Isten engem úgy segítjen.

Allt, előrehajolva és mereven nézett.

— Jó . . . Engem nem érdekel az, hogy elfogják-e Lamétert vagy sem. Rendőri ügy. Mit akarsz jelenteni?

— Egy hölgy a kávéházban magához kéretett délután. Ugy tett, mintha tetszenék neki. Nyomban láttam, hogy csal és tetteti magát.

— Hm . . . igen?

— Igen. Nem vagyok önhitt ember. A hölgy meghívott magához és állandóan durva dicséretekkel halmozott el. De én átláttam rajta . . .

A kormánybiztos úgy nézett rám, balszemét kisé összehúzva, mint aki érzi, hogy valami ravaszság van a szavaim mögött, de nem tudja, hogy mi.

— Folytasd.

— Parancsára. Állandóan azt mondta, hogy nekem tudni kell Laméterről és ő sok-sok pénzt kapna ha én elárulnám . . .

— Hm . . . Te fickó . . . Te nagyon agyafurt szerzetnek látszol . . .

— Alázatos tisztelettel: nem értem excellenciádat.

— Te... most itt... kivágod magad, a bajból. Nem tudom miért, de biztosan érzem, hogy így van . . .

Ilyen orra volt. Megérezte a dolgokat.

— Én őszintén beszélek.

— Igen? . . . Folytasd.

— Szerettem volna kitudni valamit. Gondoltam majd hazudozok mindenfélét. Az altiszt úr azt tanította, hogy a kémgyanusokkal tegyünk úgy, mintha lépre mennénk mert ha elnyertük a bizalmukat, könnyű leleplezni őket.

— Igen. És te ezt az utasítást követted?

— Szósz szerint.

— Tovább!

— Én hazudoztam mindenfélét, azután természetesen nyomban jelentettem a parancsnokságon az ügyet.

Most egészen furcsa dolog történt. A kormánybiztos elém állt, megfogta két ujjal az orromat és enyhe szorítással jobbra-balra mozgatta.

— Te... Te szélhámos, gazember, csirkefogó... Te! Beképzelt, hiú fickó vagy és léprementél a szép hölgynek. De valahogy észbekaptál és kivágtad magad a bajból. Legalább is azt hiszed.

Végignézett.

— John Fowler, akarsz-e átlépni a kék huszárokhoz, az én századomba. Altiszti iskolába kerülsz, gondom lesz rá, hogy elfelejtsék a multadat. Kévé embernek ajánlottam ezt még eddig. Egy sem bánta meg. Pénzed mindig lesz és a bátorságod meg az eszed szabja meg, hogy mennyire viszed!

A kék huszárokhoz még közlegénynek sem vettek fel bárkit.

— Te gondolkozol?

— Excellenciás uram . . . boldog lennék az ön szolgálatában, de ha most elfogadnám a nagy lelkeségét, nem volnék becsületes.

— És miért?! Konspirálsz ellenem?

— Ha parancsolja bármikor az életemet áldozom fel szolgálatára.

— Ne fiskáliskodj te... csavaros skót koponya! Egyenesen felelj! Benne vagy egy maffiában, ellenem?

— Esküszöm, hogy nem!

— Ha nem vallasz be nyomban mindent, levitetlek a börtönbe és ottmaradsz! Amíg csak élsz! Itt nem kell ítélet! Itt egy szavamra reggel a sáncon lelőnek és csak annvit írnak egy lapra „A kormánybiztos rendeletére kivégezték John Fowlert, a köztársaság egy ellenségét!”

— Ezt jól tudom excellenciás uram. De nem

lettem volna érdemes az iménti nagylelkűségére, ha most félelemből elárulnám a barátaimat.

Igy én!

— Te mindenre tudsz felelni barátom. Katonáéknál ez nem szokás... No jó...

Igy ő.

Bevallom, kissé melegem volt, mialatt hosszú, csontos ujjaival dobolt a csengőtáblán.

— Elmehetsz. De ha még egyszer a legcsekélyeb gyanuba keveredsz, akkor nincs pardon. Hallhattál rólam barátom. Szeretem a bátor embert, de az ellenségeimmel szemben nem ismerek irgalmat. Mert azok a hazának is ellenségei. Érted?

— Igenis excellenciás uram.

— Hát csak menj ezen az úton, csak konspirálj ellenem... Későn fogsz észbekapni... Takarodj!

Szép helyzetbe kerültem: Egy közlegény, akire De Surenne márki, a kormánybiztos haragszik.

— Mit állsz még itt?

— Alázatosan jelentem, ha visszatérek, kihallgatásra kell jelentkeznem. Elmondhatom mindazt, ami ma történt, az őrmesternek?

— Nem!

Gyorsan papírra vetett néhány sort és lepecsételte.

— Tessék

— Köszönöm excellenciás uram.

— Pusztulj!

Mély lélegzetet vettem, amikor ismét megszímtotta arcomat, a jóságos délelőtti napfény...

És szabad voltam! Istenem csak azt add, hogy soha többé ne kerüljek ide vissza. Haljak meg szabadon, a sivatagban, vagy a tengeren, hideg, sós hullámokban, esetleg egy gyors sárgalázban, (de ha szabad választanom, mégis inkább szabad ég alatt és lehetőleg nem borús időben), csak ide ne kerüljek vissza, ahol hűvös tekintetű emberek kérdeznek homályos szobákban és azután visszakísérnek a pincébe, arccal a falfelé...

Milyen boldogító gyönyörű hang: egy villanyos csilingel valahol a közelben! . . .

2.

Az őrsegen tartottak a kapu alatt, amíg Potrien jön. Ő mondta, hogy így kell tenni . . .

— Jól bemásztál a bajba, — mondja részvétellel Juvel, az egyik őr.

— Majd meglátjuk.

— Potriennek amúgyis rossz napja van. Hajnalban autó érkezett tisztekkal és elvitték őt, meg a kantinosnét. Tudod, akivel állítólag gyengéd kapcsolata van.

— Elvitték őket?

Nagyon csodálkoztam ezen. Mit akarnak a jó öreg Potrientől? És a kantinosnétól?

— Egy órája sincs, hogy visszajött. A bajusza sem állt jól. Ugy látszik kellemetlensége volt.

— Hm . . . Érdekes.

Megjelent Potrien.

Az arca dult volt és bozontos szemöldökei rángatództak. Fújt és lihegett, mint egy ugrásra készülő tigris. Azután felsikoltott, hogy az erőd beleremegett.

— Hol volt, maga hadsereg szégyene?!

— Alázatosan jelentem, fontos ügyben a városban jártam.

— Ugy . . . És ha a városparancsnok őexcellenciája egy napon inspicálni jön és csak engem talál az erődben, azt mondja majd: „kedves Potrien, hol a mi rokonszenves oráni helyőrségünk? . . .“ Feleljen közlegény, mit fogok én akkor mondani?

— Alázatosan jelentem, mon sergeant azt fogja mondani: „dolguk volt a városban, de lehet, hogy később visszatérnek . . .“

— Pimasz! — A kardjához kapott.

Egy másodpercig úgy látszott, hogy hajszálon függ az életem.

— Ezért haditörvényszék elé kerülsz! Igazolatlan elmaradás, szökés kísérlete . . .

— Igazolt elmaradás mon sergeant.
 Atadtam a cédulát.

„A 21-es számú közlegény, parancsomra, ma délelőttig szolgálati ügyben a városban tartózkodott.

Vezérkar D. osztály:

*De Surenne márki,
 kormánybiztos“.*

Egy percre ibolyaszínű lett az arca. Szerintem komoly életveszélyben volt.

— Rompez . . . gazember . . . Rompez, mert széthasítom . . .

Ez a nap azt hiszem Potrien életének legsötétebb időszaka volt. Egy tisztiszolgát később 30 nap kaszárnyaárístromra ítélt, mert nem volt rajt a derékszík és egy lovászt huszonnégyórás szolgálatba rendelt, mert olajfoltot fedezett fel valamelyik zablán. Ez Potriennél a mélységes melancholia jele volt.

— Hol voltál?

Senki Alfonz állt mellettem.

— A városban. Szolgálati ügyben. Itt nem beszélhetek róla.

Alltunk. Az ördög vigye el, itt nem lehet beszélgetni. Csak úgy nyüzsög emberektől az óriási erőd.

— Nem láttál egy kövér katonát valahol?

Hopkinsra vonatkozott a kérdés ezt tudta.

Kiderült, hogy Tuskó az épület másik részén mint egészségügyi katona lappang. Lamétert, mint beteget vezeti naphosszat. Ha meglátja őket valaki, akkor azonnal besiet a kapitánnyal valamelyik kórházba, vagy laboratóriumba és megvizsgáltatja. Szegénytől már vettek vért, röntgenezték, kvarcolták és kapott néhány védőoltást tifusz, kolera és sárgaláz ellen. Meg fognak örülni . . .

A kantinba mentünk és ittunk, mit tehattünk mást? Iszonyú lármában, valamennyi francia fegyvernem képviselte nyüzsgött körülünk.

— Hol voltál az éjjel? — kérdezi Senki Alfonz.

— A Török Szultán nyomában voltam.

. . . A „Ca ira“ dalt énekelte egy csomó részeg

katona és az asztalt verték. Füst, lárma, rekedt ordítás, bor és verejtékszag feküdt a kantonon.

— Sok különös dolog történt az éjszaka. Asszonyhistória... Sürgősen beszélni kellene veled...

— Szóval asszonyhistória... Hm...

Senki Alfonz arca elborult egy pillanatra. Az egyik közeli asztal felé intett a szemével.

— Ott ül valaki. Asszonyhistória miatt vár rám.

Odanéztem. Alacsony, sovány, kiugró pofacson-tú, sápadt ember volt. Izzó barna szeme a barátom-ra tapadt.

— Rád vár?

— Igen. Meg akar ölni.

Felhajtott egy pohár bort.

— Asszonyhistória, — mondta furcsa arccal.
— Nem hoz szerencsét... És... Eh mindegy! Várj itt meg... Utánanézek a tömzsinek, meg a *norvégnek*.

Elment.

Az izzószemű most engem nézett.

Megvetem a kötekedő embert. Ezen a világon mindig bajkeresők, erejükben elbizakodott alakok csinálnak minden rosszat. De végre is annyira érthetetlennek találtam ezt a folytonos szemezést, hogy udvariasan átszóltam:

— Mit bámul?

A sárga ember felállt és az asztalomhoz jött. Igazi verekedő tempó, csúf vonás.

— Hozzám beszélt?

— Süket talán? — kérdeztem részvétellel.

— Tisztességes hangon beszéljen!

— Menjen a fenébe, — feleltem kitérően.

Erre pofonütött, hogy asztalt, széket, poharat magammal rántva, a földre zuhantam és percekre elsötétedett előttem minden.

Akárkit megkérdezhetnek: értek valamit a pofonhoz. De ilyen pofonról eddig álmodni sem mer-tem. Mintha a menyezet szakadt volna rám.

Altalános tetszést váltott ki a produkció, a sárga embert többen megtapsolták és egy rovottmultú világ bajnok, aki a negyedik évét szolgálta, szavára

állította, hogy ilyen pofont csak a stockholmi olimpiáson látott, a bajnoki boxmérkőzés alatt. Egy kalapos kapta a tribünön az ügyeletes rendőraltiszttól.

Ahogy felálltam nyomban ismét ütött, de félreugrottam és bemutattam bajtársaimnak egy balkezes egyenest. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy a balkezeseimet tisztelik, a jegestengertől az India Oceánig és Melbourneben még ma is mindenki ismeri Takamakut, aki a „Pampák vad bikája“ néven, mint hivatásos ökölvívó járta a világot, de amióta egy balkezes egyenesemmel szembekerült, díszműáruk és képeslevelezőlapok terjesztésével foglalkozik.

A sárgaarcuról levették a söntéspolcot, ecettel szüntették a vérzést és mesterséges légzést alkalmaztak.

Közben úgy, ahogy rendbehozták a helységet.

Már esteledett, amikor az illető kinyitotta a szemét. Tudtam, hogy mivel tartozom a társaságbeli formásoknak, tehát odaléptem hozzá.

— Azt hiszem legfőbb ideje, hogy bemutatkozunk. Nevem Csülök . . .

— Ör . . . vendek, — mondta, amennyire bedagadt szájától tellett. — Sandro Mazzea. . .

— Portugál?

— Spanyol . . .

Kimentünk a kantinból. Pokoli zshivaj volt. Szekerészek érkeztek.

— Gratulálok a pofonhoz. A balfülemre most is alig hallok, — udvariaskodtam.

— Csekélység. Kissé legyengültem, tíz hónap Szahara, nagy szó. Valamikor egész rendes pofonokat adtam . . . De a maga balkezese, pompás.

— Kár, hogy elcsúszott, — feleltem szerényen, — különben jobban sikerült volna . . .

Rágyujtottunk. Tomboló altisztek, harsány kiáltásaitól rezgett a levegő. Kifogták a lovakat és leszerelték a gépfegyveres öszvéreket.

— Mi a baja a barátommal, — kérdeztem.

— Meg fogom ölni . . .

— Félek, hogy nem megy majd símán. Senki Alfonz a világ legveszélyesebb embere.

— Lehet, hogy hátulról szúrom le, vagy álmában, de az bizonyos, hogy megölöm.

Nyugodtan fújta a füstöt, mintegy magában, fontolgatva, hogy melyiket tegye.

— És mi az oka erre?

— Megölte a fivéremet.

— Hm . . . ilyesmi megesik . . . Alfonz nagyon szeszélyes ember . . .

Valaki megszólalt mellettünk a sötétben, akit nem hallottunk közeledni. Csak Alfonz jár ilyen nesztelenül.

— Az urak megismerkedtek egymással? Felesleges volt.

A sárgaarcú ember elment. Alfonz utánanézett. Nem szerettem volna, ha valaha én utánam néz így.

— Csakugyan megölted a fivérét?

— Nem . . . Gyere. Beszélni fogunk *velük*.

— Itt . . . az erődben?

— Igen. Van már megfelelő hely.

Elindult és én követtem.

— Azt mondta ez a sárga ember, hogy megöl.

— Nehéz ügy. A fivére, aki meghalt, a legjobb barátom volt.

— Ő azt hiszi, hogy te ölted meg.

— Joggal. Az én revolveremmel történt.

Hm . . . Ez nekem is gyanus lenne.

— Még senkinek sem beszéltem a multamról Csülök. De nem akarom, hogy ha esetleg ez a boldond végez velem, akkor azt mondják, hogy Senki Alfonz orvul lelőtte egy barátját . . . Hallgatni fogsz arról, amit most elmondok?

— Bízatsz bennem.

— Lissabonban . . . laktam és egy szép katalán parasztleány takarított a klinikán . . .

— Beteg voltál?

— Tessék? . . . Igen . . . Katharinának hívták ezt a kislányt, mindössze tizenöt éves volt. De csodálatosan szép. Takarítás közben énekelt, gyönyö-

rú hangja volt . . . Mazzea és én, foglalkozni kezdtünk vele. Rendes ruhát kapott tőlünk és nem törődtünk azzal, hogy Katharina csak parasztszülők gyereke, szolgáló leány. Andreas Mazzea ennek a sárgarcú Mazzeának a bátyja, feleségül vette. Azt hittem megbolondulok. De csodálatos képpen az asszony úgy tett, mintha engem szeretne. Egyszer azt mondta, hogy azért ment Mazzeához, mert Andreas megesküdött; lelő engem, ha Katharina nem megy hozzá. Végül elhatároztuk, hogy megszökünk együtt Dél-Amerikába. Barcelónában vártam rá, a hajó indulása napján. Miután megérkezett, a lapokból olvastam, hogy Andreas Mazzeát holtan találták, átlőtt fejjel. Az én revolverem feküdt mellette.

Közben átmentünk a hatalmas elhagyott gyalorkólóteren. Csak itt-ott ödögött egy-egy katona...

— Dehát ki ölte meg . . . Mazzeát.

— Katharina.

Hallottak még ilyent? Egy tizenhat éves leány. Mert akkor már annyi volt. „*Ime*“, mondaná valamelyik kedvelt remekíró, „*hová juttat egy nőt, a kacérság.*“

— Miért nem mondd meg ennek a kis veszett fickónak az igazat?

— Nem hinné el és . . . nem akarom, hogy Katharinát üldözze. Bolond voltam. Azt mondta, azért kevert gyilkosság gyanujába, hogy örökre hozzá kössön ez a titok. Mert ha elhagyom valaha, akkor kötélre juttat . . . Szédülten hallgattam, hogy ennyire szeret . . . Csak miután elhagyott, kutattam egy kissé a multja után. Mert multja is volt ennek a tizenhatesztendő nőnek . . . Ha valaha kioltják a gyertyámat, akkor te tudod az igazat Csülök és majd elmeséled a kikötőkben . . .

— Nagyon csúf bűnügyi történet, de az olvasmányaim között szerepelt egy Lohengrin nevű úr, aki később minden átmenet nélkül hatyú lett és jól levontam a csalódás tanulságát: a nőkkel szemben legyünk óvatosak.

A temető fala mellett jártunk. Ez is az erődön belül volt. A Fort St. Therese külön kis város. Uccák, épületek, gyakorlótér, mozi, temető, kiskereskedés, kórház: minden van benne.

A temető őrhöz mentünk. Alfonz egy cédulát mutatott.

— Mi volt ez? — mondtam, amikor kijöttünk.

— Hopkins délután átvedlett irodaszolgávé. Ceruzával a füle mellett, aktákkal vágatott, nyomában Laméter egy bőrtáskával. Lopott néhány megfelelő blankettát és ráütötte a pecsétet. Mi most a temető kertészetének az emberei vagyunk . . .

A temető végében Senki Alfonz, mintha csak hazamenne benyitott az egyik kriptába. A vasajtó kitárult.

A kriptá belsejében, egy örökmécs világánál, Birerre ezredes katafalkján üldögélt Hopkins, egy gyanutlan szpáhi ruhájában. A kapitány komótosan, nyitva hagyott kényszerzubzonyban járkált, fel és alá. Délután a dühöngők között húzta meg magát, míg végül Tuskó egy megfelelő blanketta segítségével elhozta Lamètert a dühöngők közül „agyvizet“ venni.

Amit ez az ember merészelt az bizonyára példátlan a világtörténelemben. Mint civilista szaladgált ide-oda, minden kezeügyébe kerülő egyenruhát magáraöltve és mielőtt egy csoportnál megismernék, más egyenruhában, újabb csoportba vegyült, közben menedzselte, ebben a lehetetlen helyzetben, az alakoskodásra képtelen kapitányt is . . .

— Halló fiúk, — kiáltotta kedvesen, mintha nem is kriptában lennénk. — Minden jól megy! Fel a fejjel!

— Kuss, — jegyeztem meg. — Tizenhat ember dolgozik éjjel a temetőben.

A kapitány megállt és egy másodpercig úgy csavarta össze a kényszerzubzony két lebernnyegét, mint görög drámákban a vörös tógát, bizonyos szín-művészek.

— Előbb-utóbb elcsípnek bennünket, — mondta.

— Leghelyesebb, ha Csülök elmondja, mi történt az éjjel, — ajánlotta Senki.

— Halljuk, halljuk! — kiáltotta élénken Hopkins, mintha egy társasvacsora szónokát biztatná.

Néhány apró részlet mellőzésével, elbeszéltem a kalandomat.

— Irja le jobban az illető nő külsejét.

Mindent elmondtam, ami az állítólagos grófnő megjelenésére jellemző.

— És . . . honnan veszi, hogy . . . Rouban altábornagy bukott ember? — kérdezte sápadtan a kapitány.

— Azt az ujságokon is érezni . . . Már búcsúztatják.

— Ez . . . azt jelenti, hogy sok ember fog meghalni . . . feleslegesen . . . De Surenne márki derék katona . . . De csak katona . . . Az eltűnt expedíció és a gyémántbánya ügyét most jól kihasználták Rouban altábornagy ellenségei, — magyarázta Lamèter.

— Órákon belül megkezdődik a hadjárat. Ezt látni az előkészületeken, — mondta Alfonz.

— Az ártatlan fongi nép ellen.

— És ha az igazság kiderülne, mielőtt az első lövés eldördül? — kérdeztem.

— Akkor . . . nagy szerencsétlenség volna el egy egész világrész feje felől.

Rövid csend támadt. A néhai marsal szarkofágján keskeny árnyékkal táncolt a sápadt örökmécs fénye . . . A homályban egy hatalmas feszület körvonalai félelmissé tették a kriptá háttérét, ahol minden szó zengett-bongott, mintha egyszerre többen mondanák hangról-hangra ugyanazt.

— Gondolkozzék kapitány úr és intézkedjen velünk, — mondta Alfonz.

— Mi hűséget fogadtunk magának, — tettem hozzá.

— Éljen! — csatlakozott Hopkins.

Laméter meghatottan járatta a tekintetét egyikünkről a másikra.

— Köszönöm fiúk . . . Az Isten adja, hogy ne hiába álljanak ilyen nagyszerűen egy igaz ügy szolgálatában.

Sorra kezetszorított velünk.

— Most elsősorban tudni kellene, hogy ki az a nő, — mondtam, — aki a legveszélyesebb ellenfelünk.

— Az nem titok, — jegyezte meg Laméter.

— Kicsoda az illető?

— A feleségem, — felelte a kapitány.

Hosszú ideig hallgattunk, döbenten, mozdulatlanul.

4.

— Az a hölgy, akivel ön az éjjel együtt volt, — fordult felém, — valóban La Rochelle grófnő. Ez az első férj neve. Később elvált ettől a bizonyos La Rochelle gróftól és Mander százados felesége lett. Amikor egyszer Madagaszkárban vesztegeltem hosszabb ideig, a hajómmal elszökött velem. Párizsban feleségül vettem. De néhány hónap múltán egy névtelen levelet kaptam olyan adatokkal . . . amelyek . . . szóval a névtelenség dacára, a levél minden állítása bizonyítható volt . . . És . . . elhagytam a nőt . . . Akkor újra Mander százados nevét viselte, mert kiderült, hogy nem volt érvényes a válópere. Ezt ő rendezte így . . . Később még láttam olykor . . . Van der Ruffus társaságában járt állandóan. Ez egy gazdag, jólelkű hollandus bankár, sokat áldoz jótékony célra . . . Az egyetlen hajdani ismerősöm, aki meglátogatott a börtönben és kérdezte, hogy nincs-e szükségem valamire . . . Ez is levette róla a kezét . . . Azt mondják, szintén névtelen levél . . .

Az előzmények dacára, nagyon meglepett mindaz, amit hallottam.

— És nem akadt még senki, — ámuldozott

Hopkins, — aki ezt a hölgyet alkalmilag jól felpofozza?!

— Ideje, hogy a tárgyra térjünk, — vágta el Senki Alfonz a további regényes társalgást. — Szerintem meg kell kísérelni, hogy előbb odaérjünk Szenegáliába, mint a hadsereg. Az út nagyrészt a katonákkal együtt tesszük meg, azután szökünk...

— Gyerekjáték! — legyintett Tuskó Hopkins.

— De kellene az a napló, az expedíció útjáról, amit Mander százados küldött a katonai parancsnokságra, — tűnődött a kapitány.

— Meg kell szerezni azt a naplót, — jelentette ki Senki Alfonz.

A kapitány szomorúan legyintett.

— Az Rouban altábornagy pánccsaszekrényében van.

Tuskó Hopkins az állát símogatta.

— Az igaz ügy érdekében kasszafúrással is foglalkozhatunk.

— Be fognak törni... a katonai irattárba?

— Tisztelt kapitány úr! — mondta Senki. — Ön vezeti az ügy szenegáliai részét, itt eddig is mi cselekedtünk és ezután is mi irányítjuk az előkészületeket.

Lamèter sóhajtott.

— Néhány esetben meggyőződtem utólag, hogy igazuk van. Most már nem merek ellenkezni . . .

Ezután visszatértünk a kaszárnyába.

TIZEDIK FEJEZET.

A Szuronyhenger elindul.

1.

Másnap reggel egy nap szabadságot kaptunk. Ez annyit jelentett, hogy hadbaindul a csapat. Dupla cigaretta és rum adag. Fele szolgálat.

És szörnyű felfordulás!

Szóval a levegőben lóg a kivonulás.

Egy nap szabadság szép dolog. Még nálam is,

aki Potrien szerint kissé családivan fogom fel a katonáskodást.

Amikor elhaladok az őrség előtt, ahol személyesen az őrmester vizsgálja meg a katonák külsején, hogy előírásos-e, Potrien végignéz.

— Ááá... dr!!!

Ez annyit jelent, hogy „à droite“.

Fordulok.

— Ááá... s! — rikkantja (à gauche!)

Hacsak egyetlen ráncot találna a köpenyemen, visszaküldene.

De nincs módja erre, hát csak végig mér:

— Lesz szerencsénk közlegény úrhoz, a hadbavonulás alkalmával? Súlyt helyezek rá, hogy valaki elrontsa a menetoszlopot és ha esetleg az ezredes itt van, amikor elindulunk, mit gondol, mit mond majd nekem, ha magát menetelni látja.

— Azt mondaná: „Kedves Potrien...“

— Ne mondja el! Mars! Mars! ... Takarodjon! Disznó! — üvöltötte, — takarodjon mert levágom!...

Kedvenc kocsmámba mentem, a kikötőben, a „Négy Vidám Hullarabló“-hoz.

Alig ittam azonban a tizedik konyakot, amikor egy soffőr megérinti a vállamat.

— Valaki várja kint uram. Szeretne beszélni önnel.

Kimentem a vendéglő elé.

Egy autóból La Rochelle grófnő hajolt ki és kedvesen mosolygott!

— Haragszik? — kérdezte.

— Gró... grófnő... hebegtem...

— Fél beülni a kocsiba?

Természetesen nyomban beszálltam. Az autó belsejében, mint súlyos köd ült a jázmin átható illata.

— Palais de Danse!... — mondta a soffőrnek.

— De... grófnő... az egy előkelő hely és én...

— Kérem... Engedje meg, hogy mint hadbavonuló légionistát vendégül lássam...

A hadbavonulók megvendégelése a város polgársága között ősrégi divat. Néhány perc múlva a mulató előtt kiszálltunk és beléptem a grófnővel a kapun.

Nem vagyok hiú ember, ezt láthatták abból, amit eddig írtam, de bevallom: jól esett, hogy egy ilyen előkelő, szép hölgygel fogok az előkelő mulatóban megjelenni.

Csak ne csúszna úgy a szöges cipő, a parket-ten. Egy vigyázatlan pincérben megkapaszkodtam esés közben és néhány csésze kávé egy kis társaság ölébe esett . . .

A selyemruhás hölgyek sikoltozva ugrottak fel és én a jómodor követelményének megfelelően mentegődöztem.

— Bocsánat . . . de ez a marha pincér . . . — és tenyeremmel szárítgatni kezdtem az egyik hölgy ruháját, de ettől még jobban sikoltozott. Egy kedves arcú ősz ember szabadított ki a helyzetemből.

— Mes dames et monsieurs! Egy hadbavonuló légionárius jött közénk. Fogadjuk szeretettel! Éljen a légió!

Tüst játszottak és megéljeneztek.

Az ősz úr bemutatkozott.

— Van der Rufus vagyok.

— Örvendek. Részemről: John Fowler.

Most meglátta a grófnőt. A nyájas hollandus arca hűvös lett. Mélyen meghajolt.

— A katona az én vendégem Mynher.

— Akkor . . . nem zavarom . . . grófnő . . .

Ismét meghajolt és elment.

— Jöjjön üljünk le . . .

Whiskyt rendeltem. A grófnő szőlőt kért és teasüteményt.

— Nos, kedves John . . . miért mereszti úgy reám a szemét . . . ?

— Azt hittem, hogy haragudni fog.

— Miért haragudnék?... úgy láttam, hogy maga egy ostoba fajankó. Azután rájöttem, hogy okos, bátor. Nem hallott még olyant, hogy egy nő

utólag megszeret valakit éppen azért, mert saját kárán tapasztalja, hogy okos férfivel van dolga?

Csakugyan, ilyent már hallottam.

— Először meg akartam ölni magát. Azután napokig sírtam, végül már csak látni akartam . . . Kérem, ne féljen. Nem kérdezem a titkait. Igaza van, ha nem bízik bennem . . . Majd megvárom, amíg lassanként elnyerem a bizalmát. A kormánybiztossal összeveszttem, nem törődöm ezentúl senkivel . . . Szeretlek John . . . — suttogta és megragadta a kezemet, — nem érdekelnek a titkaid... csak szeress és ölelj át néha azzal az erős férfikaroddal.

Csakugyan erős férfikarom van. Ezért ismét hinni kezdtem ebben a nőben. Ha nem akarja a titkaimat tudni, akkor végre is, igazán nincs miért gyanakodni.

— Grófnő . . . szeretem önt és fájt amikor rendkívüli éleslátásommal felfedeztem, mennyire visszaélt rajongásommal.

— Örülök, hogy így volt. Mert megtudtam, hogy nem csak bátor és erős vagy, hanem okos is. Ezt igazán el kellett hinnem.

— Jöjjön . . . jöjjön hozzám, ahol csak ketten vagyunk és nem bámul ránk mindenki.

Csakugyan mindenki bámult. Pedig előkelő kéztartással ittam, kisujjamat különtartva a pohártól mint az urak.

Azonban a szőlőmosópohárból ittam. Dehát ki gondol arra, hogy egy félliteres kristályedény, errefelé nem tömény alkohol ivására szolgál, hanem gyümölcsöblögetésre?

Minden gyanakvásom eloszlott. De ez igazán érthető volt. A grófnő kedves volt, alázatos, síró-nevető arca csak úgy sugárzott, ölelt, csókolott és kért, hogy vigyázzak magamra a tűzben, mert nem élné túl, ha elesnék.

Ez elég valószínűen hangzott.

— Ott leszek John . . . ha akárhogy is . . . Eljövök és a közeledben imádkozom érted . . .

— Igazán megtisztel... — feleltem boldogan.

... Reggel sietve indultam a kaszárnya felé.
Szeret!

Alig tettem néhány lépést, kisgyerek jött hozzám.
— Tessék a levél. Egy úr küldi.

A levélben ez állt:

*„Te egy. Nagy sokk pupu teve vagggy!
Irrtam már Nekked. Hogy Te kerrüüld el. A
bosszorgánt! Esz Tegedett be akkor fonni
mindd. Egy tszopfott. És majdd a véggül. jóll
adjon lövnek. Fogod llátni. Te lló.*

Ne dudgi!“

Irhatsz már nekem Török Szultán, te bujkáló
csirkefogó.

Szeret! Szeret! Szeret!

2.

Amikor visszatértem, már készen álltunk az indulásra.

— Délben kivonulás.

— Délben indulunk.

Senki Alfonz állt mellettem, akiről sohasem tudtam, hogy mikor jön oda. Nem hallotta az ember a lépteit.

Ijedten a homlokomra csaptam.

— Te ...

— Mi az?

— Meg akartuk szerezni ... Rouban páncélszekrényéből ...

— A naplót?

— Igen.

— Nálam van — mondta nyugodtan. — Voltam a városban.

— Megfúrtad a „medvét?“ — Így hívták a pénzszekrényt.

Másképp történt. Lucy, de la Rouban lemásolta. Megszerezte apjától a kulcsot és titokban kivette fél órára a naplót a páncélszekrényből. Szörnyű dolog. Ha ez valaha kiderül ... Erre még gondolni is rossz.

— Nem láttál „ismerőst?“ — kérdeztem.

— Nem. Aggódok „ismerőseinkért“. Indulás előtt, minden századnál névsorolvasás lesz.

Délben felharsant a kürt.

Készen áll a zászlóalj. Az erőd minden épületénél szabályos sorok. Pöffögő gépkocsik, rohanó altisztek.

Névsorolvasás!

Most megpillantom szemben, a szudáni vadászoknál Tuskót.

Névsort olvas!

Az egyetlen mód, hogy ne hiányozzon a névsorból: Ő olvassa!

De hol a kapitány? . . .

3.

A szenegáliak sötét egyenruhájában ott megy Tuskó. Néha ráordít a lemaradozó hátulsó párokra.

Azután ő maga is lemaradozik. Hm . . . Most eltűnt. Hol lehet? . . . Ni, itt jön futva egy altiszt, csatolja a derékszíjját, liheg és fut... eléri a szenegáliakat . . .

A hadnagy odaér lovon.

— Ki maga?

— Az új szenegáli osztaghoz vezényeltek . . . De valaki . . . bezárt a mosókonyhába . . . és . . .

— Jó, jó! Szerencséje, hogy hadbavonulunk... Itt egy altisztárs, az majd útbaigazítja. — És elrúgtat.

De az altisztárs eltűnt.

A káplár nem sokat érdeklődik. Örül, hogy megúsza. A legénység meg igazán nem törődik az-
zal, hogy ki szidja a hátulsó párokat.

De hol a kapitány?

A kikötőbe megyünk. Öt hajó áll egymás mellett és valamivel távolabb a szép cirkáló, amelynek ez áll az oldalán.

„GENERAL
DU
NEGRIER.“

Azon teszi meg az utat De Surenne márki, a kormánybiztos . . .

— Fixez . . .

Megállunk.

— Sác a terre! . . . Formez le faisceau!

A kikötőben letáborozunk és várjuk a beszállást.

4.

Ez aránylag kellemes. Hajón vagyunk.

Bármilyen zsufoltan, piszkos a gőzös, azért mégis jobb, mintha gyalogolni kéne a Szaharában.

Este, vagy nyolcan felmentünk a fedélzetet síkálni. Én természetesen nem maradhattam ki ebből.

— Maga a kedvencem, — mondta mély utálat-tal Potrien és köpött. — Nem fog unatkozni, ne féljen. A fedélzetet úgy síkálják fel, hogy csúszós legyen, mert különben . . .

A fedélzethez ujjnyi vastag piszok tapadt. Azért elég csúszós lett. Legalább is az őrmester úgy esett hanyatt délután, hogy a hajó beleremegett.

Valami csirkefogó rákent egy egész darab szappant a küszöbére. Igazán rossz vice . . .

Estig síkáltam. Nem nehéz munka, de nekem nem volt már meg a szappanom és így keményebben kellett dörzsölni a padlót.

Végül Mazzeával szembe kerültünk térden.

— Pihenjünk, — ajánlottam a sárga ember-nek.

Kissé hűvös este volt. Európa téli éghajlata sokszor átesap ide az afrikai partra.

Leültünk egymás mellé a fedélköz lépcsőre.

— Idehallgass te citrom, — mondtam rövid hallgatás után. — Azért nevezlek így, mert kicsi vagy, sárga és igen savanyú.

— Verekedni akarsz? — kérdezte szomorúan és levette a kabátját.

— Nem. Szívesen megvernék, de nagy fülzúgással jár.

Visszaült.

— Azt mondom neked Mazzea, hogy hagyd békén Senki Alfonzot.

— Azt . . . Senki Alfonznak hívják?

— Igen.

Nem szólt semmit. Mélyet szippantott a cigarettából.

— Nem ölte meg a fivéredet.

— Hazugság.

— Jó. Hát hallgass ide. Engem megkért Senki Alfonz, hogy ne mondjam el, amit rámbízott. De elmondom. Butaság lenne, hogy két jó pofa hiába ölje egymást.

Elmondtam neki az egész történetet. Mindent, amit Katharinának, a klinikáról és bátyjáról a meggyilkolt Andreas Mazzeáról tudtam.

Csendesen ült, sokáig. A ködben valahol hajószíréna búgott, nyirkosak voltunk és fázott a kezünk.

— Akkor buta vagy. Ez a Senki Alfonz nem olyan fiú, aki barátokat meggyilkol, még nőkért sem, pedig az elég sűrűn előfordul. Ha olyan lenne, akkor már téged is megölt volna. Mert ennek az semmi. Nincs olyasmi, amire ne lenne képes. Erősebb, mint én, ami férfibe ritka, azonfelül gyorsabb, ügyesebb nálam és ha nem is olvasott annyit, mint én, de igen sok esze van.

— Te nem bosszulnád, meg ha a bátyádat megölte volna valaki?

— Ami a bátyámat illeti, én mindig örültem, ha ő nem ölt meg senkit. De ha megölték volna, akkor is előbb biztosan kellett volna tudnom, hogy ki a tettes, mielőtt bosszút állok . . .

— Majd . . . megtudom . . .

Egy fehérruhás alak közeledett. A szakács volt, köténnyel, kanállal.

— Halló! Vacsora nem kell nektek! — kiáltotta. Szent Isten. Túskó Hopkins!

Mentünk vacsorázni. Mazzea előresietett. Én elkaptam Hopkinst.

— Nincs baj?

— Hát eleinte, amíg ecet helyett rumot öntöttem a levesbe. De most már jó volt. Ellensúlyoztam fokhagymával, az elveszi a szagát . . .

Szép reményekkel néztem a vacsora elé . . .

— Különben fel a fejjel, — folytatta vidáman. — Ugyesen kell vegyülni, akkor nincs baj. Minden századnál annyi az új ember, hogy könnyű ide-oda járni... Ne félj, míg az öreg Tuskót látod öregem...

— És . . . a kapitány?

— Semmi baj! A másik hajón jön, mint katonára kovácsmester . . .

— És . . . ért ehhez?

— Mit kell itt érteni? Kóstold meg a vacsorádat és mindennel tisztában leszel . . . Aurevoire! Nincs baj, fel a fejjel . . . — És fütyürészve lefutott a konyhalépcsőn.

A fedélközben, komor, zendülésre hajló hangulatban, ellenségesen nézett a legénység a vacsorára. Leves volt. Sok fokhagymával. A rum ellen!...

Képzeltetik! . . .

Az örvezető kötelességének tartotta, hogy egyen, mintha mi sem történt volna. Miután megkóstoltam a vacsorámat, úgy éreztem, hogy az örvezető rászolgált, a legmagasabb kitüntetésre, amikor kötelességteljesítésből megette a levest.

Azt már csak én tudtam, hogy az örvezető egy tányér leves után miért énekel, érzelmes, régi népdalokat.

TIZEDIK FEJEZET.

A döntő küzdelem előtt . . .

1.

Dakarban csakugyan kikötöttünk.

A legénység, a kapitány szerint, a hajó tonna-

tartalmát véve alapul, élősúlyából, mintegy 22 százalékot veszített.

Pedig az utolsó napokban kissé javult a koszt, mert Tuskó Hopkins egy szakácskönyvet szerzett valahol.

Ezt tanulmányozta, amikor felkerestem a konyhában. Rajtam kívül már senki sem beszélt vele.

— Nézd Tuskó, — mondtam. — Ez nem lehet így tovább. Hogy odaégeted a levest rendbe van. De hogy kerül a feketekávéba só? . . .

— Jól adod. Éppen tésztának való retket sóztam, amikor a néger beejtette a pipáját a kávéba. Azt kellett kihalászní, hát benyúltam sós kézzel... Mi jobb a kávéba, só, vagy pipa? . . .

Mit felelhettem erre? Igaza volt.

— Ez a hála a munkámért. Még zsoldot sem kapok, tiszteletbeli katona létemre főzők és itt pofázik mindenki. Most hagyj engem is vacsorázni, — mondta dühösen. A kályhán ott állt a leves. De Hopkins hurkát vett elő a zsebéből és azt ette.

Közben befejezett tény volt, hogy a szakácsot Dakarban leváltják. Egy napig vesztegeltünk a kikötő előtt, míg előkészítettek mindent a kiszálláshoz.

— Megyek a kapitányért, — súgta Tuskó. — Most már sor kerül a kovácsra és baj lesz . . .

A General du Negrier messze előttünk haladt. Csillogott a bordája, az erős, bántóan nagyfényű napsütésben.

Ez már az Egyenlítő vidéke volt. Száraz, fulasztó hőség.

Közelről látszott a város, vastag porfátyol mélyéről szüremlett ide a lárma, a lehalkult robaj és a kikötői fények homályos világa . . .

Kezdődött a kiszállás. Igazán sietős lehetett az ügy, mert nyomban sorakozóra fujtak, amint kiszálltunk.

A műszakiak máris ócsárolták a szerelvényeket. Egy ideges káplár rohant mindenfelé, a négy hajónyi katonaság között. A kovácsot kereste . . . Hol a csodába lehet?

Gyerünk, gyerünk! — Rikoltja Potrien, -- mit mászkálnak, mint a nyugdíjas öregurak? . . . Hej maga városi csirkefogó, ne piszmogjon az iratokkal . . . mondják neki, hogy ne piszmogjon, könyörgöm, mert én belemegyek . . .

Végig az éjszakai városon! Zörgés, csörömpölés, bakancsok zaja . . . lovak horkannak . . .

A jó, széles úton, aránylag hús éjszakában, erőltetett menetben, de vidáman haladtunk.

A cirkáló bordája olykor megcsillan, kinn a nyílt tengeren holdfény éri.

Most egy autó halad el lassan az oszlop mellett. Messzeútról jött, porral lepett, hatalmas, zöld túrakocsi és a vezetője . . .

Ördög és pokol!

A mélyen lehúzott sapka és a nagy soffőrszemüveg között csak az orra hegye látszott. De ennek az orrnak a hegye azután elég volt.

— Hej Török! — kiáltom és feléje lépek.

Ijedten rákapcsol, hogy az autó szinte nekiugrik. Egy szélesebb részen egérutat kap és elzúg a menet mellett.

Sok van már a füle mögött ennek a ravasz fráternek. Mindég együtt jár vele a baj . . . Most hová megy? Mit akar?

„Vitt . . . vitt . . .“

Az altisztek sürgetve sietnek végig a soron . . .

2.

Pombióba érünk. Repülőtér. Semmi más. Egy hangár, néhány gép, balra a tenger, jobbra a vadon.

— A terre! . . .

Afrika, magas, egyhangú, nyugati partja, a világ legsivárabb legunalmasabb tája. Sehol egy kis őböl, vagy kikötő, mangrove fák, amelyek mezeten gyökérzettel kapaszkodnak az alámosott part, víz alá merült földjébe.

Ezen a vidéken nem öröm a táborozás. A hangyák mindenhová befészkelik magukat, mindent

összerágnak. Csak a szétlocsolt petróleum teszi lehetővé, hogy megmaradhassunk tőlük. Kenyér, cigaretta, pálinka; lassanként minden petróleumszagú lesz és ez még undorítóbbá teszi a levegőt . . .

Mindannyian félsüketen kóválygunk, mert agyunkban a kettős kininadagoktól szakadatlan harangzúgás zeng-bong . . . A sok kinin dacára már jónéhány hidegrázás fordult elő. Tele a vöröskezesztes osztag valamennyi kocsija, új és visszaeső maláriával.

Meleg 48° árnyékban.

És kissé fájnak az izmok, nehéz a szemhéj, hasogat az izület . . .

Együtt ülünk Senki Alfonzzal, a repülőtér kórkorlátján. Itt legalább nem nyüzsögnek a kukacok, giliszták, piocák. A tér cementlapján áll a kantinos sátra. Ezen a cementlapon ül, jár vagy fekszik, aki csak helyet talál.

Egy kövér bennszülött, feketebőrű káplár ordít a műszaki csoporttal, mert már félórája pisznognak a rádióleadóval. Azután egy bakára üvölt, hogy vigyen forró vizet a kapitánynak. Most felénk jön . . .

— Hé?! Maguk mit pihennek, a mindenségit!

Kishíjján lefordulok a korlátról. Senki Alfonz is erősen fogodzik.

Tuskó Hopkins a néger káplár!

Valamivel bekente magát . . . ! Esküszöm!

— Na, mit bámulnak?! Megsüketültek? Jöjjenek a partra, egy cölöpöt kell leverni, hogy csónakot köthessünk ki... En avant, ha mondom, nom du nom!

Elindultunk mögötte. Alig jártunk a sűrűbe vezető ösvény elején, amikor, a „néger“ káplár így szólt vigyorogva.

— Fel a fejjel fiúk! Minden jól megy!

— Hogy a csodába lettél ilyen pojáca?

— Dugóval barátom. Ha nyolc-tíz parafadugót lassú tűzön elégetsz és a hamujával részint esuklóig, részint homloktól vállig bekened magadat, akkor ilyen síma bagaria szint kapsz... Várjatok.

Egy fa gyökerei közül vízhatlan vászonba burkolt csomagot húzott elő.

— Sűrűn kell változni, — dünnyögte közben.
— Ez a fő; vegyülni . . . Ha keresik a néger káplárt, már régen szanitéc . . .

A csomagból egy légionárius közlegény zubbonya került elő. A mi századunkból, a 77-es jelzésű.

— De ha felismernek... hiszen szakács voltál?

— Ugyan! Emlékszik valaki arra, hogy ki főzött a hajón?

— Hát . . . aki evett, az nem felejtette el, — dünnyögtem.

Elővett valami zsírt a zsebéből, bekente vele az arcát, kezét és ismét fehér ember lett. Egy kulacsból vizet töltött a csajkájába és megmosdott. Tisztelettel néztük. Szép teljesítmény volt.

— Hol a kapitány? — kérdezte Senki Alfonz.

— Már hozzák, — felelte egykedvűen Tuskó.

— Mi?

— Mondom: már hozzák.

Közben kiértünk a partra . . . és megálltunk egy ponyvás kocsi mellett. Széles lombok alatt, magában állt ez a kocsi.

— Mi az, hogy a kapitányt hozzák? — förmedtem rá türelmetlenül.

— Ott ni . . . és balra mutatott.

Két szanitéc közeledett egy hordággal. Tuskó, az ördögtudja honnan, egy vöröskeresztes karszalagot vett elő és villámgyorsan felhúzta.

Az egészségügyi katonák odaértek és letették a hordágyat.

Egy ember feküdt rajta, de a két szeme alig látszott ki a sok pólyából.

— Kérem, — mondta az egyik szanitéc, — a szenegáliak néger káplára mondta, hogy hozzuk ide. Leesett a szekérről és ráment a kerék. Haldoklik már szegény . . . nincs eszméletnél.

— Jól van. Elmehettek!

Alighogy eltűntek a katonák, a haldokló felült.

— Hallja barátom, amit maga csinál velem az példátlan!

— Fel a fejfel kapitány úr. Semmi hiba. Fel tesszük a vöröskeresztes kocsira, ti is felültök és megyünk . . .

— Megörültél?

— Csak ne sok kérdést. Előre! Gyorsan kell tanácskozni és ha a kocsi közelébe érünk ne fecsegetek, mert van még utas.

A kapitány sóhajtva tette fel a gipszpólyát, ami voltaképpen csak végtagtöréshez kell, megragadtuk a hordágyat, a kocsihoz vittük és betöltük.

Legnagyobb csodálkozásomra, még két beteg volt a ponyva alatt. Az egyik maláriában vacogott, a másikat valami pók csíphette meg, mert kékre dagadt arccal feküdt és olykor felnyögött.

— Semmi baj fiúk, — bízatta őket nyájasan Hopkins. — Katonadolog.

Az egyiket megitatta, a lázasnak kinint adott be és megtapogatta a baloldalát, mint valami orvos. Azután benyúlt a zubbonya alá, kihúzott egy szivart, lekaparta a végét, rágyújtott és intett nekem.

— Te gyere a bakra, Senki maradjon itt a kapitány urral . . .

Felültem melléje, a lovak közé csapott, szája-sarkába vágta a szivart és dudolva hajszolta az állatokat, a kis, gödrös ösvényen . . .

— Most egy csendes helyre megyünk. A kapitány a kocsiban marad, már elmondta amit közölnöm kell veletek . . .

— De ha vizet lesz... keresni fogják a kocsit?

— Ezt? Miért gondolod, hogy egy dakari pék kenyereskocsiját keressék, az orvosi viziten?

— Ember . . . hát ez a kocsi . . . ?

Kedélyes mosollyal bólintott.

— Loptam . . .

Hallottak még ilyent? . . . Most már egy tiszteletbeli kocsija is volt a hadseregnek.

— Tudod, — mesélte, — Dakarban kissé „meleg“ volt a helyzet. A kapitányt is keresték. A ko-

vács hiányzott. Ekkor egy magányos kocsit láttam a főtér sarkában, felültem, a lovak közé vágtam és előrehajtottam. A kocsiban meghúzta magát a kapitány.

— De a sebesültek? . . .

— Azokat is loptam . . . Gyűű . . . héé . . . A mindenségtetek! . . . Van itt elég, csak fel kell szedni őket a hordággal . . .

Szavamra csodáltam. Ez aztán a legény! . . . Rázódva rohant a kocsi. A síma tengeren, a közelben, vesztegelt a cirkáló.

Közben egy dombon tisztást láttam meg. A domb alatt Hopkins becsavarta a féket. Megálltunk.

— Itt nyugodtan beszélhetünk. Ha őrzőjártat jön semmi baj. Sebesültszállító szekér nem érdekli őket.

Vagy ötvenlépésre a kocsitól leheveredtünk egy sátorlapra. Senki is odajött. A kapitány a kocsiban maradt.

— Hát a következőket beszéltük meg a kapitánnyal, — kezdte Hopkins. — Ma éjjel ő elszökik.

— Egyedül.

— Igen. Így akarja. Nem tágitott. Aszondja, hogy ha ő vele fognak el bennünket, akkor biztos az agyonlövés . . .

— Na és?! — kérdezte Senki Alfonz. — Azt hiszi a kapitány, hogy mi csak babszembe szereztünk játszani?

— Én is ezt mondtam neki. Dehát ő keményfejű. Azt mondja, hogy mi regénylovagok vagyunk. Ez valami mániája, a lovagokkal.

— Nem értesz hozzá, — intettem le igen okosan. — Olvasott emberek tudják az ilyent. Volt néhány lovag, akik közül az egyik hattyú lett, mert egy hölgyismerőse lépten-nyomon énekelt.

— Ahelyett, hogy szájonvágta volna? — csodálkozott Hopkins, — különös. No mindegy. Szóval ezen nem tudunk változtatni.

— Hát mit akar a kapitány? — kérdezte Senki Alfonz.

— Megmondta. Lemásoljuk háromszor a nap-

lót és a térképet, ami a Mander nevű századostól van. Így ha elszakadunk egymástól, akkor is mind-egyik tudja, hogy merre kell menni.

— Ez okos, — bólintott Senki Alfonz.

— Add ide ezeket. A kapitány lemásolja és én elhozzom mindegyikteknek a magáét.

— Tessék.

Átadta. Tuskó maga elé tette és nézegette.

— Ez a térkép a Szenegál folyótól jelzi az utat, vörös vonallal.

— És a folyóig?

— Innen könnyen eljutni. De a kapitány jól ismeri az utat és pontos irányítást ad. Még ma lopok iránytűt meg mindenféle ilyesmit.

Néztem a térképet, amelyen vörösvonal jelölte az expedíció útját a fongi nép „fővárosáig“. Tamaragda volt ez a hely.

— Nem értem, — mondtam elgondolkozva. — Így csakugyan tudni kellene róluk a fongiaknak.

— Én is . . . azt hiszem, — motyogta Hopkins.

— Mi lesz ha a kapitány téved és a négerék csakugyan valami disznóságot csináltak?

Lódobogás hallatszott . . .

Mielőtt még elgondolhattuk volna, hogy mi is történik, alig ötven lépésre tőlünk, feltűnt lovon.. a kormánybiztos!

3.

Senki Alfonz gyorsan zsebrevágta az írásokat.

De elkésett! A kormánybiztos meglátta! Leugrott a lováról és egyenesen felénk tartott. Mire odaért, már merev vigvázban álltunk mind a hárman..

Szorosan összefogta magán a lebernnyegét. Csak itt-ott csillant ki a fényes tengernagyi ruha egy-egy arany zsinórja, vagy kitüntetése, a szövet ráncai mögül.

— Jónapot légionista urak, — mondta jege gúnnyal. — Miféle államellenes tervezgetést zavar- tam meg?

Hallgattunk.

— Nem tudnak felelni?! Ismerem magukat jól! Tudom, hogy milyen három ember áll itt . . .

Hatáspauzát tartott, azután a lovaglóostorával egyenként a mellünkre bökött.

— Tuskó Hopkins, Senki Alfonz és a Csülök... Azért szálltam partra, hogy kissé megnézzem magukat . . . De nem voltak a táborban . . . — Ránk-rivalt. — Mit keresnek itt?! Mi!!!

Senki Alfonz felelt:

— Néhány beteget szedtünk össze excellenciás uram, akik a táborkörnyékén estek össze.

— Ugy . . . és miért nem tértek nyomban vissza a táborba? . . . Miért dugták a fejüket össze?

— Megpihentünk kissé!

— Konspiráltak?! Ostoba gazfickók, azt hiszik, hogy szembehelyezkedhetnek a parancsnokkal?! A törvénnyel?! Maguk Laméterrel cimborálnak, aki a fongi törzshöz akar jutni, hogy a franciák ellen vezesse őket.

Hallgattunk.

— Nézzék, — folytatta szelídebben. — Jól tudom, hogy bátor mindenre elszánt emberek. Tudom, hogy amit eddig tettek arra ezer közül egy ember ha képes. Kár magukért. Sokra vihetik, ha hűségesek hozzám . . . Csak maguktól függ . . .

Várt.

— Nos? Egy hazaáruló rászedte magukat. Még nem késő. Bizonyosan valami eszeveszettségén törik a fejüket, ami a halálukat jelenti. — Alfonzhoz fordult. — Beszéljen. Ugy látom, hogy maga a legokosabb köztük.

Ebben véletlenül tévedett. Pedig már beszélgetett egyszer velem.

— Excellenciás uram, mi boldogan állunk szolgálatára. Ez nem is jelent változást számunkra.

— Hogy érti ezt?

— Most is készen állunk, hogy bármikor az életünket áldozzuk Franciaországért.

— Eh! . . . Önök itt írásokat nézegettek?

— A szeretőm levelét olvastam.

— És ha azt mondanám, hogy mutassa? . . .

— Azt kívánná excellenciád, hogy egy hölgy bizalmas közlését megmutassam? — kérdezte finom, udvarias mosollyal.

— Maga nem regényhős, hanem légionárius.

— És mint ilyen, természetesen gentleman.

— Szóval ha megparancsolnám, hogy mutassa azokat az írásokat?!

— Parancsolja excellenciád? — kérdezte félig lehunyt szemmel, halkán, alázatos mosollyal és . . .

És nekem hideg karcolta végig a gerincemet.

A kormánybiztos kitünő emberismerő volt. Egy pillantást hátravetett, mint aki sajnálja, hogy kíséret nélkül jött.

Mi lesz ha megparancsolja, hogy adja át Senki az írást? . . . Jól tudtam, hogy nem fogja átadni és mi sem tennénk.

Három szempárba nézett bele kutatóan a kormánybiztos.

Mit olvashatott ki; nem tudom.

— Tehát nem parancsolom meg, hogy átadja az írásokat. Tartsák meg az ostoba titkaikat. De mától kezdve vigyázzanak magukra! . . . Ezt jegyezzék meg, különösen maga! — Alfonzra mutatott — maga . . . maga gentleman . . .

Ezután lórapapírt és elnyargalt.

4.

Rossz érzéssel maradtunk ott.

— Elsősorban rejtjük el a térképet és a naplót.

— Azután siessünk vissza, — mondta Hopkins.

De felesleges volt az aggodalma. A kormánybiztos nem bibelődött ellenfeleivel, kicsinyes módon altisztek útján.

Távoli berregést hallottunk és láttuk, amint a parttól egy motorcsónak kikanyarodik a vízre és még ilyen messziről is felismerhettük a hatalmas, köppenyes alakban, a kormánybiztost . . . Vissza-

ment a cirkálóra.

A kapitány nem hallott a jelenetből semmit, a kocsiban volt, távol tőlünk. De amúgy sem kockáztathatta meg, hogy a betegek előtt mondjon valamit.

Visszafelé az ösvényen már kissé barátságatlan volt az út. Este lett és itt is ott is zöldes sárgás szemek villantak fel a sűrűben.

— Mi? — kérdezte Hopkins. — Ez a Senki Alfonz ritka fiú . . .

— És én?

— Te egy marha vagy, hóóó! . . .

Mit feleljek egy ilyen műveletlen alaknak? Hány iskolája lehetett ennek?

Egy árnyas helyen leállította a dakari kenyeres-kocsit és ment, hogy betegei számára diétás vacsorát lopjon valahol.

Senki Alfonz meg én elváltunk. Ne lássanak együtt bennünket.

A hangár körül ödöngtem . . .

Egyszer csak egy parasztruhás nő jön mellém. Valamelyik kantinosné lehet. Őt kantin is jött velünk. Ezek mind asszonnyal utaznak.

— John . . . — súgta.

La Rochelle grófnő állt mellettem!

— Drága, — hebegtem meghatva, amikor végre szavakat találtam.

A kezét szorongattam, meghatva.

— Csitt... veszélyes játékba kezdtem magáért — suttogta. — Ez . . . kémkedés, ha kiderül . . .

— Hogy tehette.

— Szeretlek . . .

At akartam karolni szokott férfias, de gyengéd módmon . . .

— Vigyázzon, — mondta és kisiklott a karjaimból, — itt óvatosnak kell lennünk... Legyen egy óra múlva, a tüzérségi kantinnál... ahol a tankok állnak...

— Ott leszek!

Egy másodperc és eltűnt! Körülnéztem. Senki sem figyelte meg a kis jelenetet.

Istenem! Micsoda nő! És szeret, szeret!
Valaki megbökött.

— Ez a levél . . . maga ejtette le? . . .
A lábamnál egy boríték feküdt.

„A 21-gyess! köszlegény? El 1-ső 100-
adnál!l:“

— Igen . . . Ez nekem szól.

Tudtam, hogy ki írta. De hol van és hogy került ide a levél? Talán hallgatódzott?

Körülnéztem, de semmi gyanús, sehol a Török Szultán.

Ez állt a levélben:

„Tsülögg Te? bággyatt, géröztö. Lo aki vadj hát. Nem irtamm nekked. — Hogy esz a nnő 1-gy naggy! bossszorgány és? Veszed téged aaz óródnálll foggva. Naadjon. Viggyázz!!?:8. Esz ety nemszetgözi gémmhölgy! Te peddik eggg. Nemmzzettgözi sszom Oruló, marrha éss tsuppa ijjen. Lyól viggyász!!? +X. mégy. s ha Te megy ne. neg . .

Nedudddgi!!“

Hol bujkál ez a fráter?! Mit tudja egy ilyen, hogy aki túljár a nő eszén, annak behódol és a titkát sem kérdezi, nehogy hattyúvá váljék, a szeretett illető.

De mit tud egy ilyen Török Szultán a nőkről? Mit olvasott ez? Ha elkapom valahol hát megfojtom, az biztos!

— Mit báméskodsz?

Senki Alfonz szólított meg. Mögötte ott állt a citromképű Mazzea. Ezzel kissé összebarátkoztak. Már tegnap láttam, hogy együtt esznek. Ugy lát-
szik kimagyarázkodtak, az én szószegésem következtében. Mégis csak elhitte, hogy nem Senki Alfonz ölte meg a bátyját.

És ezért szakállt növesztett. Mert ez volt! Két napja a sárgaarcú nem borotválta a szakállát. Csak a bajuszát.

Hogy mi köze a szörzetnek a vérbosszúhoz? Kézfogással búcsúzik Mazzeától, azután int, hogy menjek vele.

— Jóba vagytok a citromképűvel? — kérdezem.

— Igen. Egész jó volt, hogy eljárt a szád. De most van fontosabb: Beszélni kéne Tuskóval, vagy a kapitánnyal, hogy a másolatokat szétosszuk.

— De hol vannak?

— Azt én is szeretném tudni.

A pék-kocsinál minden csendes. Megyünk a gépfegyveresekhez, a szudániakhoz, négy-ötféle kantinba! Sehol sincs.

— Menjünk a harcikocsikhoz, — mondtam. Már ideje lenne a találkán megjelenni, de ezt titkolni kell a barátom előtt.

— Ott nem lehet. Négy-öt műszaki katona van egy kocsinál és jól ismerik egymást . . . Azért megnézhetjük.

Távol a tábortól, a terméketlen parti sávon vesztegeltek a harcikocsik. Az overalos katonák vacsoráztak.

— Hát itt nincs, — állapítjuk meg nyomban.

— Hallo!!

Felnéztünk. A mellettünk vesztegelő tank ágyútornyából, egy olajos, köpcös fej bukkan elő a nyíló fedél alatt.

— Mit mászkálnak itt, mi? — rivalt ránk az overalos káplár.

Tuskó Hopkins! Hát ez az emberi hidegvérű pimaszság ólomsúlyú világrekordere.

— Itt állok egyedül egy órája, várom a leváltást, erre maguk korzóznak? Mi ez, üdülőtelep, vagy promenád, a mindenségit!

Ugy káromkodott, hogy rossz volt hallgatni!

De közben megtudtuk, hogy leváltásra jelentkező műszaki katonák vagyunk.

Az emberek a tábortúznél daloltak és nem törődtek velünk.

— Alázatosan jelentem, két ember a harcikosíhoz jelentkezik, — felelte Senki Alfonz.

Elindultunk a kis vaslétrán, lemásztunk a tank belsejébe és magunkra húztuk a fedőt.

Egy kettyenés. Égett a villany.

Szép modern tank volt, 75 miliméteres gyors-tűzelőágyuval. Kényelmesen elfért négy ember a belsejében. Mert a kapitány természetesen itt tartózkodott.

— Hű ez szép munka! — mondta Hopkins. — A négy műszaki katonát a káplári ruhám segítségével egyszerűen előreküldtem, hogy húsz kilométernyire innen állítsanak fel megfigyelőt és reflektorozzák az őserdőt. Vittek ennivalót is. Ezek három napig nem jönnek vissza.

— És ha jön a vezénylő tiszt.

— Az nem jön. Kórházban van.

— Hát ki vezényel most itt?

— Én, — felelte Hopkins, némi csodálattal, mint aki nem érti a kérdést.

Barátom! Ez aztán a karrier.

— Fiuk! — mondta a kapitány. — Éjfél után indulok.

— Tessék!

Senki Alfonz átadta a lemásolt naplót és térképet.

— Maga lemásolta?

— Igen. Kár minden percért.

A kapitány hosszan nézte az írást, a térképet, azután Senki Alfonzot.

— Ön tanult ember?

— Néhány iskolát jártam . . . Azt hiszem jó lesz ha rövidere szabjuk a megbeszélést. Lehet, hogy keresnek bennünket. Tehát mi követjük önt holnap. Hol találkozunk?

— Sehol. Jöjjetek a térkép alapján a fongi fővárosába, Tamaragdába. Addig vagy tudom a rejtély megoldását és nyugodtan visszatérhetünk együtt, vagy nem találkozunk velem . . . Jelentkezem a hadbírószágon. Ezzel talán enyhítem

Kvasztics sorsát is, akit közben, tízévre ítélték. Ha önöket nélkülüm fogják el, akkor csak szökevények, ha velem, akkor hazaárulók. Ezzel fejezzük be a tanácskozást.

A kapitány ismét sorban kezét fogott velünk.

— Tudom, — mondta, — hogy nemcsak a gyémántbánya miatt teszik ezt, hanem egy kicsit értem is és az igaz ügyért... köszönöm...

Meghatottan indultunk el, de Tuskó utánunk üvöltött.

— Ne fogdossátok a korlátot! . . . Marhák! . . . Most fényesítettem egy óráig!

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

A térkép megszólal!

1.

. . . A kantin mögött, egy dzsungeli értelembevett, fényűző szobában fogadott a grófnő. Átölelte a nyakamat és magához szorított.

— Óh John . . . hol voltál ilyen sokáig! Ugy vártalak!

— Elhiszem . . . Dehát, a barátaimnál voltam . . .

Szomorúan lehajtotta a fejét.

— Bocsáss meg . . . hogy kérdeztelek . . . Nem akarom a titkaidat tudni, csak ha majd méltónak találsz arra, hogy segítőtársad . . . legyek . . . Ha majd hiszel bennem . . .

Könnyek csillogtak a szemében. A lelkem mélyéig meghatott. Egy skandináv fegyház lelkésze szerint, a szem a lélek tükre.

Ez a szem tiszta szeretetet tükrözött.

— Látod John, — mondta később, — most úgy érzem, hogy eddig mit sem ért az életem, mert nem ismertelek téged . . .

Ezt hinnem kellett.

— Idehallgas grófnőm. Hogy eddig nem bíztam benned és tartózkodó voltam, annak ismered

az okát. Ma már tudom, hogy szeretsz, hogy nem tudsz élni nélkülem . . .

— Óh, hogy belém látsz . . . — suttogta. — Hagyd, hogy segítsek neked!

— Sajnos, nem sokat segíthetsz. Én a közeljövőben megszököm . . .

— Vigy magaddal!

— Nem lehet. Nagyon veszélyes útra indulok . . . De ha visszatérek, soha többé nem válunk el!

— A . . . a volt férjemmel . . . a kapitánnyal szöksz? Mert tudd meg: Lamèter a férjem volt!

Már a legnagyobb titkait is rámbízta. Mi ez, ha nem szerelem?

— Tudtam édes. A kapitány jó barátom lett.

— Igen?

— Igen. Felismerte bennem az urat. És ő beszélt rólad.

Megrándult az arca.

— Mit?

— Nem sok jót . . . — zavarban voltam. — Azt állította, hogy . . . nem vagy házias meg ilyesmiket.

— Gyűlölt, mert nem szerettem . . . Óh John! Vele szöksz?

— Nem. Ő már elszökött. Én a fiúkkal, követem.

Elmondtam neki, őszintén mindent. Most már ne álljon közöttünk válaszfal.

— Igazi hős vagy John.

A sorakozó trombitaszavára hirtelen ért véget a gyönyörű találkozás. Néhány vad csók és rohantam.

Felálltunk a repülőtéren. A kapitány mellett, egy tengerésztiszt és Potrien.

A tengerésztiszt egy papírról olvasott:

— A 9-es, a 21-es és 77-es közlegényt, az első századból, a kormánybiztos úr, személyes szolgálátára, a cirkálóra rendeli.

Puff!

Most azután vége a szökésnek. Csatahajóról nem lehet kereket oldani. A 21-es én voltam, a 9-es Alfonz és a 77-es Tuskó zubbonyán volt, amikor a kormánybiztos meglepett bennünket.

Potrien vezénnyel:

— 9-es, 21-es, 77-es ... A moi!

Kilépünk Potrien elé. Senki Alfonz és én.

— Hol a 77-es? — kérdezi a kapitány.

Csend. Egy altiszt kiáll.

— Nos?

— 77-es közlegény nincs a pelotonban. Még 70-es sem.

— Mi?! ... — A kapitány esodálkozva néz a tengerésztisztre. Ez felvonja a vállát.

— Értesítsük az admirális úr öexcellenciáját, — határozott végre a kapitány. — Rompez.

Feloszlik a sor. A tisztek a rádiós sátrába mennek. A tengerésztiszt nem tart velük ... Sétál.

Ebben a pillanatban egy néger lép hozzám.

— Az egyik kantinos küldi ...

Levél. Már megint ez a bolond Török Szultán.

„Nadj gár hoogg. Irok neggedd. Merr issméttlem: 1—gy ló vaggy. Irrássogat? loppod dölet a bosszorgánny. És elárullja minddet, amitt dölet dud. Bucccolljattok djorsan de isss!?: mek. A Senki Allvonsz iss. a tzer. sl2 la ...

Tuddd gi:

A Dörrög Zuldán, te hüjjje!”

Megdermedtem. A zsebemhez nyulok ... Hiányzik a térkép ... a napló! ... Az én másolatom.

Senki Alfonz a vállam felett olvasta a levelet. Azután rám nézett.

Én a cipőmre.

— Most menj és szerezd vissza az írásokat ... Megérdemelnéd, hogy keresztüllőjelek, mint egy kutyát ...

Szó nélkül elindultam.

Hideg, érzéketlen nyugalom fogott el. Azt hiszem úgy mehettem a deszkaépület felé, mint valami gépember.

Biztos voltam abban, amit tennem kell. Ott álltam a kantin mögött összeácsolt kis bódé előtt. Már éppen beléptem volna, amikor beszélgetést hallottam . . .

A ládákból összevert deszkadarabok ujjnyi közein át beláthattam a szobába.

A tengerésztiszt volt benn a grófnőnél. Egészen közel álltak egymáshoz és halkan beszéltek. De azért jól hallhattam minden szót.

— . . . Nem hihetem . . . — mondta a tiszt.

— Így van, tudja Higgins, hogy magát nem tévesztem meg. Bizonyítani tudom, hogy de La Rouban altábornagy katonai titkokat kiszolgáltatót Lamèternek, illetve cinkosainak.

— Jól tudja, hogy őexcellenciája elvben ellenfele az altábornagynak, de nagy tisztelője és ha ilyen gyanúsítással eléje áll . . .

— Nem gyanúsítás. Bizonyíték van a kezembe. Mander százados naplóját és térképét az altábornagy őrizte; így van?!

— Így.

— Nos, a katonai jelzésekkel, vezérkari megjegyzésekkel ellátott térkép, a birtokombar van. Attól a katonától szereztem, akiről őexcellenciája is tudja, hogy Lamèter cinkosa.

— Ez . . . nem lehet . . . Rouban altábornagy, olyan katona .

— Itt van nálam. És miután lopásról az altábornagy nem tett jelentést, kétségtelen, hogy fedezi az ügyet.

— Adj ide . . . én azonnal . . .

— Nem adom. Csak személyesen az altábornagynak. Azt is tudom, hogy Lamèter ma este szökött el, már útban van fongi felé.

— Hát . . . itt . . . volt?

— Itt volt! A Fort St. Thereseben bujkált

és onnan idáig jött. Az a fél hülye majom mindent elfecsegett.

... Kedvenc klasszikusaim soraival élve: egy világ omlott össze bennem.

— Miért nem akarja, hogy én tegyek jelentést?

— Mert kérni akarok valamit. Írást a kormánybiztostól, hogy bárhol lelőhetem a négy ember közül azt, amelyik elébem kerül.

Megborzadtam... Milyen angyali külsőbe rejti a természet olykor legsufabb alkotását.

A tiszt átkarolta, a gyűlölettől lihegő nőt.

— Milyen bosszúálló... kegyetlen teremtés... Azért mégis... Szeretem...

— Türelem Higgins! — mondta és kibontakozott. — A mi időnk is eljön rövidesen. Ha a kormánybiztos győz és Rouban bukik, akkor... mindent elérhetünk... Maga... kerül Lamèter helyére... kapitány lesz... és sok... sok pénzünk kapunk...

— És addig... minden fajankóval kacérkodni kell... — kiáltotta a tengerésztiszt elkeseredetten.

— Ugyan... hogy rámosolygok néha valakire, ravaszságból? ... Hát a „Szolgálat“ tisztjei nem tettetik magukat, nem öltöznék álruhába?

Micsoda színésznő. Mosolyok! Forró csókok voltak azok kérem! De milyenek.

— Ha meghallja a kormánybiztos, hogy nincs 77-es közlegény, akkor bizonyára ő maga indít vizsgálatot és a partra jön. Akkor jelentem az ügyet. Csak vigyázzon...

— Nincs ok aggodalomra Higgins. Potemkint sohasem fogják el, mert nem él...

— Potemkin... igen... — felelte nevetve a tiszt. — Öt kellene megbüntetni elsősorban. Utközben hol látom?

— Santa Izabella szigetével szemben, a missziósházban. Két hét múlva... találkozom valakivel... Ha lehet, legyen ott maga is...

Még egy csók. A tiszt ment.

Csak annyi időm volt, hogy a nyíló ajtó mögé húzódjam. Ki ez a Potemkin? A bűnös...

Higgins gyorsan eltűnt. Benéztem a résen. A nő mozdulatlanul állt és maga elé meredt, két öklét a szívére szorítva.

Az arca iszonyatos volt. Szépségnek nyoma sem látszott rajta. A gyűlölet, a bosszú, a rontás ördögi kifejezése torzította el...

Gyorsan benyitottam.

— Jóestét drága grófnő, — sűgtam és nem tudom milyen lehetett az arcom, mert a boszorkány rémülettől tárgult szemmel, hátralépett.

Egyetlen kézmozdulattal elkaptam, a nyakát, azt a szép vonalú, síma, hófehér nyakat.

— Nem fog kiáltani, mert akkor megszorítom.

Mukkani sem mert.

Előhúztam a revolveremet és a csövét a homlokára szorítottam.

— Most hármat számolok — mondtam igen nyugodtan. — Ha addig nincs a kezemben a térkép és a napló, akkor szétloccsantom a koponyáját. Isten engem úgy segéljen. Egy...

Nem volt a hangomban fenyegetés. Csendesesen, szótagolva beszéltem, szinte sugva és mégis, ahogy rámnézett a pisztoly csőve mögül, hamusziürke lett rémületében.

— Kettő...

Nyugodtan és gondolkozás nélkül meghúzó a ravaszt „háromra“, ezt tudtam.

De ő is...

— Odaadom... — sűgta.

— Hol van?

— Ott... a fiókba...

— Az igazat mondja, mert sem több kérdés, sem további számolás nincs, ha a fiók üres...

— Hát itt van... maga ördög... — sziszegte és a két írást előhúzta a ruhájából.

— Most forduljon háttal a falnak... Számoljon ötvenig... Ha előbb mozdul...

Megfordult. Gyorsan, szinte örömmel. Már tervezett valamit.

De abban a pillanatban, ahogy hátat, fordított, úgy csaptam fejbe a revolver agyával, hogy ájul-tan zuhant a földre . . .

Tessék?

Igen. Egy nőt fejbeütöttem. Először életemben. De ez a nő nem tartozott a gyengébb nemhez. Erősebb, veszélyesebb volt száz férfinél és a legkisebb kímélet, sok ember életébe és egy tiszteletreméltó, kitűnő altábornagy becsületébe kerülhetett volna.

Gyorsan kisurrantam . . .

— Pszt . . .

Alfonz állt mellettem.

— Siessünk, — mondtam, — a nő mindent elárult a tisztnek . . . Rövidesen átjön a kormánybiztos a hajóról . . . és akkor végünk!

— Az írások?

— Nálam . . .

Most egy köpcös árny lépett oda.

— Fel a fejjel . . . nincs semmi baj, — súgta és lihegett, mint aki messziről jön. — Gyertek velem mind a ketten.

— Hárman jövünk veled . . .

— Ki a harmadik?

— Mazzea . . . — suttogta mellettünk valaki.

— Hm . . . No mindegy . . . semmi baj. gyertek utánam, — lihegte Hopkins. — Csak itt is hagyjunk valamit a katonákból.

Köveltük. Néhány fa mögül kibukkantunk a tengerpartra.

— Vigyázat . . .

Tiszta holdfény tüzött le. Arnyékba húzódtunk. A hófehérben csillogó tengeren éppen akkor ért partközelébe egy motoros, tajtéksíkja jelezte a megtett utat a csatahajótól.

A kormánybiztos alakja kimagasodott a többi bennülő felett. Két tiszt volt vele. Még meg sem kötötték a motorost, amikor már partra ugrott.

Igen komor volt. Elsietett a tábor felé, nyomában a tisztek és leghátul a mechanikus.

— Előre!

Tuskó a következő másodpercben a csónakban volt. Egy nyisszantás . . . Mire beültünk, a motorcsónak már szabadon himbálódzott, begyúlt a motor és egy kurta berregés után indultunk . . .

Teljes sebességgel siklottunk a partmenti árnyékban . . .

— Most először vizsgálat indul, hogy ki volt a 77-es . . . — mondta Hopkins. — Körülbelül félóra múlva kezdenek üldözni a parton és az őserdő felé, ahol el is fognának, ha nem erre jöttünk volna. Így csak akkor akadnak a nyomunkra, amikor a kormánybiztos visszatérőben a csónakot keresi. Az pedig éjfél felé lesz . . .

— És benzin? — kérdezte Senki Alfonz.

— Lesz. Ha elérjük a kenyérfacsoportot, a parthajlásnál, akkor tankolunk . . . Nincs semmi baj fiúk, minden rendben van és csuda ivást rendezünk a végén . . .

Ezek után énekelt.

— Ha a cirkáló üldözőbe vesz, akkor nem menekülhetünk, — mondta a citromfejú ember.

— Reméljük, hogy éjfélig nem keresik a motort.

Mazzea igen különösen festett. Körszakálla szépen kinőtt és az álla körül két jellegzetes árkot borotvált. Egészen egyéni szörzet volt és az apró zord arcot, szinte ijesztően szomorúvá és furcsává tette.

Sokáig nem történt semmi. Pedig már jó másfél órája siklottunk. Azután egy röppentyű szállt fel, a távolabb alig látszó cirkálóról.

— Hopla! — kiáltotta Hopkins, — végre rájöttek a rengeteg eszükkel, hogy mi történt.

Még fokozta a sebességet, amennyire lehetett.

A hold lenyugodott, sötét éjszaka borult a tengerre és a parton sűrű árnyakká süppedtek a pálmák.

A bűdös sós gőzölgés, nyuló pára lerakodással húzódott a bőrünkre. Nyomasztó, afrikai éjszaka volt. Bágyadtan ültünk a kis motorosban és nagyon távolról az üldözésre induló cirkáló fényező pásztaí látszottak, amint végigseperték, kutatva a tengert.

Feltűnik a parthajlat, a villaszerűen szétágazó kenyérfa koronák. A motor már csúnyán zörgött . . . Alig van benzin . . .

— Vigyázat! — mondta Tuskó! — Tankolunk! . . .

— Hol a fenébe akarsz itt tankolni?!

A motor leállt, a csónak lassúbbodó iramban siklott a parthoz és odakoccintotta az orrát.

Elsőnek Senki Alfonz futott ki a fák közül, az ösvényre. Nagyot kiáltott. Nekem is tátva maradt a szám, amikor melléje értem.

Egy *tank állt* az ösvényen!

— Mondtam, hogy ha elfogy a benzin, akkor tankolni fogunk.

— De hogy kerül ide . . . ez a tank? . . .

— Loptam. Na szálljunk be . . .

Mélységes elismeréssel követtük, végig a vaslétrán a harcikocsiba Tuskó Hopkinst.

A keskeny erdei úton kitűnően haladt a kistipusú tank.

— Most mond el mi volt, — fordult hozzám Senki Alfonz.

Elmeséltem, hogy mit hallottam, amikor a grófnő, a hajóstiszttel beszélt.

— Az a Higgins nevű hajóstiszt is bele van keverve az ügybe, — mondtam. — Valami van a füle mögött. És említettek egy másikat is, aki szintén bűnös, de már nem él . . .

— Hogy hívják?

— Pomadlin . . . nem . . . Rodevrin . . . — sehogyan sem jutott az eszembe, az a név. — Azt mondták ő a bűnös, de nem lehet elfogni, mert régen halott.

— Az ördög vigye, a tökfejedet! — káromkodott Senki. Pedig igazán nem lehet rám azt monuani, hogy tökfejem van.

Azután izgalom, üldözés, veszély dacára elaludtam és mint utóbb kiderült, a többiek is. Hajnalfelé egy iszonyú lökés, amitől egymásra borultunk, recsegés, csikorgás és csörömpölés; ez tudatta, hogy Tuskó Hopkins is elaludt.

De sajnós a kormánynál.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Egy elfelejtett szó következménye.

1.

Ahol elhagytuk a tankot, a Szenegál folyó iszaposodó környékén; már nem kellett üldözőktől tartani.

Felszerelésünk, élelem, ital és egyéb, volt bőven. Hopkins csodálatos depót lopott számunkra és már egy nappal előbb a tankba rejtette.

Csak a vidék volt igen vad és barátságtalan. Erre aztán ritkán jár ember.

És még előttünk a sűrű, mocsaras rész, amerre be kellett vágnunk Délkelet felé, a Szenegálhoz!

Utolsót táboroztunk a víz partján.

Tuskó a szeméhez illesztette egy utászkapitány távcsövét és a távolba nézett.

— Ott valami épületféle van.

— Ez lesz az elhagyatott missziósház, amiről a grófnő beszélt.

— Valószínű. Ott szemben, az a sziget Santa Izabella.

Kissé szótlanul mentünk tovább, hogy ne lássuk a kopár szigetet. Jó lett volna egy málhahordó öszvér a poggyásznak, de ilyent Hopkins nem bírt lopni. Nekivágtunk a dzsungelnek. A nedves

talajból, csak úgy dőlt a sok giliszta kukac, pióca. És fojtó, nedves meleg volt. Folyton nyeltük a kint, de még így is hasogatott minden csontom, szurkált a szemem és a szív inkább csak rángatózott, mint dobogott.

Éjszakánként furcsa távolodó és közeledő dobzót halottunk . . .

— Ez mi? — kérdezte az első napon Hopkins.

— Felvonulnak, épp úgy mint az európai hadseregek. Összecsödítik mindenfelől a fongi népet és a rokon négereket, hogy felkészülten találja őket a háború.

— A háború . . . — dünnyögtem. — Ha elkésett az egész és kitör a háború miközben útban vagyunk, akkor már hiába lesz meg a bánya . . . hiába derül ki a titok.

— Marha vagy, fel a fejjel! — harsogta Tusko egy tüzér főhadnagy szivarját rágva. — Nem lesz háború, minden kiderül, mienk a bánya és a kapitány megönsül. Aludjunk.

Ilyen ember volt ez!

2.

Másodnap reggel néger faluhoz értünk.

Kifestett, tetovált harcosok nyüzsögtek a kerek raffia kunyhók körül, amelyek a süppedő talaj felett cölöpre épültek.

A főnökük, akinek ijesztően hosszú feje volt, eléánk jött. Azon a keverék, francia-bennszülött, zagyva nyelven beszélt, amit mindenki ismer Afrikában, ha hosszabb ideig ott él.

— Vártam titeket hozzám.

— Tudtad, hogy jövünk faludba neked? — kérdezte Senki Alfonz.

— Fehér úr erre át nekem, kunyhómba bele. Mondta jöttök.

Tehát Lamèter előttünk járt.

— Mikor ment el tőled neked, fehér úr?

— Kétszer lement a nap attól. Vezetővel ment

Tamaragdába, fongi főnöknek hozzá, követségből neki, háború miatt.

— Adj vezetőt mellénk nekünk, hogy mi is odajussunk neki Tamaragdába bele hozzá, fehérhez.

A főnök szolgálatkészen beleegyezett minden kérésünkbe. A harcosok ellenségesen, mereven álltak körülöttünk, de sem szóval, sem tettel nem bántottak.

A legszebb kunyhót, talán éppen a főnökét, kiürítették számunkra, hogy pihenjünk éjszakára. Másnap vezetőt és teherhordó állatot is ígért.

— Vigyen el az ördög — mondta Tuskó. Hopkins, mialatt Potrien örmester acetilén lámpáját meggyújtotta — ha nem Isten ellen való vétek, ilyen jámbor niggereket halomralőni.

Most végre kitettük magunk elé a térképet és a naplót, hogy utána nézzünk a feladatnak.

A napló rövid volt, hiszen alig néhány napig tartott az út, amíg az expedíció Peevbrock Lorddal és Mander századossal Tamaragdába ért. Nagyrészt ilyen szöveg volt:

„Ma k. b. tizenhat mérföldnyi utat tettünk meg, síma, jó terepen. Egy öszvériünk kígyómarás következtében kimúlt, a terhet ismét elosztottuk . . .“

— *„Délelőtt áttettük a filmfelszerelést az öszvérek baloldalára, nehogy üttüzesedjen a kanna, mert szokatlanul erős a nap. Délután ismét az állatok jobboldalára raktuk a szerelvényt, hogy ne érje a nap. Ezért ma rövidebb utat tettünk meg . . . A folyó már nem látszik mögöttünk . . .“*

Végül:

„Elértük Tamaragdat, a „fővárost“. Sok kunyhó, Peevbrock fényképeiről jól ismerjük ezt a helyet . . .“

Azután megszakadnak a feljegyzések.

— Nem értem, hogy mit remél a kapitány, —

mondtam. — A százados világosan leírja, hogy Tamaragdában volt és a fongi főnök azt állítja, hogy színét sem látta.

— Átkozott egy história, — jegyezte meg a citromképű, dusan növé ébenfaárnyalatú szakállával, — még fénykép után is felismerték, hogy az expedíció Tamaregdában volt.

— Majd meglátjuk, — sóhajtott Senki Alfonz. — Most elsősorban aludjunk.

— És fel a fejfel, — tette hozzá Tuskó, miközben szavait megcáfolva, lehajtotta fejét a gyalogsági kantinos gumipárnájára és nyomban horkolni kezdett.

3.

Fene egy vidéken jártunk. Olyan sűrű nedveség párolgott, a tözeges talajból, olyan undok, ájult forróság feszült a vadonra, hogy fuldokolva vetünk lélekzetet. Millió moszkító utazott velünk, ránktelepedve.

De végre elértük Kelet felé a Szenegál hajlatát, innen a víz folyását követve Északnak tartotunk. Volt öszvérünk és egy vezetőnk.

— Most hátat fordítunk, nekünk a folyónak és arra megyünk, bele magunkat, — mutatta az új irányt, a bennszülött.

— Ugyan . . . — felelte idegesen Senki Alfonz, — hiszen Tamaragda a túlsó parton van.

— Hogy mondhat sz ilyen uram, nekem tőled? . . . A túlsó parton csak a gonosz lelkek laknak. Azt úgy hívják: „*Az elátkozott part*.“ Erdő és mocsár, kígyó, krokodil és ördögök... Törpe bushmenek . . . ezek majmok és nem ember lenni, magukat . . .

— Azt mondod, hogy a túlsó part . . . lakatlan? — kérdezte Senki Alfonz és még sohasem láttam ilyen izgatottnak.

— Végig az... Két folyó között mindig áradás, nedvesség . . .

Gondolkozott.

— Jó. Idehallgass Mazzea. Te elmész evvel a harcossal Tamaragdába. Levelet viszel Lamèternek!

— Mi történt?

— Azt hiszem megtaláltam az eltűnt expedíció nyomát.

4.

— Megoldottad a rejtélyt?

— Nem. De bizonyos, hogy ezek az emberek nem Tamaragda felé mentek, hanem a Szenegál tulsó partján haladtak. — És ismét a bennszülött-höz fordult. — Bizonyos vagy abban, hogy ott túl nincs néger falu?

— Uram, itt élte magát minden ősöm... Két folyó között van a másik part, az *Elátkozott*...

— A Szenegál és a Gambia ez a két folyó.

— Ti így mondjátok. Mi tudjuk, hogy a gonosz szellemet zárták magának a két folyó közé bele neki őket.

Senki Alfonz gyorsan írt.

Azután átadta a levelet Mazzeának.

— Siessetek. — A négerhez fordult: — Ebben a papír varázslatban sok-sok néger élete van megírva benne. Ha nem késítek el magatokat vele Tamaragdához, akkor a halál felhője elvonul az égről nektek. Tudod, hogy sok katona érkezik.

— Tudom uram és sietni fogunk.

— Hol tudom átgazolni magamat a Szenegálhoz vízbe bele?

— Arra feljebb, alkonyig sem kell menni magadat és találsz egy keskeny kanyart, azon fatörzsek dőlnek át magukat...

Mazzea eltette a levelet és szokott egykedvű, hallgatag módján követte a négert. Nem kérdezett többet.

Senki Alfonz is elindult, de Hopkins megragadta.

— Hé te! Talán megmondanád, hogy mi történt szerinted az expedícióval.

— Az történt velük, mintha te követted volna el a bűnt.

— Ellopták őket!? — hüledezett Tuskó.

— És mi okozta ezt a hirtelen változást? Miből gondolod, hogy a tulsó parton vannak? — kérdeztem.

— Olyan egyszerű, hogy nem értem a katonai szakértőket . . . Nézzétek. — Elővette Mander naplóját és olvasott . . . „*Délelőtt áttettük a film felszerelést az öszvérek baloldalára . . . Olyan szokatlanul erős a nap . . . Délután ismét az állatok jobb oldalára . . . Értitek? A folyó már nem látszik mögöttünk . . .*

— Nem! — feleltük egyszerre.

— Pedig milyen egyszerű. Nem mehettek Tamaragda felé, mert a folyó *mögöttük* volt, a napló szerint. Ha helyes irányba mennek, akkor a *nap nem jobbról süt délelőtt*. Órájuk viszont *jobbról sütött a nap délelőtt*, hiszen *áttették* a forróságra érzékeny holmit *az állatok baloldalára! Délután, balról sütött a nap*, akkor az állatok *jobb* oldalára rakodtak. *Ha a folyó mögöttük volt és a nap délelőtt jobbról, délután balról érte őket*, akkor csak a tulsó parton lehettek.

Leesett az állunk!

— Most délelőtt van. Ha hátat fordítasz a folyónak, akkor *balról* ér a nap. Tehát erre nem mehettek, hanem ellenkező irányba, a tulsó parton, ahol *most jobbról tűz a nap*, ahogy Mander naplójában áll.

— Micsoda fej! — kiáltott Tuskó.

— De valakinek hamis irányban kellett vezetni őket, — mondtam én, szintén igen zseniálisan.

— Ugy van, — bólintott Senki Alfonz. — Mander ártatlan, ezt a napló bizonyítja. Az a Lord Peevbrock azonban... aki az egészet kezdte.

— Aki eltűnt a vadászaton! A holland Van der Ruffus derék és jószágos ember, de a barátja talán nem az?

— De hogy történhetett? — töprengett Hopkins.

— Annyi bizonyos, ezt Lamètertől tudjuk, hogy az esős évszak kezdetén szálltak partra, nagy ködben.

— Akárhogy is van: gyerünk!

— És most azután igazán fel a fejfel — kiáltotta Hopkins.

6.

Átjöttünk a hidon . . . Micsoda paradicsom a túlsó part ahhoz képest. Csúszós, nyuló föld, közeli mocsarak bűze, krokodilok, siklók, békák . . .

Igazán *Elátkozott Part*, ahogy a néger mondta. Néztük a térképet.

— Itt egy tisztás van jelölve három platánnal, ahol az első depót felállították. Ez szemben van a kanyarral, csak éppen a két partot kell a térképen felecsereálni . . . — mondta Senki Alfonz . . .

Izgatottan mentünk a kanyarig, *egyenesen Dél felé, ott ahol a térképen Észak* állt.

Tuskó, aki előresietett felkiáltott. Azután ott álltunk . . . Semmi kétség . . .

Előttünk a tisztás . . . három platán . . . és . . . és . . . egy rozsdával borított filmkanna!

Most már bizonyos volt, hogy közel vagyunk a rejtély megfejtéséhez. Az expedíció erre járt! Itt a platán, itt volt a depó és nem a túlsó parton, mint ahogy ők hitték. Három napon belül elérjük azt a helyet, amelyet itt egy vörös pont jelez és az áll mellette, hogy „*Tamaragda*“.

Hogyan lehet ez? Tamaragda, messze, a túlsó parton sok mérföldnyire fekszik.

Szinte pihenés nélkül siettünk, a csúszós, nehéz terepen. Most már naphosszat zuhogott a sűrű, vastagszemű, harsogó, trópusi zápor. A földön kis tavakban állt a víz és a kígyók pokolbeli káprázatra emlékeztető tömege fetrengett cso-

mókban mindenfelé. A ténképen jelzett elefántcsapást, alig követhettük, mert a víz belepte teljesen.

— Egy gyémántbányaért sem jönnek ide még egyszer, — káromkodott Hopkins.

— Fel a fejjel! — felelte kacagva Senki Alfonz. Mert ennek nem ártott eső, sár, forróság, ez nem is volt ember, hanem két lábon járó, fehér leopárd.

Hajnalban elértük az elefántcsapás végén, az utolsó emelkedést.

— Az most már bizonyos, hogy a fongiaknál csakugyan nem járt az expedíció . . . — elmélkedett Alfonz.

— Ez esetben a kormánybiztos tévedett.

— Igen . . . Kíváncsi vagyok, hogy ha mindent elmondjuk, akkor mit szól ez a potentát . . .

Valami felrémllett előttem . . .

— Mit mondtál most? Ismételd... Az utolsó szót . . .

— Potentát . . . Hatalmasság!

— Megvan! Potemkin!

— Mi?

— Ő a bűnös! Ezt felejtettem el. A grófnő mondta a Higgins nevű tengerésztisztnek: „*A bűnös Potemkin, de ő már régen meghalt.*“

Senki Alfonz egy másodpercig elbámult, aztán igen különösen viselkedett.

Megragadta a kabátomat és elkezdett rázni, közben ilyeneket mondott:

— Ostoba, marha, idióta, ökör . . . Te! Te vadállat . . . Istenem, miért él az ilyen barom . . .

És ellökött.

— Nem értem kérlek, — lihegtem, — ezt jobban meg kell magyaráznod . . .

És előhúztam egy nagy kést.

— Tedd el azt a kést, te ló, te bárgyú teve! Ha előbb mondd ezt, akkor már régen célnál vagyunk!

— De . . . hát . . . Ki volt az a . . . Nézd hát nem elfelejtettem?!

— Potemkin! . . . Nem tudod ki volt!?

— Ezért ne ordíts így, — szólt közbe Hopkins, — én sem ismertem az illetőt.

— Orosz miniszter volt.

— Akkor igazán nem tudom, honnan ismerhetném. Az oráni kocsmákban nem sok orosz miniszter fordult meg az idén.

— De ez híres egy történetről. Falukat varázsolt elő a semmiből, egy cárnő kedvéért, nemlétező virágzó helyiségeket, ahogy színházban szokták. Minden csak festék és látszat. Világhírű szélhámos-ság volt.

— Erről nem tudtam, — mondtam szomorúan. — De napok óta nem volt ujság a kezemben.

— Gyerünk! — kiáltotta izgatottan.

Felsietett az emelkedésre. Ahogy ott álltunk a hajnalban, azt hiszem mind a hárman nagy diadal-érzéssel néztünk le . . .

Ott volt előttünk, a százados féryképeiről jólismert, bennszülött falú. Középen a hatalmas cölöpépítmény, pagodaszerű csúcsos kupolával. Tamaragda!

Ugy éreztem megörülök . . .

Senki Alfonz cigarettát sodort és rágyújtott.

— Most már érted? Potemkin volt a bűnös, mert tőle ered az ötlet: felépíteni hajszálig megtevesztően, egy nemlétező falut . . .

— Szóval ez?

— Ez Tamaragda pontos mása, amit ide felépítettek! Egy Potemkin-falu.

2.

Nem volt világos előttem az ügy. Ha az az orosz miniszter régen meghalt, akkor hogyan építhetett ide egy falut?

És egyáltalán:

Miféle érdeke fűződhet ilyesmihez Oroszországnak?

Láttam, hogy Hopkins szintén ezen töpreng.

Közben titokban összenézett velem és felvonta a vállát. De kérdezni már nem mertünk többet, mert félő volt, hogy Senki Alfonz ismét ordítani fog velünk és ezt kerülni akartuk.

— Most mi lesz? — kérdezte Tuskó.

— Egyenesen bemegyünk a faluba. Szökött légionistáknak mondjuk magunkat és látszólag nem érdeklődünk semmi iránt — mondta Senki Alfonz.

Ez jó terv volt. Sietve mentünk a tábor felé. Egy kövér, félmeztelen néger megpillantott bennünket és verni kezdte a gongot, mire még néhány benszültt összefutott és bámultak ránk. A kövér elénkjött, méltóságteljesen.

— Mit kerestek erre, fehér katonák? — kérdezte.

— Te vagy a főnöke ennek a falunak?

— Nem... Én csak a cégvezető vagyok, a főnök ott ül abban a nagy kunyhóban.

Mi? . . . Hallottak már ilyent? Egy néger törzsnek meztelen „cégvezetője“ van?

— Mi vagy te ó kövér, fekete ember?

— Cégvezető uram. Ez itt nem törzs, hanem „vad cég.“ Uj feltalálás. Én vagyok a cégvezető.

— És kik ezek, akik félmeztelenül ugrálnak ott a faluban.

— A részvényesek uram.

Kissé szédültünk a közlésektől. Senki Alfonz sűrűn pislogott.

— Mondd nekem te cégvezető, — kérdezte, — milyen részvénytársaság ez?

— Alkotmányos, királyi részvénytársaság uram . . . Olyan mint egy ország, de osztalékot is fizet és senki sem dolgozik . . .

Néhány „részvényes“ is közel merészkedett.

— Szeretnénk pihenni nálatok.

— Pihenni lehet uram, csak dolgozni nem. Ez tilos.

— Miért.

— Az *Alapszabály* miatt. Nálunk az *Alapszabály* parancsol.

— Ki írta meg az *Alapszabályt*?

— Az *Alapszabály* nem írás. Személyes *Alapszabályunk* van, egy Nagy Főnök és vele kell beszélgetek.

— Vezess hozzá bennünket cégvezető úr. Reméljük, hogy szívesen lát.

— Kérdés, hogy hoztatok-e festett varázslatot, aminek römikártya a neve.

— Mi??!

— Mert az *Alapszabály* nevű Nagy Főnök ilyent szeretne és mindig káromkodik, meg rugdossa a *felügyelőbizottságot* . . .

Néhány százalmas négerre mutatott, akik szomorúan bólogtak.

— Hát kérlek vezess minket a Nagy Főnök elé, bár rómi-kártya varázslatot nem hoztunk.

— Hát ilvent még az öregapám sem hallott, — hüledezett Tuskó Hopkins, útközben. — Egy talpig meztelen részvénytársaság . . .

Közben felrúgta a Végrehajtóbizottság néhány tagját, mert a csomagjainkkal barátkoztak.

A nagy kunvhó elé értünk. A cégvezető előresietett és most éppen kijött.

— A Nagy Főnök vár benneteket.

Beléptünk.

Egy európai ember állt velünk szemben. Rongyos ingben, piszkos fehér bricsesszben, a fején trópusi sisak.

— Bocsánat király úr . . . — mondta Senki Alfonz. — Védelmedet kérjük és pihenni szeretnénk.

— Pihenni fogtok. Sokáig. Cégvezető úr! Ez a három ember ellenségünk. Tegyük valamennyit *ad acta* . . . !

Amikor fegyvereinkhez akartunk karni már késő volt. A „végrehajtó bizottság“ minden tagja, a cégvezető és maga az elmebeteg *Alapszabály* is pisztolyt szegezett reánk.

101

— Lefegyverezni, megkötözni . . . Már vártuk magukat. Tudtunk a jövetelükről és reggel, amikor megérkezik a részvénytársaság ügyésze, valamenynyüket elkönyveljük a veszteség számlán . . . Hozzatok italt.

Nagyot sóhajtott, kivette a monoklit, mély, sötét szemgödréből és megigazította . . . Sárgás fényes arcából élettelen szürke tekintet nézett bárgyun a semmibe.

Reménytelen próbálkozás lett volna ellenállni. Lefegyvereztek, megkötöztek és elindultak velünk.

— Ti gyilkosok vagytok?

— Nem uram, — fecsegett vidáman a cégvezető, — csak hivatalosak, végtelenül hivatalosak. Ez a fő! Felkarcoljuk a bevételt az áru oszlopra és reggel, ha megölnek titeket, akkor ellenszámlára kerültek egy pénztári oszlopra. Ez a kettős könyvvitel nagy varázslata. Mert mindég van rovincsolás és ha nincs egyenleg, akkor a Nagy Főnök rugdossa a végrehajtóbizottságot . . .

— Igen? . . . És miért vártok reggelig a kivégzéssel?

— Mert az ügyész akkor jön a bányából. Ő nagyon kegyetlen ember és kínoztatni fog titeket, hogy mindenfélét mondjatok neki. Azután agyonlövünk titeket és kirabolunk, — mesélte vigyorogva, büszkén.

Kellemes emberek. De azért nem adtuk fel a reményt. Lamèter kapitány talán ideér a fongi törzsszel reggelig, ha Mazzea és a vezető siettek.

Egy deszkából ácsolt kunyhóhoz értünk, ahol négy fegyveres őr állt.

A cégvezető kinyitotta az ajtót, azután belépünk a kunyhóba.

Az asztalon fagyúbagyömöszölt kanóc égett.

— Üdvözlöm önöket barátaim . . .

Döbbsenten álltunk meg.

Lamèter kapitány ült az asztal mellett megkötözve!

3.

Az ajtó becsukódott.

— Csak üljenek le barátaim, — mondta Lamèter. — Azt hiszem kár volt a fáradságért.

— Hogy . . . hogy került ide? . . . — kérdezte Senki.

— Azt hiszem úgy ahogy maguk. Utközben megrohantak, összekötözték és elhoztak ide . . .

Szomorúan ültünk . . . Ez volt az utolsó remény.

— Téved, kapitány úr, — mondta Senki Alfonz. — Mi térkép alapján jöttünk ide.

És elmondta.

— Milyen egyszerű és senki sem jött rá. Erre igazán büszkének lehetnek, — jegyezte meg Lamèter.

— Ez a Peevbroock lord úgy látszik megörült, és az ő nagyzási hóbortját használták ki a bűnösök . . . — mondta Senki.

— De miért? — kérdezte Tuskó.

— Miért tették ezt?

— Világos, hogy a gyémántmező valahol itt a közelben van és ezért történt mindez.

Hallgattunk: A forró, nedves kis kunyhó fala egyre gőzölögte a folytonosan zörgő, kopogó eső páráját. Nyüzsgött rajtunk a féreg.

— Elsősorban égessük el a térképet és mindazt, ami Roubant kompromitálhatná.

Az összes másolatot elégettük a sercegő kanóc felett. Fojtó füsttel telt meg a kis kunyhó és a mozdulatlan forróságban csak nehezen oszlott. Valamennyien fuldokolva köhögünk.

De Rouban altábornagy becsületét megmentettük.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Még egy örült is tévedhet.

1.

Amennyire a férgektől lehetett, aludtunk. Amikor a végrehajtó bizottság egy holtrészeg, meztelen tagja bejött értünk, első pillanatban azt sem tudtuk, hol vagyunk.

— Tessék jönni, — ujságolta örömmel, — most majd megöljük magukat . . . Jaj . . . !

Ezt már kint mondta, mert a morozusan ébredő Tuskó úgy rúgta hasba, hogy messzire repült.

— Ne! Hogy megemlegesd a holtomat, amíg élsz.

Ismét a nagy házba vezettek. Peevbrock lord lehúnyt szemmel ült, mint valami bálvány. Beteges arcán halálos fényfoltokban kiütött az örökös verejték. A végrehajtóbizottság tagjai fegyverrel a kezükben, körénk álltak. A lord hangja, mintha a hosszú, furcsa orr mögül jönne, vontatott és nyafogó volt.

— Mi hozta önöket a „*Peevbrock Gyémánt. Alkotmányos, Királyi Résztvénytársaság*“ fővárosába?

— Szökött katonák vagyunk uram . . .

— Megálljon! Én Lord Peevbroock vagyok, címem király úr, miután az *Alapszabály* megtestesítője vagyok.

A kunyhó sötét mélyéről most váratlanul egy szép szál európai lépett előre, ősz hajjal, kifogástalan trópusi öltözkében.

— Van . . . Der . . . Ruffus . . . — kiáltotta álmélkodva Lamèter.

Csakugyan! A hollandús, akivel a Palais de Dance-ban találkoztam, amikor hanyattstem a fényes padlón.

— Csend! — kiáltotta a lehúnyt szemű Peevbroock. — Az *Alapszabály* jelenlétében engedély nélkül senkisémm beszélhet. A közgyűlést megnyitom.

— Ivott. — Az ügyész úr indítványával folytatjuk a tárgysorozatot.

— Van der Ruffus! — mondta keményen Lamèter. — Ön valóban gazember?!

— Csend! — kiáltotta Peevbroock. — Teljesítsék az igazgatóság jogos követelését. — Ismét lehunyta a szemét és a feje bágyadtan oldalt billent.

Nagyon is hihetetlen volt . . . Van der Ruffus! A jóságos, dúsgazdag hollandus . . . A kormányzó barátja, a bőkezű pártfogó . . .

— Nem vagyok gazember, Lamèter, — mondta keményen. — Helytelenül teszi, ha sérteget. Szeretném megmenteni az életét, de ez csak akkor áll módomban, ha okosan viselkedik.

— Először tudnom kell hogy mit csinál itt. Még az életemet sem fogadom el akárkitől.

— Helyes. Tudja meg tehát az igazat. Lord Peevbroockkal itt vadásztam egy év előtt és gyémántra bukkantam a Szenegál és a Gambia között. Ha bejelentem a leletet szép jutalom jár érte, de ez nem érdekelt bennünket. Mi ki akartuk aknázni a gyémántmezőt. A francia törvények szerint, ezt magánszemélyek nem tehetik. Nekünk viszont szakemberek, gépek és munkások kellettek. Mindezt titokban ideszállítani, a gyarmaton keresztül, képtelenség. Elsősorban tehát a Kongó vidékéről, félcivilizált niggereket hoztunk. Ez a partja a Szenegálnak lakatlan. Azonfelül átkozott hírben álló vidék. Itt a négerekkel felépítettük Tamaragda pontos mását.

— Ez Potemkin bűne, — szólt közbe Senki Alfonz.

— Hol hallotta ezt a mondatot? — kérdezte összehúzott szemmel a hollandus.

Peevbroock hanyattdőlt és nyitott szájjal horgyogott.

— Folytassa inkább mynher, — szólt közbe hidegen Lamèter.

— Kérem. Tehát felépítettük a fongi törzs fővárosának a mását, ezen a vidéken. Én elutaz-

tam. Peevbrockon, már akkor látszottak a nagyzási hóbert tünetei. A tőzsde császárjának, a Világrészvénytársaság fejének képzelte magát. Ilyen módon vettem rá, hogy segítségemre legyen. Még nem tört ennyire ki a baja, úgy hogy csak hóbertosnak látszott. Meghívta a kamerunban vadászgató embergyűlölő Mander századost, hogy cserkésszenek együtt a fongiak földjén. Az én bennszülött vezetőm és Peevbroock, a gyanutlan Mandert idehozták. A hamis fővárosba, ahol egy néger eljátszotta a fongi törzsfőnök szerepét, a többiek a fongi harcosokét. Azután feljebb haladtak a vadászok és mintha most fedezné fel, Peevbroock megtalálta a gyémánt mezőt. Azonnal visszatértek Gambiába. Betegen. De Mander nyomban jelentette, hogy gyémántra bukkantak Peevbroockkal. És jóhiszeműen írta a jelentésében, hogy *Tamaragdában, a fongiföld fővárosában. Mert fogalma sem volt, hogy nem fongi földön járt vadászni, hanem az „Élátkozott Parton.”*

— Értem, — mondta keményen Lamèter. — A partraszálló expediciót, a felszereléssel együtt, a fongiföld helyett idehozták. Ezek most a gyémántbányában a munkálatokat vezetik, mint foglyok.

— Nem. Ők ma sem tudják, hogy ez nem a fongiföld és hogy nem az állam szolgálatában állnak. Ők semmit sem tudnak arról, ami közben Oranban történt. Rólam azt hiszik, hogy a bányavállalat vezetője vagyok. Két hónapon belül kitermeltük a gyémántmezőt, — kissé kipirult az arca — csodálatos kincs. „A gyémántot Gambiába tehát angol területre szállítjuk és mindenki, aki résztvett a munkában fejedelmi jutalmat kap. Mert én magam aknázom ki, amit találok. Nem részesedést kérek: Az egész az enyém! Sajnálom Lamèter, hogy ezt a célt csak az ön katonai becsületén keresztül értem el. De miután biztonságba helyeztem a gyémántot, gondom lesz rá, hogy kárpótoljam...

— Nem fontos. Csak egyet mondjon. Hogy történt ez a bizonyos rádióüzenet, amellyel lerázták a cirkálót? . . .

— Erről nem beszélhetek . . . Olyan személyről van szó . . .

— A grófnő? — kérdezte Senki Alfonz.

— Ön már másodszor szól közbe, bizonyos éllel, — fordult feléje a hollandus. — Nem hiszem, hogy ezzel jó szolgálatot tesz . . .

— Elég! — kiáltotta Lamèter. — Ön holmi zseniális pénzembernek képzei magát, nagystilű fezőrnek pedig . . .

— Várjon! — vágott a szavába Van der Rufus. — Mielőtt megsért hallgassa meg az ajánlatomat. Önök segítenek a munkában a hátralevő néhány hét alatt. Ez esetben felajánlok önnek egy millió frankot és ezeknek fejenként százezret. De ide kell adniok a térkép és a napló . . .

— Ne folytassa. Nem tudunk semmiféle térképről és naplóról . . .

— Minden árat megadok ezekért. Rouban politikája nem felel meg az én céljaimnak és . . .

— Ne fáradjon. Ha lett volna nálunk ilyen írás, úgy azt bizonyára megsemmisítettük volna, amikor fogságba jutottunk. Ami az ajánlatot illeti: gazemberekkel nem kötök semmiféle megállapodást, de örülnék, ha ez a három derék ember ép bőrrel szabadulna.

A „gazember“ szóra, megrándult a hollandus arca.

— Részemről, — mondta Senki Alfonz — gazemberekkel is kötök üzletet, de ilyen lelketlen, vérivó, pénzéhes kutyaikkal nem.

Egészen elének állt. Az arca hamuszürke volt.

— Szóval . . . ez a véleményük? — felénk fordult. — Macuknak is?

Tuskó Honkins leköpte.

Van der Rufus felordított és villogó szemmel ugrott hátra. Az örült felébredt.

— A . . . kérdést . . . szavazásra . . . közgyűlés . . .

— A részvényesek úgy határoztak, — kiáltotta Van der Ruffus, — hogy ezt a négy embert átadják a végrehajtóbizottságnak.

Ránk sem nézve kiment a sátorból.

— A végrehajtóbizottság felteszi a kérdést szavazásra...

A végrehajtóbizottság boldog közfelkiáltással szavazott:

— Elégetni...elégetni...

— Több tárgy...nincs... A közgyűlést befejezem...

Imbolygó felsőtesttel ivott, azután hanyattdőlt. Valamennyiünket kivezettek.

— Nagyszerű játék, — mesélte örömmel a cégvezető. — Odakötünk titeket az oszlophoz, azután meggyújtunk sok fát, amin petróleum van és nézzük, ahogy égtek.

A többi néger izgatott várakozással vihogott és hordták a fát.

— Sajnálom fiúk... — mondta Lamèter, sápadtan. — Nem így gondolták, bizonyára...

— Hát... — dünnvögte Hopkins és a serényen dolgozó négerek felé pillantott... — Nem valami... szép halál...

— Fel a fejfel Hopkins, — mondta Senki Alfonz.

— Az ilyen szemtelenkedést kikérem magamnak, — üvöltötte Tuskó.

— Fiúk, — mondtam, — fogjunk kezet, mert azért jól csináltuk, azt ami eddig történt...

Azt hiszem ez egy igen kitünő mondás volt. Megkötözött kezeinket, amennyire lehetett, egymás felé nyújtottuk.

A cégvezető egy csomó rőzsét cipelve, bocsátnakérően és biztatóan odaszólt:

— Mindjárt, mindjárt urak...

... Valami átzúgott a levegőn és a következő pillanatban egy dárda vége állt ki rezegve a csodálkozó, néger melléből.

Hang nélkül a földre zuhant.

Fülrepesztő harciordítással, mintha, a bokrok és fák megelevenednének, négerök rohantak 'elő mindenfelől, kék, fehér és vörös csíkokkal bekenve.

— A fongiak! — kiáltotta Lamèter.

Harcra nem került sor. Pofonok és rúgások megszámlálhatatlan zápora zuhogott a részvénytársaság T. közgyűlésére.

A cégvezető volt az egyetlen halott. Két perc alatt megszállták a tábort, mindenkit összekötözték.

Velünk Mazzea foglalkozott, a támadás pillanatától kezdve. Mert ő hozta a fongi törzset.

— Citromember! — ordítottam boldogan és terebélyessé nőtt dióbarna szakállá dacára, öleltük csókoltuk ahol értük.

Egy szép szál néger lépett Lamèter elé.

— Uram! Régi barátod, még erre az *Elátkozott Partra* is elhozta a harcosait utánad.

— Köszönöm Membini — mondta Lamèter és megölelte a főnököt.

— Ez igazán nagy kitüntetés volt uram.

2.

Amikor Mazzea megérkezett Tamaragdába és nem találta ott a kapitányt, elmondta az előzményeket a fongiak főnökének és átadta a levelet.

A levélből a fongi főnök is megtudta, hogy a titok nyitja, a folyó, „*Elátkozott Partján*“ van és amilyen gyorsan csak tehette nyomunkba eredt a harcosaival.

Idejében érkezett.

Szegény Peevbrock lord dühöngött, úgy, hogy meg kellett kötözni.

— Most pedig megyünk a bányához, rendelkezett Lamèter a főnökkel.

Egy kis patak körüli sziklás vidéken, néhány órányira a Potemkin fővárosától, elénktűnt a bánya. Sok, sok néger csákányozott, kocsit tölt, egy körbeforgó gép zörgött.

Három oldalról egyszerre rohantuk meg őket

és a rajtaütés olyan hirtelen történt hogy ellenál-
lásra nem is gondolhattak.

Van der Ruffust, ki tudja honnan, Tuskó Hop-
kins hozta a hóna alatt.

Odadobta elének a földre. Már nem nagyon moz-
gott. Hopkins kissé megverte. Ezalatt a fongiak el-
foglalták a terepet. A lakóházak felé nem mentek,
csak körül fogták a bányát, hogy senki se szökhes-
sen.

— Uram, — mondta a fongi főnök, — mi tör-
ténjen a nigger kutyákkal?

A Kongó mellől importált, majomszerű négerek
ott álltak összeterelve, egy csoportba és ijedten fe-
csegték, furcsa nyelvükön.

— Megkötni őket és őrizni, amíg eljönnek
értük a katonák.

— Nem lenne jó, ha megölném őket uram?

— Ezt ne tedd. A fongi nép érdeke, hogy ren-
des vizsgálat tisztázzon itt mindent.

— Ebben igazad van.

Az egyik kisebb barak ajtajában néhány fegy-
veres európai jelent meg óvatosan. Csodálkoztak,
hogy légionáriusok beszélgetnek a támadó benn-
szülöttekkel.

— Kérem jöjjenek ide nyugodtan, nem lesz
bántódásuk — biztatta a kapitány az eltűnt expe-
dició tagjait.

— Lamèter! — kiáltotta Muszovsztij egy
orosz bányamérnök, amikor közeljöttek.

— Uraim, — mondta Lamèter. — Önök jóhi-
szemüen bár, de egy világraszóló gazságban vet-
tek részt.

Csodálkozva nézték a kapitányt és még jobban
csodálkoztak, amikor egy rekedt, köpcös ember lé-
pett eléjük.

— Nevem Tuskó Hopkins és igazán örülök,
hogy láthatom önöket, sőt, hogy egyáltalán látha-
tok valamit. Reggel még nem hittem volna. — És
kezet nyuitott a megrökönyödött tudósoknak: —
Fel a fejfel uraim.

3.

A szörnyű éghajlat eddig nyolc áldozatot szedett az expedíció tagjai közül. A többiek is igen rossz állapotban voltak, ezért leírhatatlan elkeseredéssel vették tudomásul, hogy nem is kötelességet teljesítettek itt, hanem csak a bolondját járatták velük. Mert ezek itt abban a hiszemben dolgoztak, hogy állami alkalmazottak és Tamaragdának, fong-i fővárosának közelében vannak.

A rostálógépek körül halomban feküdt a nyers gyémánt. Mesebeli kincs!

— Önöknek nincs jogukban engem fogvartartani — próbált erélyeskedni Van der Ruffus.

— Felkötni is jogunkba állna! — felelte Senki Alfonz. — Ön utolsóbb a kikötői rablónál, mert az nyomorúságban él és műveletlen!

— No... nem mindegyik, — jegyeztem meg túlzott szerénységgel.

Az expedíció tagjai nem tettek szemrehányást. Komoran ültek. Soványak és betegek voltak valamennyien. Szörnyűséges volt itt dolgozni.

— Felajánlok önöknek, — mondta rekedten a hollandus — egy millió frankot fejenként ha . . .

— Nem segít a pénz, — felelte Lamèter. — Ön a jóságos, bőkezű urat játszotta, egyik kezével nyájasan adott, váltókat írt alá szívességből és közben a másikkal vállrőzsákat tépett le orvul, embereket a halálba csalt, ártatlan bennszülötteket százezerszámba a romlásba döntött volna. Mondja Van der Ruffus, mit csináljak én magával, azért, amit velem tett?!!

Nagy, nagy csend következett.

— Azt hiszem, — szólt közbe halkan Senki Alfonz, — fontos lenne, hogy idejében értesüljön a francia hadvezetőség, a történetekről.

— Igaz. Az expedíció tagjai itt maradnak, csak egy úr jön velünk, — intézkedett Lamèter. — A többiek a bennszülöttekkel együtt vigyáznak itt a gyémántra és a foglyokra.

Mielőtt útnak indultunk, még kérdőrevontuk a „végrehajtóbizottságot.“ Könnyen vallottak be mindent, amit tudtak. A fehér úr, aki reggel kiabált csak rövid ideig szokott itt lenni (Van der Ruffus) váratlanul érkezett a levegőből a folyó nagy holtágára, ami olyan, mint egy kis tó.

— Hidroplán! — kiáltotta Senki Alfonz.

— Itt van még az a csoda? — kérdezte Lamèter.

— Nincs uram. Egy szép nő is érkezett vele. Azonnal megparancsolta, hogy menjünk a túlsó partra, lessünk meg négy fehér embert és hozzuk ide. De csak egyet sikerült elfogni, téged uram. A másik három magától jött.

— Hol a gép? Ez a fontos!

— Micsoda uram?

— Az a nagy berregő szellem.

— Visszavitte a nőt egy helyre, ahol két napig várják majd a fehér urat.

— És hol várják a fehér urat? — kérdezte Senki, fojtott, izgatott hangon.

— Egy házban, a tengerparton.

— Gyerünk . . . A missziós házban van!

Tíz fongi harcos kíséretében elindultunk. Velünk jött Fraser is, a geológus.

Három nap volt még hátra a hétből. Istenem, ha elérnénk a házat, benne La Rochelle grófnővel.

De erre kevés remény volt.

4.

Négy napba is beletellett, amíg elértük az erdei törzset, ahol útnban Tamaragda felé megpihentünk és vezetőt kaptunk. Búsan ültünk az egyik kunyhóban.

— Ne legyünk telhetetlenek, — mondtam nagyon bölcsen. — Az utolsó pillanatban, mint a kártyánál, mellénk szegődött a szerencse. Mindenben nem szolgálhat minket.

— Ez igaz — felelte Tuskó Hopkins, — de mégis tüdőcsúcshurutot kapok, ha nem verhetem agyon a Török Szultánt.

És szórakozottan tisztogatni kezdte Lord Peevbrock monokliját, Van der Ruffus selyemzsebkendőjével.

— Miért? Talán azt hiszed, hogy fél valaki tőled? — kérdezte a Török Szultán az ajtónak dőlve.

Ugy ugrottunk fel, mint akik darázs-fészekre ültek!

— Megvagy!

— Na és? Talán előletek bújkáltam? Azt hiszitek? — kérdezte kihívóan és elővett a belső zsebéből egy konyhakést.

Nyomban összeesapásra került volna a sor, de a kapitány és Senki Alfonz közénk álltak.

— Fiúk, — mondta a kapitány, — mindenkit meg kell hallgatni.

— Kivéve ezt az alakot! — üvöltötte Hopkins és előrántotta zsebéből a forgi főnök hosszú, görbe kését.

De a kapitány lefogta:

— Audiatur et altera pars! — mondta békítően és úgy látszik, hogy ez a néhány szó, nagy hatással volt Tülök Hopkinsra.

— Ebben csakugyan lehet valami — felelte elgondolkozva. — Ámbár nekem fejlődésem van, — tette hozzá bizonytalanul és megtapogatta a tarkóját.

— Beszélj Török, — szólt közbe Senki Alfonz. — Mindenki nyugodtan fog hallgatni, legfeljebb, ha nem fogadjuk el a magyarázatot, akkor felköltünk.

A Török nyomban mellbelökte Senkit és ismét elővette a konyhakést.

— Miért?! Talán tőled félek? Már te is erős vagy?! Itt mindenki díjbirkózó!? Nézd csak! . . . Majd a Senki Alfonz fog itt dirigálni! . . .

A kapitány alig tudta elráncigálni. Mindenáron meg akart verni mind a hármunkat.

— Most már hagyjuk ezt — csillapította Mazzeu.

— Talán maga is erős akar lenni? Mi? Azt hi-

szik szívбайos vagyok? — Hárman fogtuk, de még mindég fenyegetődzött. — Dirigálni nem kunszt! Ahhoz nem kell ész . . . Gyerünk ki a bicskákkal.

Már azon a ponton voltunk, hogy valamenynyien ünnepélyesen bocsánatot kérünk tőle, amikor végre leült és cigarettára gyújtott, de még mindég lihegett.

— Eleget bujkáltam előletek, még futottam is, de nem azért, mert ilyenektől megijedek, hanem, mert álnéven inkognitoztam.

— Ugass már a tárgyról, — biztattam békítőleg.

— Akkor adjatok sok cigarettát, — mondta agresszíven, — az utolsót szívtam az imént.

Hopkins megvetően odadobott néhány hosszú szópókás orosz cigarettát, Kuszovszkij orosz származású bányamérnök tulajdonából.

— Ott kezdem, — fordult felém, — amikor te meg Hopkins a hajóra jöttetek és én egy asztalkendőben ültem.

— Igen, — itt kezdődött, — bólíntott Hopkins és idegesen rágta szája sarkában a szivarvéget.

— Csak várj türelemmel, Hopkins. — És vér-lázító szemtelenséggel hozzátette. — Fel a fejjel..

Hopkins bágyadtan lehunyta a szemét, de nem szólt semmit.

— Amikor a hajómon üldögéltem kezdte a Török, miután rágyújtott — váratlanul megjelent egy fiatalember. Kérdezte hol az uszály gazdája. Mondtam; elutazott Gibraltárba és én őrzöm a rakományt. Azt mondja, szeretne egy koffert elhelyezni néhány napra. Mondom: az költséges dolog, mert nekem fizetni kell érte. Első szóra ötszáz frankot ígért. Beleegyeztem. Egy óra múlva hozták a ládát és a fenékebe helyezték el. Megkaptam az előleget: kétszázötven frankot. Este elljött hozzám egy cimborám és elnyerte kártyán az egészet. Azután leittuk magunkat. Másnap, mire felébredtem valaki a ruhámat is ellopta. Akkor behurcolkodtam az abroszba. Vártam a láda tulajdonosát a

pénzzel. Nem jött. Erre lementem a fenékbe és felfeszítettem a ládát. Mindössze egy hulla volt benne.

— Hogy nézett ki? — kérdezte a kapitány.

— Kövér, alacsony ember volt, kopaszodó, kissé vastag, pisze orral.

— Mander százados, — dünnyögte a kapitány.

— Igen. Ő volt. A homloka közepén egy lövés. Tudtam, hogy ha megtalálnak a hulla társaságában, abból baj lesz. De nem mehettem el ruha nélkül. Ott ültem kétségbeesett helyzetemben, hogy jön valami hülye akitől kicsalom kölcsönbe a ruháját. És csakugyan így lett. Jött Hopkins meg Csülök. Nem is egy, hanem kettő jött. Azután Hopkins ruhájában elmentem. Alig tettem néhány lépést, amikor megpillantom az én emberemet, aki tartozik. Egy vendéglő terraszán ült a nővel. A grófnővel!

— Ki volt ez az ember.

— Egy Higgins nevű tengerésztiszt.

— Higgins, — suttogta döbbenten a kapitány.

— Igen . . . De akkor civilben járt. Odaléptem hozzá és kérdőre vontam. Nagyon kedves volt hozzám. A grófnő figyelmesen nézett és végül mondta, hogy szüksége lenne egy bátor emberre jól megfizetne, jöjjenek vele. Így kerültem egy hátsó kapun át az úri villába. Nagyszerűen ettem, ittam és a grófné azt mondta, hogy havi kétezer frankot ad, amíg a szolgálatába állok és elkészönt, mert a másik szobából a telefonhoz hívták. De én nem mentem el. Visszaosontam és hallgatództam. A tiszttel tárgyalt, Higginsszel. Többek között azt mondta: „Menjen az uszályra, éjszaka, a külső kikötőnél eltünteti a láda tartalmát . . . Eh! Azt az embert intézze el, hogy ne fecsegen.“ Tudtam, hogy ez Tuszó! Azonnal elsiettem. Rohantam az uszályhoz. A fedélzetén senki. A pincében egy századosi uniformis feküdt a földön és a ládában Hopkins, látszólag holtan. Erre jött Csülök, Senki Alfonzzal. Először meg akartatok ölni, azután elindultunk együtt Kvaszticsért. De nekem borzasztóan fájt, hogy mi-

attam Hopkins felfordul esetleg. Lemaradtam útközben, visszamentem az uszályra, a sarokbadobott századosi ruhát Tuskóra adtam és kicipeltem egy távoli sikátorba. Innen telefonáltam a katonai kórházba, hogy egy lelőtt százados fekszik itt és itt. Ez volt az egyetlen mód, hogy Tuskó Hopkins gyorsan orvosi kezelést kapjon és pedig elsőrangut.

— Ez nagyon okos cselekedet volt, — szolt Mazzea és a kapitány is bólintott.

Hopkins a körmét rágta.

— Azután visszasiettem a grófnőhöz. Hiába; állás az állás. Csakugyan jó dolgom lett. Tudok autót vezetni; revolverrel bánni és pofozkodni. Állandóan követtem egy nagy csukott kocsival a grófnőt, hogy bármikor beszállhasson. Ilyenkor örületes tempóban, cikk-cakkban vittem, hogy elveszítsek a nyomát. Én voltam a testőre. Sok pénzem volt, jól éltem, jó társaságba jártam, mind ezért félttem tőletek. A nő azt hitte, hogy cserben hagytalak és elárultalak benneteket. Ezt megerősítette hogy Csülök üldözött. De azt már nem tudta, hogy valahányszor baj van, én értesítelek levélben. Ez a marha* az életét köszönheti nekem. Én felvilágosítottam arról, hogy a nő visszaél a hülyeségével . . .

— Ez igaz? — kérdezte Alfonz.

— Elfelejtettem . . . akkoriban mesélni . . .

— kissé zavarban voltam. — De csakugyan történt ilyesmi . . .

Kínos csend.

— Részemről a Török Szultánt, derék fickónak tartom, — mondta Laméter és kezet nyujtott üldözött barátunknak.

— Én is, — nyujtotta a kezét Mazzea.

— Hogy derék fickó az túlzás, de azt hiszem ebben az esetben nem is olyan nagy disznó, mint amilyen egyáltalában — zárta le az ügyet Tuskó Hopkins és ő is kezet nyujtott.

* Ezt rám értette. (A szerző.)

5.

Már hajnalodott, amikor útrakeltünk. Mazzea különlegesen nyirt dióbarna szakállá kísértetiesen villogott a holdfényben. Kejtély ez, hogy valaki a légioba ilyen szorgalmasan növecsze a szakállát.

— Azt hiszed ott találjuk még? — kérdezte Tuskó Hopkins a Szultánt.

— Lehet. Várja a hollandust. De azért a repülőgép ott áll a tengerparton és a grófnő egész jó pilóta. Minden pillanatban elrepülhet.

— Te miért jöttél el tőle? — kérdeztem.

— Egy kihallgatott beszélgetésből megtudtam, hogy valóban elfogtak benneteket. Oda akartam jutni a négerrekhez.

Igazán rendes fiú.

Fraser, a geológus, aki velünk volt, az egészről egy szót sem értett. Ezzel szemben kidőlt a szörnyű iramban. Mert úgy erőltettük a menetelést, ahogyan csak tellett tőlünk.

Három fongi harcossal hátrahagytuk. Majd bevárjuk a régi missziós házban, mert addig nem pihenünk!

Estére feltűnt az utolsó fák mögött az épület.. Kétszáz lépésnyire lehettünk a missziós háztól, amikor Senki Alfonz felkiáltott.

— Ott!

A ház egyik ablakából lámpafény látszott.

Most már óvatosabban folytattuk az utat...

— Legokosabb lesz, — mondta Senki Alfonz, — ha a kapitány úr Csülökkel előremegy, két ember könnyebben megközelíti a házat észrevétlenül. Mi körülfogjuk a bennszülöttekkel.

— Rendben van.

Előrementünk Laméterrel. Lábujjhegyen osonunk az ablakhoz.

Ott volt! A grófnő! Megvan!

Egy szamovárt kavargatott. Milyen gyönyörű! Síró-nevető angyal arca, finom alakja.

Lassan a bejáróhoz mentünk. Egy néger szol-

ga állt előttünk csodálkozva.

Ugy kaptam el a nyakát, hogy nem tudott szólani, mert egy lélekzetnyi levegő sem juthatott a torkába.

Lamèter, gyors, nesztelen léptekkel osont a házba.

Halk kiáltást hallottam. Most már elengedtem a négert. Aléltan hullott a földre. Gyorsan összekötöztem és a kapitány után siettem.

Ott állt szemben a boszorkánnyal. Nem szóltak. A grófnő nyitott szájjal, rémülten támaszkodott a falnak.

— Elérkezett az út végére, — mondta a kapitány.

Most engem is megpillantott.

— John . . . — suttogta, — John . . . ne hagyjál . . .

— Grófnő, — szoltam férfias ridegséggel. — Ne próbálkozzék . . . Egy okos embert legfeljebb kétszer lehet becsapni.

— Van der Ruffus fogoly, az expedíció megkerült, az ügy minden részlete tisztázódott, — mondta Lamèter.

Lassanként visszatért a nyugalma.

— Tessék! Itt vagyok. Szolgáltassanak ki a kormánybiztosnak.

— Nem! Elítéljük!

Riadtan fordult az ajtó felé.

Senki Alfonz állt ott. A grófnő ismét a falhoz tántorodott és rémülten meredt a belépőre.

— La Rochelle . . . gróf . . . La Rochelle . . . gróf . . . — hebegte.

— Igen Kathrina, — folytatta keményen Senki Alfonz. — La Rochelle gróf! Akiből ön Senki Alfonzot csinált. Én figyelmeztettem névtelen levélben mindazokat, akiket behálózott. La Rochelle gróf voltam, azután üldözött gyilkos. Pedig maga ölte meg Andreas Mazzeát!

— Nem igaz... — kezdte, de elhalt a hangja... Kimeresztett szemmel állt néhány pillanatig azután

olyant sikoltott, hogy ma is végigfut rajtam a hideg ha rá gondolok.

A sárgaarcú ember állt az ajtóban.

— Kathrina, — mondta Mazzea.

A grófnő háttal a falhoz lapult és eszelős tekintettel nézett a szakállas emberre.

— An... dre... as... Nem!... Vigyék... menjen... nem bírom látni...

— Írásban fog vallomást tenni, — mondta Senki Alfonz, illetve... Istenem, de furcsa: La Rochelle gróf! Ki hitte volna!

— Mindent... — hápogta szinte hangtalanul... — megteszek, csak vigyék... azt az... embert... vi... gyék...

— Írásbeli vallomást tesz!...

— Igen... igen... — Leült és nem nézett az ajtó felé... — Mit... írjak?...

Papírt és ceruzát tett eléje Senki.

— Azt írja le, hogy ki ölte meg Mander századost és hogyan csapták be Laméter kapitányt a rádióüzenettel!

Riadtan nézett.

Szótlan, igen komor emberek fogták körül.

— Az öccse... — motyogta Mazzeát nézve...

— Igen... José... De ez a szakáll...

Hirtelen írni kezdett. Tíz percig írt, eszeveszeten gyorsan... Azután átnyújtotta...

— Itt... van... minden... És... most bezár... ratnak?... Vagy megöl... nek...?

Ugy látszik, közben világos lett előtte, hogy a szakállas Mazzea csak az öccse a halottnak.

Laméter elolvasta az írást, azután összehajtogatta, eltette és ezt mondta:

— Én futni hagyom. Nem állok bosszút nőn. Megbocsájtom, amit velem tett.

— Alfonz... — sutogta a grófnő Senki felé..

— elmegyek... missziós telepre... betegápolónak... könvörülj.

Senki Alfonz sóhajtott.

— Jó. Ha Laméter futni hagy... Ellenem sem

vétettél többet. Megbocsájtok neked, Kathrina.

Felém fordult azzal az angyali szép arcával. Eh! milyen semmiség az, amit velem tett, a többiekhez képest.

— Én megbocsájtok, — mondtam.

— Én is megbocsájtok, — mondta Mazzea. — És kérdezze meg Andreast, talán ő is megbocsájt. Nagyon szerette önt.

Olyan hirtelen történt, hogy időnk sem volt megakadályozni. Mazzea kezében villan valami.

Egy tűzcsík... egy dörrenés...

A síró-nevető arcú, ördögien szép grófnő ott feküdt fejbőlőve.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Ahogy remekíróim mondják: Epilógus.

1.

Az esős évszak közepe felé, amikor a tenger állandóan sugárzó, furcsa, zöldszerű és tarajos, habzegélyű hullámok gurulnak rajta, a földre tettük a világ leggonoszabb nőjét. Tisztességgel temettük el, mert senkinek sincs joga arra haragudni, aki meghalt.

Fraser, a geológus, épp akkor érkezett meg a bennszülött kísérettel, amikor körülálltuk földetlen fővel a sírt.

— Kit temettek el? — kérdezte csodálkozva.

— Egy bűnös embert.

A fejfájára Senki Alfonz ráfaragta:

„Itt nyugszik

Kathrina Glamarda.

„Az Ur legyen irgalmas hozzá!“

Mazzea azért növesztett szakállt, hogy mint a halott Andreas jelenjen meg; másnap simára borotválta az arcát és eltűnt.

Hová ment a vad, elhagyott vidéken, meghalt, él-e? Nem lehetett tudni. Soha többé nem hallott róla senki.

2.

— Megölte a legjobb barátomat és mégsem birtam elhagyni. Ilyen hatással volt rám. La Rochelle grófból földönfutó lettem.

Hatalmas bárkában ültünk, mert tengeren folytattuk az utat és Senki Alfonz beszélt, csendesen, mintegy önmagának. Sugárzóan világos zöld, átlátszóan élénk hullámok vonultak, habos szegélyűek, lomhák, hosszúak... Sirályok röpködtek alacsonyán keringve a szürke ég alatt. Nyomasztó fülledtségben, forrón áramlott a délnyugati szél. A parti pálmák hosszú levelei olykor megmozdultak, mint halódó bogarak csápjai. Az embernek ilyenkor nyugtalanul kalapál a szíve.

Sirokkó . . .

Ha zuhogna a sűrű, tartós zápor, talán jobb lenne . . . De néha órákra szünetel és ilyenkor a nedves évszak délnyugati áramlása érkezik messziről: nem szél, csak épp, hogy vonszolja magát, a forró, reszkető lég . . .

— Dél-Amerikában, — mesélte Senki Alfonz, — véletlenül találkoztam egy spanyol zenészszel Kathrina szülőföldjéről. Ettől megtudtam, hogy a leány már tizenöt éves korában elszökött otthonról. A faluban meg akarták kövezni, mert a tanítót leszúrta miatta egy parasztlegény. Azután elszökött az orvossal, aki a családját hagyta ott miatta. Ezt az orvost teljesen lezülölt állapotban, a barcelónai kórházban látták viszont, haldokolva. Kiderült, hogy megmérgezték.

„Ki mérgezte meg?“, kérdeztem a zenészt.

„Én, uram. Ezért kellett Dél-Amerikába szöknöm.“

„Dehát miért?“

„Kathrina miatt. Ő beszélt rá, mert az orvost nem szerette. Miután megmérgeztem, elhagyott. Magával vitte minden pénzemet. Sokáig bujkáltam közben mindenfelé, hallottam, hogy férjhez megy valami Andreas Mazzeához...“

„És miért nem jelentette fel?“

„Szerettem . . .“

— Ilyen volt, — fejezte be. — Elhagytam. Ami pénzem még volt, nem sok, az neki maradt. És, mint Senki Alfonz élek azóta, mert La Rochelle grófot Andreas Mazzea meggyilkolásáért körözik. Bejártam Kathrina nyomában az egész világot, úgy, hogy ő sohasem látott. Ahol egy férfi került a hálójába, nyomban megírtam a bűnlajstromát.

— Maga volt! — kiáltott a kapitány.

— Igen. Egyszer eltűnt. Madagaszkárra utazott és a szerencsétlen Mander felesége lett. Nem lett valójában az, mert hiszen tölem sohasem vált el. Amikor Oranban váratlanul feltűnt Lamèter kapitánnyal, már megírtam a bűnlajstromot. Miután a kapitány elhagyta, Van der Rufus került sorra. A hollandus is szakított vele, az én levelem után, de „üzletileg“ továbbra is fenntartotta Kathrinával az összeköttetést. Van der Ruffus jelentette számára a végcélt: a hihetetlen vagyont érő gyémántrészesedést és bosszút Lamèter kapitány ellen . . . Higgins, ez a fiatal tapasztalatlan tiszt könnyű eszköz volt a kezében. Hogy elkerülje az én névtelen levelemet, ezt a kapcsolatát titokba tartotta.

. . . Ismét zuhogni kezdett. A nyílt tenger felől, mint sűrű füst gomolygott felénk az alacsony-ravert, forró pára.

Egy orangutang lépett ki a cserjék közül, lassú, imbolygó járással és vicsorgatta ránk a fogát.

— És kit szeretett igazán? Ennyi ember között csak volt valaki, akit szeretett? . . . — kérdezte Fraser.

— Azt hiszem senkit sem szeretett igazán, — mondta elgondolkozva Senki Alfonz.

Ebben tévedett a barátom. Azt hiszem, hogy nálam megégette magát egy kisé a grófnő.

3.

Hajnalban értünk a cirkáló közelébe. Innen kezdtük az utat.

— Hála Istennek nem késtünk el — mondta a kapitány. — Még nem dördült el az első lövés. Ugyanis a harc kezdetén a cirkáló löni kezdi a dzsungelt, ahol a négerek gyülekeznek.

— Tudom, — mondta váratlanul a Török Szultán.

— Honnan?

— A nő beszélt azzal a tiszttel, akit Higginsnek hívnak! Azt mondta, hogy a harc kezdetét egy óráni szikratávirat jelenti. „*En avante*“.

— Micsoda aljasság ilyesmit elárulni! . . . Pusztán ezért megérdemli Higgins, hogy főbe-lőjék!

— Azt is megmondta, hogy akkor fog jönni majd a parancs, ha elegendő embert vontak össze a Szaharából. Ezt jelenti az „*En avante* . . .“

Ágyúlövés. Messze felettük szállt el a löveg. Így szólítottak fel megadásra. Beszüntették az eve-zést. A cirkálóról egy csónakot bocsájtottak le.

4.

Foglyok voltunk a General du Negrier cirkálón.

Egy csupasz vasfalú szobában álltunk. Fraser is velünk volt. Félórát töltöttünk itt körülbelül, míg végül nyílt a kajüt ajtaja és belépett De Surrenne márki. Végig nézett rajtunk.

— Szóval visszatértek ide a csupasz életük-
kel, a dzsungelből, — mondta. — Pedig itt sem remélhetnek jobb sorsot egy golyónál! Árulók.

Lamèter előrelépett.

— Befejeztük a feladatunkat excellenciás uram. Visszatérünk a cirkálóra, hogy megakadályozzuk a vérontást és átadjuk a bűnösöket az igazságszolgáltatásnak!

Meghökkent.

— Mit mond?

— Ez az úr, — Fraserre mutatott, — egyike az eltűnt expedíció tagjainak. A fongi törzs ártatlan.

— Beszéljen.

Egy szóval sem szakította félbe a kapitányt. Olykor végignézett rajtunk, furesa, csodálkozó pillantással. Az arca hol fehér lett, hol piros.

Végül egyiküinktől a másikhoz lépett.

— Veszett fickók . . . Ilyent még . . . hm . . .

— Excellenciás uram, — fejezte be a szavait Lamèter. — Amit ezek az emberek tettek az a bátorság és a hűség hőskölteménye.

. . . A kormánybiztos sokáig ült, elgondolkodva. Azután nagyot sóhajtott.

— Hát . . . Akkor . . . mégiscsak Roubannak van igaza. — És ismét sorra megnézett bennünket. — Hanem . . . azt csakuogyan meg kell adni: maguk igazi férfiak. — És kezet fogott velük. — De azt most sem értem, hoy mi volt az a rádiójeladás. Lamèter! Maga valóban hallotta a leadást, amely nem történt meg?

— Igen. Egy nő írásbeli vallomást tett róla. Tessék. — Átadta amit a grófnő írt.

— Hol az a nő?

— Szerencsétlenség áldozata lett.

Hosszan, kutató pillantással nézett ránk.

De nem szólt semmit. Mondom rengeteg esze volt ennek az embernek. Azután, figyelmesen elolvasta az írást. Az orrcimpája remegett. Hatalmas mellkasa le és fel mozgott sebesen. Azután felvette a telefont.

— Malotte kapitányt . . . Azonnal tartoztassa le Higgins első tisztet. Hazaáruló. Küldöm a parancsot.

Izgatottan vette elő a ceruzáját. Csodálatos ceruza volt. Tiszta arany, zománc diszítéssel és a végében egyetlen hatalmas, tiszta, vérvörös rubin. Gyorsan néhány sort írt le és csengetett. Egy matróz lépett be.

— Vidd ezt a kapitány úrnak!

De Higgins letartóztatására nem került a sor. Dörrenés hallatszott.

Az áruló föbelötte magát.

5.

— Jöjjenek! — mondta a kormánybiztos.
Felmentünk a rádiós fülkéjébe.

— Itt van! — mondta De Surenne rövid vizsgálódás után. A fülke falán lent a sarokban, kis rés látszott, mintha egérlyuk lenne. Csak egy padlósrófol kellett kivenni, hogy ez a nyílás szabad legyen. A szomszédos fülke Higginsé volt, itt egy hang erősítőt állított fel. A résen *egy vezetékekkel összekötötte* a hangerősítőt, *a rádió hangszórójával*. Azután hívta a szédülő Lamètert, akinek a konyakjába ópiumot is tett, azzal a hírrel, hogy az expedíció jelentkezett a rádión. A tiszt a saját fülkéjéből beszélt és a rádió hangszórója a szomszéd fülkében Higgins zsebkendővel lefojtott hangját adta. De Laméter azt hitte, hogy Mander százados beszél.

Ezután De Surenne szobájába mentünk.

— Erre nem gondolhattam mondta Laméter.

— Azért magát Laméter hiba terheli, — felelte a kormánybiztos. — Másnap ismételtetni kellett volna a jeladást Manderrel.

Senki Alfonz szólt közbe váratlanul.

— Excellenciás uram, minden tisztességes embert megtéveszthet néhány gazember.

— Tévedni emberi dolog — jegyeztem meg én is igen bölcsen.

A kormánybiztos nevetett:

— Maguk hűséges emberei a kapitánynak. Ez külön érdeme. Tudott egy hadsereget teremteni a semmiből. Mert maguk felérnek egy kis hadsereggel. De a mulasztást nem tehetik meg nem történtté. Most pihenjenek. Laméter Higgins fülkét foglalja el.

Egyedül maradtunk.

— Ez mit jelent — kérdezte Senki Alfonz.

— A becsületesemet visszakapom . . . De a rangomat nem, — mondta szomorúan Laméter. —

Öexcellenciája a legfőbb katonai szakértő és véleménye alapján a köteles gondosság elmulasztása lesz az oka mindannak, ami történt. Öexcellenciája sajnos kitünő katona, még sohasem tévedett és így szigorú a más ember tévedésével szemben . . . De a becsületem visszakaptam fiúk . . . Köszönöm . . .

És megölelt mindannyiunkat, de az arca nagyon szomorú volt.

— Szerintem, — jegyezte meg Hopkins, amikor Lamèter kiment, — vissza kellene adni a rangját.

— Az a baj, — mondta Alfonz, — hogy ez a kormánybiztos még nem tévedett.

Erről hosszan tanácskoztunk.

6.

Elment a jelentés. Egy hosszú, hosszú szikratávirat, amelyben a világgraszoló szenzációt közölték a vezérkarral. Az „*en avant*” parancs már nem ad jeladást a harc kezdetére.

— Csak akkor, — mondta Lamèter, — ha a harc nemcsak megtorlást jelentett volna. Ha Rouban végleg bukott ember lett, akkor megszállják most fongit, nem veszik tudomásul a lepelezést.

— Ennyi vért? . . . Felelegesen.

— Én bízom most már, — mondta a kapitány, azután. — A kormánybiztos sem szeretné! Derék katona, aki csak a fongiak bűnösségének tudatában akart megtorlást . . .

. . . Alkonyatfelé ismét déli áramlás váltotta fel az esőt. Ötven fok körüli forróság szívta vissza a földből, dús gőzölgő felhőkben, a vizet. Méteres gőzoszlopok szálltak fel és záptojás szagú mocsár-bűzt hoztak magukkal. Ilven sirokkót még nem élttem át . . . A déli szél állandóan fűit, a szem fáit, a fülünkbe veszettül dobolt egy ér és a csontok, mintha szétfeszülnének úgy nyilaltak.

De Surenne a kajütje kerevetén szivarozott

és Tuskó Hopkinsot hallgatta. A *tiszteletbeli* katonaság története nagyon tetszett a kormánybiztosnak, bár szörnyen fájt a feje.

— Te . . . jóízű fickó vagy . . . Megengedem, hogy rágyujts . . . Ejnye hol vannak innen a szivarok . . . ? — És kereste.

De nem kerültek elő. Hopkins még hónapok múltán is minden vasárnap szívott egyet belőlük.

— Nem baj . . . igyál egy kis whiskyt . . .

Hopkins ivott.

— Pokoli este van fiam, — mondta a kormánybiztos.

— Fel a fejjel excellenciás uram . . .

Ezen is mosolygott a kormánybiztos és megtörölte párás homlokát.

— Hát most eredj és . . . helyezkedjél el éjszakára. Kapsz külön whiskyt.

És a zománcos aranyceruza az egyetlen rubinnal sebesen futott De Surenne kezében.

Whiskyt és szivart utalványozott Hopkinsnak.

A kormánybiztos nem birt aludni. Négy-ötször is kiment a fülke elé. De a sárga bűdös köd sűrűn tapadt a hajóra . . . Minden csepegett . . . A forró éjszakában lecsapódó pára lassú, nagy cseppjei rosszabbak a zápornál . . .

Csak az őrség lépései hallatszottak, a kihalt fedélzeten. Hát itt meg kell veszni annak, aki nem vasból lett. Dühroham csiklandozta belülről az embert. Az ámokfutás vágya . . .

Aki ezt az éjszakát Nyugatafrika partján élte, az sohasem felejtette el . . .

Néha egy lánc csikordult . . . Azután az ellenőrző tiszt léptei kopognak . . .

Az admirálisnak rossz éjszakája volt. Pillanatokra elaludt zavaros álmok kínozták . . . Whiskyt ivott és felállt, hogy járkáljon . . . De zúgott a feje . . . Zuhanva ült vissza az ágyába . . .

Berregett a telefon . . . Súlyos karia kinyult a kagyló után. És nagy, nagy szomorúság fogta el. . . Igen . . . A szuronyhenger . . . nem áll meg.

130

Mintha álmából jönne, jelentette egy tompa, kissé felindult hang.

— Távirász jelenti 12 óra 5 perces vevés.

— Hallom.

— „Oran főhadiszállás 12 óra 5 perc.“ „General du Negrier“ parancsnokának: „*En Avant.*“ Az üzenetet háromszor megismételték. „En avant... en avant . . . en avant . . .“ Igen?

— Hallom . . . Azonnali rádióüzenet szárazföldi csapatokhoz: Riadó, teljes menetkésznlét, járőrök azonnal indulnak, Bauvein százados tíz percen belül jelentkezzen nálam a hajón . . . Igen?

— Igen. Ismétlem . . .

Miután letette a kagylót, kihúzta magát. A hidra lépett. Köd és némaság . . . Kemény volt és nyugodt. A halántéka dörömbölt és sajgott az agya, de most parancs jött és le kell rázni a sirokkót.

Tehát „En avant“ . . . Vérbe tűzbe borul minden . . . És ennek ő . . . az oka . . . ha becsületből, ha jóhiszeműségből is . . .

Nagy nyomás ült a szíven . . . Cseppek hullanak és nagyon távol egy-egy lépés . . .

Parancs, az parancs. Támadni kell!

Kemény hangon szól bele a szócsöbe, azután egy másikba . . . Egy tiszt kiáltása süvít. Trombita recseg . . . Alarm . . . !

Pillanatok alatt minden matróz a helyén . . . Az ágyúk védőburkát lehúzzák. Nagy vizes rongvok szakadnak: a sárga köd oszlik és a holdfényben fehéren, dermedt pálmákkal néz rájuk az afrikai part.

Csend és nyugalom . . . És néhány perc múlva vijjogó gránátok . . .

A páncéltorony sikítva fordul. Mezítelen, fényes acéltorkok állnak ki belőle.

Most a kapitányhíd mellett, jó hangosan, hogy felhallatszik a kormánybiztoshoz, két ember beszél. Tuskó Hopkins meg én.

— Én mondom neked, hogy tévedni emberi do-

log! Na! Akármilyen becsületes embert belehet csapni.

— Az nem igaz! A kormánybiztos úr visszahívta volna Mander századost. Meggyőződött volna, hogy nem csapták-e be . . . Nem lehet csak úgy egy üzenetre fel elindulni . . . Akárki telefonálhat vagy rádiózhat.

— Azt vissza kell hívni . . . — mondja újra meg újra hangosan Tuskó.

A tűzmester hangja recsegett:

— Irányzék négyszáz . . . tizenkettő . . .

— Fixez! — süvit most a kormánybiztos hangja.

Mindenki áll. De Surenne, a parancsnokihidon idegesen felveszi a telefont.

— Távirász . . . olvassa el az üzeneteket, amik az éjszaka folyamán érkeztek.

És a távirász felel.

— Az éjszaka folyamán nem vettem fel üzenetet . . . — feleli a távirász.

Egy pillanat . . . Lerohan a hidról és előttünk áll. Egész közelről néz az arcunkba.

Mi vigyázzban állunk. Rossz másodpercek.

— Nem tudom mit kellene tenni. Felköttesem magukat, vagy előléptessem . . . Valamelyik maguk közül telefonált nekem!

Azután harsányan nevet, megfogja két ujjal az orromat és rázza jobbra-balra.

— Micsoda fráterek . . . Szavamra . . . Hé! Tűzmester! Fújja le a gyakorlatot! . . . Rompez. És megy a fülkéjébe.

7.

Amikor a világraszóló bünper főtárgyalásán a törvényszéki elnök feltette a kérdést, hogy: „Excellenciád szerint Lameter kapitány nem követett el kötelesség mulasztást, amikor Mander százados üzenetét minden ellenőrzés nélkül elfogadta?“, a

kormánybiztos így felelt: „az a feltevés, hogy nem Manuer beszél annyira indokolatlan volt, hogy bárki, jó magam is ugyanebben a helyzetben, az ellenőrzést feleslegesnek tartottam volna.“

A kapitányt fényes módon rehabilitálták és a hősies erőfeszítésért, amellyel a felesleges vérontást elhárította a legnagyobb kitüntetésben részesült. De minden kitüntetésnél külön jutalom volt, hogy végre feleségül vette annyi szenvedés után, Lucy de la Roubant.

Senki Alfonz és én a becsületrenddel vonultunk be századunkhoz. Mint milliomosok. Mert a gyémánt 25%-át, miután a kapitány semmit sem fogadott el, hármunk között osztották fel. Ennyi jár a megtalálónak. Milliomosok voltunk. Ja igaz. Egy negyedrésztől lemondunk a Török Szultán javára. Készséggel irtuk alá az okiratot. Elsőnek Tuskó.

— Tessék ideírni, — mutatta az ügyvéd.

Hopkins elővette a ceruzáját. Csodálatos iron volt. Tiszta arany, zománcdiszítéssel, a végében egyetlen, nagy, vérvörös rubin . . .

— VÉGE! —

OSZK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

